

A VENDÉGLŐS

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének

és a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KALVIN-TÉR 2.
TELEFON: JÓZSEF 22-70
Hirdetéseket — csakis ajánlatoknak ismert
cégektől — a kiadóhivatal veszi föl.

Megjelenik minden hónapban
kétszer: 10-én és 25-én.
Egyes szám ára 5 korona.

Előfizetés: nem tagoknak
egy évre 100 korona.

A lapot az Ipartestület és az Országos
Szövetség tagjai ingyen kapják.

A debreceni országos gyűlés

Az Országos Szövetség és a Nyugdíjgyesület közgyűlése Debrecenben — Az egész ország vendéglősei képviseltették magukat — Állásfoglalás a forgalmi adó, a hivatalos árvizsgálás és az ipartörvény tervezet kérdéseiben

Az örvendetes siker, az egész vendéglős- és szállodásipar együttérzésének és közös munkavágyának jegyében folyt le a Magyarországi Vendéglősök, Szállodások és Korcsmárosok Országos Szövetségének közgyűlése Debrecenben. Hosszú esztendő után ez volt az első országos vendéglős- és szállodáskongresszus, összehiva és megülve abban a városban, ahol éveknek előtte bölcs és előrelátó, munkás és alkotótehetségű vezérek a legszebb föladatokat tűzték ki maguk és a jövő nemzedék számára. A régi vezetők emléke ott élt Debrecenben most is a lelkekben, egyesek — akik még friss egészségben és üde munkakedvvel itt élnek közöttünk — maguk is ott voltak a debreceni gyűlésen, hogy lássák és szemléljék az új munkásságot.

A kép, amelyet láthattak, a munka, amelyet figyelhettek, azt bizonyítja, hogy a magyar vendéglős- és szállodásipar érdekeit a legjobb vezetők képviselik és védik, de azt is mutatja, hogy maga az ipar is mindinkább jobban és lelkesebben érdeklődik a maga nagy érdekei iránt. A debreceni gyűlés látogatottsága, — a szokatlan számban megjelent tagok impozáns tömege, amely az egész országból sereglett össze és amelybe minden város elküldötte képviselőjét, — azt mutatja, hogy minden vendéglős és minden szállodásiparos jól látja, hogy az Országos Szövetségben van a helye, mert csak a közös munka alkalmas arra, hogy a mai válságos gazdasági helyzetben mindenkinek jogos érdekét megvédelmezze. A debreceni gyűlés döntő erőpróbája volt az Országos Szövetségnek; bevalljuk, hitünkön és reménységünkön felül erősnek, életrevalónak és munkabírónak bizonyult. Az Országos Szövetség jövőjének biztos iránymutatója a debreceni gyűlés; alapja a következő idők sikerének és eredményeinek.

*

Az az elnöki megnyitó, amelyben Keszey Vince elmondta az Országos Szövetség újjászületésének vívódásait és megszabta a következő esztendő föladatait,

általános tetszésre és helyeslésre talált a debreceni gyűlés résztvevői között. Elismerés Keszey Vincének és munkatársainak, s hasonló módon köszönet ezért a kezességért, amelyet az egész vendéglősipar a közös érdekek mellett tanusít. Hogy a közös munkának és a céltudatos törekvésnek milyen eredményei vannak, erről szintén a debreceni gyűlésen tett tanuságot a nyugdíjgyesület közgyűlése. Akik ott hallották és akik ma *A Vendéglős*-ben olvashatják Bokros Károly elnök beszámolóját, azok láthatják, milyenek az eredményei az összetartásnak és a férfimunkának. Bokros Károly ünneplése a debreceni gyűlésen elismerés volt egy buzgó társ negyedszázados fáradhatatlan tevékenységéért, de egyúttal fogadalom is a nyugdíjgyesület további fejlesztése mellett.

Azok az előadások, amelyek a debreceni gyűlésen elhangoztak, s amelyekben Gundel Károly, Walter Károly, Németh Aladár, Nagy Sándor dr., Kritsfalussy István, Bokros Károly és Várady Gyula sorra vették a vendéglős- és szállodásipar nagy érdekeit: az árvizsgálás, a szakoktatás, az italmérési törvény, az adózás, az ipartörvény, a szervezkedés, a nyugdíj és a beszállások ügyeit, nemcsak a végzett munkáról számoltak be, de egyszersmind programokat is adtak. Nagy és jelentős közös érdekek forognak kockán; minden vendéglős és szállodás a maga ügyei körül tapasztalhatja, hogy csupán az együttműködés az, amellyel bizonyos súlyos terheket el lehet hárítani és amellyel bizonyos hibás intézkedések ellen a védekezés módját meg lehet találni. A debreceni gyűlésről sok tanusággal távoztak azok, akik a gyűlést végighallgatták, de épen olyan sok tanuságot meríthetnek azok is a közgyűlés anyagából, akik most *A Vendéglős* közlése révén ismerhetik meg a végzett munkát. Nincs egyetlen kérdés sem, amely fontos és életbevágó, s amelyről a debreceni gyűlés megfeledezett volna, s örvendetes az a meleg szeretet, amellyel a gyűlés az alkalmazottak ügyét tár-

gyalta, akiknek különösképen előnyükre van az a indítvány is, amelyet *Palkovics Ede* tett és amelyet a közgyűlés elfogadott. Fölöttébb helyes és céltudatos dolog ha most, amikor a vendéglősipart képesítéshez kötötték, már a tanoncfölvételnél gondja van arra a vendéglős- és szállodásiparnak, hogy csak intelligens embereket bocsásson arra a pályára, amely annyi figyelmet, gondot és tapasztalatot kíván. A vendéglős- és szállodásiparnak egyre nagyobb föladatai vannak és ennek bizonyosága volt az a megtiszteltetés, amelyben a debreceni gyűlés a kormány, a debreceni hatóságok és az egész társadalom részéről részesült. A kongresszus sikerének egyik bizonyossága volt azaz érdeklődés, majd pedig az a beszéd, amelyben *Baltazár Dezső* dr. debreceni református püspök költői ihlettel mutatott rá a mi iparunk nagy föladataira a nemzetépítő nagy munkában.

A debreceni gyűlésnek az ország minden részéből voltak résztvevői. Évekkel ezelőtt, épen Debrecen, volt az utolsó olyan országos vendéglőskongresszus, amely arányaiban és jelentőségében az ideit megközelítette. Budapestről szeptember 14-ikén a délutáni gyorsvonattal indultak el a központ vezetői és a budapesti résztvevők, akikhez már itt a fővárosban csatlakoztak a pécsi és dunántuli kartársak. A kereskedelmi miniszter külön két kocsit bocsátott a küldöttek rendelkezésére, akik közül többen nejüket is magukkal vitték a kedves útra. Együtt utazott a társasággal *Usetty Ferenc*, nemzetgyűlési képviselő; *Jaczkovics Iván* miniszteri tanácsos, a Baross-Szövetség kiküldötte; *Kiss István* dr., rendőrtanácsos; *Nagy Sándor* dr., ügyvéd; *Dobsa László* dr., az Iparosközpont képviselője; *Balassa József*, szerkesztő; *Kovács József*, a szaksajtó-egyesülés kiküldötte, *Walter Károly* főtitkár és *K. Kritsfalusy István* tanár is.

Debrecenben, a pályaudvaron a debreceni kartársak fogadták a budapestieket, akikhez utközben mindenütt csatlakoztak Csonkamagyarország városainak több kiküldöttei: a ceglédiek, a kecskeméti, a szegediek, a miskolciak, a szolnokiak, a békéscsabaiak és a tulatiszaiak is. Fájdalmas volt a találkozáson, amelyen közel háromszáz vendéglős vett részt, nélkülöznünk társainkat az elszakított területekről, azokat a társainkat, akik most idegen megszállás, idegen erőszak igája alatt sinylődnek.

A pályaudvaron a fogadó bizottság részéről *Németh Aladár* üdvözölte az érkezőket, akiknek nevében *Keszey*

Vince elnök válaszolt. A kölcsönösen meleg üdvözlőszavak után a társaságot külön villamoskocsik szállították a városba és szállásaikra. A fogadtatás, az elszállásolás és az ellátás a legteljesebb gondnal és figyelemmel történt, külön érdeme ez a debreceni vendéglőskarnak, különösképen *Németh Aladár*nak és *Szatmáry Zoltán*nak, az ottani ipartestület érdemes titkáranak.

Az érkezés estéjén az *Angol királynő* éttermében volt társasvacsora, amelyen mintegy kétszázan vettek részt. Az ismerkedési estélyen barátságos megbeszélések voltak a másnapi gyűlés programjáról. *Keszey Vince*, *Usetty Ferenc*, *Németh Aladár*, *Jaczkovics Iván* miniszteri tanácsos, *Gundel Károly*, *Bokros Károly*, *Walter Károly* és mások felköszöntőikben a régi vezetőkről emlékeztek és az új munka irányító férfiairól szóltak.

A nagygyűlés megnyitása

Az Országos Szövetség közgyűlése a Kereskedelmi Csarnok díszes nagytermében folyt le. Megelőzőleg a nyugdíjegyület tartotta közgyűlését, amelyről *külön tudósításunk* számol be. A közgyűlésen mintegy négy-száz tag vett részt, azonkívül megjelentek a kereskedelmi miniszter képviselőjében *Miskolczy Lajos*, Debrecen szab. kir. város főispánja, a népjóléti miniszter képviselőjében *Usetty Ferenc*, nemzetgyűlési képviselő, Debrecen képviselőjében *Tóth Emil* dr. tanácsnok, a debreceni iparhatóság képviselőjében *Rostás István* tanácsnok, a Baross-Szövetség képviselőjében *Jaczkovics Iván* miniszteri tanácsos, az Országos Iparos Szövetség megbízásából *Dobsa László* dr. igazgató, a debreceni kereskedelmi és iparkamara képviselőjében *Szentkirályi Tivadar* elnök, az ipartestület képviselőjében *Czipoth György* dr., valamint *Baltazár Dezső* dr., a tiszántuli református egyházmegye püspöke.

A közgyűlést pontban tíz órakor *Keszey Vince* elnök a következő beszéddel nyitotta meg:

Elnöki megnyitó

— *Keszey Vince* elnök beszéde —

Mélyen tisztelt közgyűlés! Alapszabályszerű kötelességünknek tettünk eleget, rég óhajtott vágyunkat teljesítettük most azzal, hogy a debreceni vendéglősök vendégei lehetünk, s itt tartjuk meg 21-ik évi rendes közgyűlésünket. A lefolyt 1920. évről, illetve annak hét utolsó hónapjáról működésünknek fogjuk a jelentését előterjeszteni.

Walter Károly főtitkár úr méltóztatni fog részletesen beszámolni egyesületünk működéséről.

Mindent elkövettünk, hogy bizalmukat kiérdemeljük. Csonkamagyarország vendéglőseinek vannak itt csak képviselői. Dacára a négy és fél éves háborúnak, amely példátlanul áll a világtörténelemben, dacára a

Bor, pálinka, rum és mindennemű likőr, cognac eladásában legelőkelőbb elsőrangú céget képvisel: **WILBURGER KÁROLY**
Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 51. szám.

DIT-GOTT = DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG R. T. =
rum- és likőrkülönlegességei

Gyár: Budapest, X., Füzér-utca 30. ... Városi üzlet: Budapest, IV., Váci-utca 11.

132 napig tartó proletárdiktaturának, az azt megelőző forradalomnak, s végül majdnem két évig tartó megszállásnak, mindannyian a becsületesség útján megmaradtunk tántoríthatatlanul. Voltak olyanok, akik az egyenlenséget igyekeztek szítani, azonban ezeknek a száma oly csekély tagjaink létszámához képest, hogy szinte számba sem vehető. Egyesületünk nem egy ízben volt színhelye nagy harcoknak, de mindig sikertült a megértés útját megtalálni és így egyesületünk ment maradt minden szenvedelmesebb mozgalomtól.

Nagy örömnöknek és hálánknak adunk kifejezést azért a kedves, szives fogadtatásért, melyben kedves kartársaink részesítettek bennünket. Amidőn hálás köszönetet mondok debreceni szaktársainknak vendégszeretetükért, egyben üdvözlöm a kereskedelemügyi miniszter úr Öxellenciájának képviselőjét *Miskolczy Lajos* főispán urat (éljenzés), a népjóléti miniszter úr képviselőjét *Usetty Ferenc* nemzetgyűlési képviselő urat (éljenzés), Debrecen sz. kir. város képviselőjét *Tóth Emil* tanácsnok urat (éljenzés), *Rostás István* urat, a városi előljáróság vezetőjét (éljenzés), *Tóth József* városi tanácsnok urat (éljenzés), *Balthazár Dezső* püspök urat (éljenzés és taps), a Baross Szövetség képviselőjét *Jaczkovics* miniszteri tanácsos úr Öméltóságát, *Szentkirályi László* urat, a debreceni iparkamara méltóságos elnökét (éljenzés), valamint az ipartestületek képviselőit, végül pedig megjelent kartársainkat.

Köszönöm, hogy megjelenésükkel közgyűlésünk fényét emelni kegyesek voltak, ezennel a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének 21-ik évi rendes közgyűlését megnyitóm. A jegyzőkönyv vezetésére *Walter Károly* főtitkár urat kérem fel, míg hitelesítésére *Bokros Károly* és *Kiszely József* urakat.

Méltóztassanak megengedni, hogy mielőtt a napirendre áttérnénk, egy indítványt terjeszthessek elő. Az internationalis vendéglős-nagygyűlés legközelebbi ülése Hamburgban lesz. Méltóztassanak felhatalmazni, hogy részt vehessünk képviselőileg az ő gyűlésükön, s ezért kérjük fel *Némethi Aladár* szaktársunkat, hogy a gyűlésen bennünket képviselni sziveskedjen. (Éljenzés és taps.)

Igen tisztelt közgyűlés! Mindazok a kartársak, akik felszólalni kívánnak, méltóztassanak a parlamenti szokásokat betartani, vagyis a főtitkár úrnál jelentkezzenek. Nagyon kérem, hogy lehetőleg rövidre szabják beszédüket, mert különben tárgysorozatunkat nem lesziünk képesek a kellő időre kimeríteni.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Méltóztassanak megengedni, hogy *Bernolák Nándor* népjóléti miniszter úr képviselőjét mégegyszer üdvözlöm, ugyanakkor bátor vagyok kijelenteni, hogy a népjóléti miniszter úr Öxellenciája megtartotta volna ígéretét, azonban az utolsó pillanatban olyan körülmények jöttek közbe, amelyek miatt a legnagyobb sajnálatára nem volt képes megjelenni közgyűlésünkön. Ez volt az első bevezetésem. Fogadják a magam részéről is hálás köszönetemet azért a megtiszteltetésért, amellyel az én szerény személyemet illették s legyenek meggyőződve, hogy ha munkánkat eredményesnek látom, ha munkámmal igyekeztem a nemest, az igazat és a helyest cselekedni, úgy bátran kijelenthetem, hogy bőségesen jutalmazva érzem magamat azáltal az igaz szeretet által, amely Önöktől felém sugárzik. (Éljenzés és taps.)

Méltóztassanak meggyőződve lenni és itten ígéretet teszek Debrecenben, ebben az ősi magyar városban, hogy a becsületés tisztességes magyar vendéglősipar részéről mindig megtalálható leszek és érdekeit becsülettel, tisztességgel és szeretettel fogom képviselni. (Hosszan tartó éljenzés és taps.)

Az elnök beszéde után *Usetty Ferenc* a népjóléti miniszter üdvözlését tolmácsolta, *Jaczkovics Iván* miniszteri tanácsos a Baross-Szövetség, *Dobsa László dr.* az IPOSz., *Kovács József* a szaksajtó nevében köszöntötte a közgyűlést.

A Baross Szövetség üdvözlete

Elnök: dr. *Jaczkovics* miniszteri tanácsos úr Öméltósága óhajt beszélni!

Jaczkovics Iván: Mélyen tisztelt közgyűlés! Amidőn a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének szives meghívását, amelyben részesített, köszönöm, méltóztassanak megengedni, hogy a Baross Szövetség elnökségének nevében a közgyűlés tagjainak a legszívélyesebb üdvözlését átadom. Méltóztassanak megengedni, hogy ebben a pillanatban annak a gondolatnak adjak kifejezést, amely már tegnap óta fogva tart s ez a gondolat, hogy a jövő Magyarországnak jónak kell lennie. Ez a gondolat, amely a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok munkáját kell hogy vezesse a nemes célokért vívott becsületés, tisztességes munkában. Önök 21 éves működésre tekinthetnek vissza, amelyet tisztességes munkával töltöttek el, amelyért az elismerés illeti meg Önöket uraim. Igaz, hogy az elmúlt években a Nagy-Magyarország összes területeinek képviselői voltak jelen a kongresszuson. Igaz, hogy a jelenlegi nemzedéket a világháború, a forradalmak és az azt követő megszállás súlyos megpróbáltatások elé állították, de ez csak átmeneti állapot volt. Semmi okunk a lemondásra, a csüggedésre nincs. Nekünk a történelem által vállalt és ránk rótt feladatunkat kell teljesíteni, s ez a hazafias gondolat. Hiszen ez a nemzet, igen tisztelt közgyűlés, már keresztül esett egy ilyen nagy megpróbáltatáson, a mohácsi vész sokkal nagyobb megpróbáltatás volt s akkor még a faji magyarság is jóval kevesebb volt és kulturánk sem állott olyan magaslaton mint most, mégis a becsületés munkával, becsületés célokért vívott küzdelem révén, nemzetünk saját erejével és nem másokra támaszkodva talpra tudott állani és tudott magának fényt, dicsőséget teremteni. Az én jelszavam Nagymagyarország, s ebben úgy érzem mindnyájan egyetértünk. Ipar és kereskedelem terén kell kezdenünk az ország integritásának helyreállítását és akkor meg vagyok győződve, hogy a történelmi Magyarország határai visszatérnek s Önöknek mélyen tisztelt uraim be fog teljesedni az a vágyuk, hogy a Nagymagyarország képviselőit üdvözölhessék kongresszusokon. (Éljenzés és taps.) Ebben a gondolatban, ennek a gondolatnak áldozva kérem a magyarok Istenét, hogy kísérje áldásával az Önök munkáját. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Az Iposz köszöntése

Elnök: *Dobsa László dr.* igazgató, az Iparosok Országos Szövetségének nevében kér szót.

Dobsa: Nagyszerű elnök úr, mélyen tisztelt közgyűlés! Az Iparosok Országos Szövetségének nevében,

 BORHEGYI F. borai a legkiválóbb minőségűek
BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 4.

mint annak igazgatósági tagja üdvözlöm az itt egybeült Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok képviselőit. Szívem egész melegével üdvözlöm Önöket az Össz-iparosság nevében. Amikor az Iparosok Országos Szövetségének sorába 227 ipartestület tartozik, nyugodtan merem állítani, hogy az egész magyar iparosság nevében szólok. Mélyen tisztelt uraim! Nem kívánok egyebet csak azt, hogy mindannyiunknak szilárd, megingathatatlan hite legyen az, hogy ismét egybeforrva álljon a mi édes hazánk, az integer Magyarország. A magasságos ég áldását kérem az Önök munkájára. (Éljenzés.)

Elnök: Kovács József a szaksajtó nevében kér szót.

Kovács József: Mélyen tisztelt közgyűlés! A szervezettség nevében gyűlt össze ez a kongresszus s meg vagyok győződve, hogy a közgyűlés igaz ügyért harcolva küzd a szervezettség nevében. Ezért szívem egész melegével üdvözlöm a kongresszus megjelent tagjait. (Éljenzés.)

Elnök: Kérem térjünk át a második számra, az évi jelentés felolvasására. De mielőtt a jelentés felolvasásába belekezdnenék, kérem méltóztassanak megengedni, hogy az üdvözlő sürgönyöket felolvassuk.

Az Országos Szövetség 1920-ban

— Az igazgatótanács évi jelentése —

Walter Károly ny. főigazgató, az Országos Szövetség főtitkára olvasta fel ezután évi jelentését

Tisztelt Közgyűlés!

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége hét évi nehéz álmából felébredve 1920. év június 3-án újból gyűlésre hívta egybe tagjait, hogy az ország vendéglősei összességének érdekében megkezdje áldásos munkásságát. Ezt a közgyűlést érdemekben gazdag volt elnökünk *Glück* Frigyes vezette, aki éveinek gazdagságára való hivatkozással, mindnyájunk legnagyobb sajnálatára az elnökségről visszavonhatatlanul lemondott.

Megnyugodva az igazgatóság a megmásíthatatlan elhatározásba, a közgyűlés elnökül az akkor még a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának agilis és rövid elnökösködése alatt értékes eredményű munkásságot kifejtő elnökét *Keszey* Vincét választotta meg egyhangulag elnökévé, *Glück* Frigyes pedig elévülhetetlen érdemeinek elismerésül és igaz tiszteletüknek és őszinte nagyrabecsülésüknek és változhatatlan szeretetüknek méltó kifejezésül egyhangulag a szövetség diszelnökéül, *Malosik* Antalt és *Pal-kovics* Edét diszelnöknek választotta.

Az új elnök *Keszey* Vince székfoglalójában mint a munka embere mutatkozott be és ezt az ígéretet a maga teljes egészében be is váltotta, mert első teendője volt az országos szövetség ügykezelésének gyökeres átszervezése és az ország vendéglőseinek egy táborba leendő beszerzése.

Hogy ez mennyiben sikerült és ezáltal mily tényezővé vált a szövetség, arról jelentésünk szűk keretében nem óhajtunk foglalkozni, minthogy arról a szervezés munkájában kiváló munkatársunk, szövetségünk és eszménk valóságos apostoli munkásságot végző *Kritsfalussy* István, budapesti szakiskolánk tanára, közgyűléstünk kere-

tében fog eléggé nem méltányolható munkájáról kimerítő jelentést tenni. Elnökünk főfigyelmét ezen szervező munkán kívül főleg arra terjesztette ki, hogy az ország különböző városában és falvaiban levő vendéglős kartársaink országos szövetségünkben oly központi szervezetet nyerjenek, amely központi szerve, mint segítő, tanácsadó, utbaigazító és ha kell támogató szövetséges társra mindenkor és mindenben számíthassanak.

Evégből felhivtuk kartársainkat, hogy ügyes-bajos dolgaikban forduljanak teljes bizalommal elnökségünkhöz és mi minden tőlünk telhetőt megteszünk érdekeikben. Így történt, hogy egyes helyekről az árvizsgáló bizottságok határozatainak, reájuk sérelmes intézkedéseinek megváltoztatása tárgyában kérték az elnökség közbenjárását. Az elnökség mindannyiszor eredményt tudott a kérelmező kartársak részére közbelépésével elérni.

Iparunk képeztetéshez kötése érdekében is számottevő tényező volt szövetségünk, midőn ez ügyben az illetékes miniszteriumokban az elnökség a küldöttségekkel eljár.

Harc a sörkartell ellen

Élénk emlékezetünkben kell hogy éljen még az az országos mozgalom, melyet a sörgyárosok eljárása ellen indítottunk a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületével a sörkartell ellen. Bármennyire törekszenek egyesek, főleg azok, akik az országos szövetség hatalmas fejlődését, terjeszkedését és megerősödését irigy szemmel tekintik, lekicsinyelni az e tárgyban elért eredményeket, mégis elvitázhatatlan, hogy ezen egyöntetű és dicséretreméltó összetartásnak köszönhetjük, hogy míg egyrészt a vendéglősök összességére oly súlyosan nehezedő sörkartell megbontottuk, másrészt az egészséges versenyt — mely máris érezteti áldásos hatását — megteremtettük.

Hogy mit jelent a sörkartell fölrobbantása, azt e helyütt bővebben fejtegetnünk feleslegesnek tartjuk, azonban igenis hivatkozunk az előnyösen megváltozott üzleti viszonyokra, amelyek ennek folyományaiképpen az ország minden részében észlelhetők.

Ma már sehol sincs szó sörhiányról, késedelmes szállításról, silány minőségről, elviselhetetlen feltételekről és bizonyos fölényes kezeléstről. Mindezek helyét elfoglalta a békebeli állapot, csak magasabb árak mellett, ez azonban nem irható a szövetség rovására, ez a változott viszonyok sajnálatos és fájdalmas következménye.

Részt vett szövetségünk az ipartörvény és az ital-mérési törvénytervezet előmunkálataiban és felemelt fővel mondhatjuk, hogy mindahhoz, ami e két törvényben a vendéglősség előnyére változott, a mi közbenjárásunk sem volt a legutolsó tényező.

A nyugdíjgyesület

Fel kell hívunk a szövetség szíves figyelmét az országos nyugdíjgyesület minden reménységünket felülmuló eredményére, ami különösen annak a férfiónak köszönhető, aki az országos nyugdíjgyesület működésének első napjától a mai napig vezére, irányítója, gondozója; aki az egyesület 24 éves fennállása óta elnöke és akinek párját ritkító kitartásának méltatlan szemrehányásokat, rágalmakat és meggyanúsításokat megvető lelkes munkásságának köszöni mai nagyságát, fényét és

Alpaca és chinaezüst művek

SZALAI S. SÁNDOR BUDAPEST,

V., ERZSÉBET-TÉR 4.

TELEFON: 55-72.

Kávéházak, vendéglők részére szükségelt mindennemű evőszközök és egyéb felszerelési tárgyakra szívesen szolgál árajánlattal.

bizvást mondhatjuk megdönthetetlen szilárdságát. Ez a tűzpróbát oly fényes sikerrel kiállott, a négy és fél évig tartott háború, az ezt követő kettős forradalom és román megszállás tűzpróbáján megingathatatlanul keresztülment jóléti intézménye a magyar vendéglősségnek a jövő évben ünnepli meg alakulásának 25-ik évét és büszkeségének, *Bokros* Károlynak negyedszázados áldásos működését.

Nem kívánunk az országos nyugdíjgyesület határozatának elejébe vágni, azonban részt venni óhajtunk az országos nyugdíjgyesület jubiláris ünnepségén, hogy kifejezésre juttassuk őszinte tiszteletünket és igaz nagyrabecsülésünket azon érdemes és kiváló kartársunk iránt, aki 25 éves eredményes munkásságával méltóan rászolgált arra, hogy követendő példaul állítsuk kartársaink és jövődő kartársaink elé. Éppen azért javasoljuk, utasítsa a t. Közgyűlés az elnökséget, hogy az országos nyugdíjgyesület jövő évi jubiláris ünnepségét rendező bizottságba szövetségünknek helyet kérjen. Szövetségünk jövő évi közgyűlésének pedig tegyen javaslatot *Bokros* Károly érdemes kartársunk iránt miként rójuk le a legméltóbban elismerésünket, tiszteletünket és nagyrabecsülésünket.

Elnökségünk legfőbb törekvése volt oly kapcsolatot létesíteni a Központ és az országos szövetség tagjai között, amely által állandó összeköttetés és gondolataink lehető gyakori kicserélése által az érintkezés könnyebbé tétessék.

A Vendéglős

E célból országos szövetségünk közgyűlése hivatalos közlönyévé választotta a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének tulajdonát képező *A Vendéglős* című szaklapot. Ezt minden szövetségi tag az évi 100 korona tagsági díj fejében kapja havonként kétszer. Ebből, minthogy lapunk kizár minden politikát és egyedül iparunk érdekeit szolgálja, tudomást szerezhet országos szövetségünk mindazon kormány- és egyéb hatósági rendeletekről, amelyeket minden vendéglősnek saját jól felfogott érdekében tudni és követni kell.

Az alkalmazottak ügye

Munkatársainknak, alkalmazottainknak ügyével is több ízben foglalkozott elnökségünk és a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete.

Anyagi helyzetök javítására, megélhetésük biztosítására, elhelyezésük megkönnyítésére, az ügynöki rendszer megszüntetésére, szakismereteik gyarapítására, szellemi kiképzésüknek tökéletesítésére, a munkanélküliség apasztására a súlyos megélhetés és a vendéglősipar nehéz helyzetének mérlegelése mellett elkövetett minden lehetőt.

Első gondja volt megállapítani a *fizetési minimumot*, amelynek újabb megállapításán, tekintettel a változott megélhetési viszonyokra, legközelebbi ülésén határoz az ipartestület előljárósága. Ezen határozatát hivatalos lapunknak *A Vendéglős*-nek legközelebbi számában már közzé is teszi.

Hogy az alkalmazottak elhelyezésénél minden anyagi megterheléstől megkímélje az alkalmazottakat és a protekció ösztöngatásától megóvja, közben járt, hogy az

elhelyezés állami legyen. Ez sikerült is és az elnökség nyomtatékosan figyelmeztette és ezuttal is figyelmezteti tagjait, hogy *személyzetüket kizárólag az állami munkaközvetítő hivataltól, a vidékiek pedig a hatósági munkaközvetítő hivataltól* — amely teljesen az, ami az állami munkaközvetítő, az ő felügyelete alatt áll és az ügykezelése is olyan — szerezze be. Tette pedig azért, mert *az állami elhelyezés teljesen díjtalan*, míg az ügynöki elhelyezés súlyos anyagi terhet ró az alkalmazottakra, a szakszervezeti elhelyezés pedig első sorban hatalmi kérdés, mert csak szakszervezeti tagokat helyez el és ezek közül is csak azokat, akik a szakszervezeti járulékot pontosan megfizetik. *Az állami munkaközvetítés az egyedüli mód az ügynöki elhelyezés megszüntetésére és az alkalmazottaknak az ezen elhelyezés ellen oly rég hangoztatott panaszai orvoslására.* Szakismereteik gyarapítására, szellemi kiképzésüknek tökéletesítésére továbbképző tanfolyamokat létesítettünk, amelyeknek látogatására ez uton is felhívjuk szíves figyelmüket. *A munkanélküliség apasztása végett* nyomtatékosan felhívjuk tagjaink figyelmét, *hogy üzleteikből bocsássák el a pincér- és kenyeresleányokat és helyökre férfi pincéreket alkalmazzanak.* Ezáltal egyrészt munkához és kenyérhez jutnak a most helynélküli pincérek, másrészt könnyebben kapunk majd konyhaszemélyzetet, akiknek köréből kerültek ki csekély kivétellel a jelenben alkalmazott pincér- és kenyeresleányok.

A szabad nap megadását is elhatározta az ipartestület előljárósága, hogy így módot adjon a dolgozó alkalmazottaknak fáradalmaik kipihenésére, családi ügyeik elintézésére, a családi élet örömeinek élvezésére és saját önképzésükre.

Eleddig konkrét panasz még egy sem érkezett hozzánk, hogy a főnökök alkalmazottaiktól e kedvezményt megvonták volna. Ellenben számos helyről kaptunk értesítést, hogy az alkalmazottak e kedvezményt igénybe venni nem óhajtják.

Általában az a tapasztalatunk, hogy dolgozó munkatársaink — akiket efelől meg is kérdeztünk — helyzetükkel általában meg vannak elégedve. Elégedetlenség csak a munkanélküliek köréből hallatszik. Ezek pedig, bármily kedvező körülmények között éljenek dolgozó munkatársaink, sohasem lesznek helyzetükkel megelégedettek és ez természetes is.

Az állami elhelyezést nagyban megnehezíti a kereskedelmiügyi miniszter úr azon legújabb rendelkezése, mely *a vidékre kihelyezett alkalmazottaktól az ingyen utazás kedvezményét megvonta.* Az 1916. évi XIII. t.-c. a vidékre kihelyezett munkásoknak ingyen utazást biztosít. Ezt a felette humánus rendelkezést semmisítette meg a miniszteri rendelkezés és szinte lehetetlenné tette az állami munkaközvetítő áldásos működésének vidékre való kiterjesztését, ami nagyban hozzájárul a munkanélküliség számának szaporításához, mert a mai túl magas vasuti árakat a vidékre kihelyezettek közül csak kevesen vannak abban a szerencsés helyzetben, hogy meg tudják fizetni. Azért tisztelettel javasoljuk a t. Nagygyűlésnek, kegyeskedjék határozatilag kimondani, hogy megindokolt felterjesztésben kéri a kereskedelmiügyi miniszter úr Ő Nagyméltóságát az 1916. évi XIII. t.-c. visszahelyezésére, illetőleg rendeletének visszavonására.

Szent-Margitszigeti ásványvíz.

SZÉNSAVVAL TELITETT ÜDITÓVIZ □ Megrendelhető: SZENT-MARGITSZIGET GYÓGY-FÜRDŐ R.T.-NÁL. □ A vidéki szállítás is újból megkezdődött. TELEFON: 36—52.

Elnökségünk, karöltve a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületével, úgy mként a múltban, a jövőben is minden tőle telhetőt meg fog tenni munkatársainknak, az alkalmazottak érdekében.

A szövetség fejlődése

Szövetségünknek 1018 tagja van.

Ez a szám is igazolja, hogy a szervezés munkája még nincs befejezve. Tovább kell folytatnunk és a munkánkban kell, hogy az országos szövetség minden egyes tagja segítségünkre legyen, hogy így rövidesen elmondhassuk, hogy hazánk összes vendéglőseinek képviselői vagyunk. Országos szövetségünk 1920. évi bevétele 65,030.— K, kiadása 52,534.20 K volt; így rendelkezésre álló készpénze 12,425.80 K. Itt arra kell kérnünk országos szövetségünk t. tagjait, hogy tagsági díjaikat központi pénztárunkba (Budapest, IV., Kalvin-tér 2) mielőbb beküldeni sziveskedjenek. A postaköltségkimelés tekintetéből helyes lenne, ha egy-egy község vagy város együttesen küldené be a díjakat.

Ezekben volt szerencsénk egy évi működésünkről jelentésünket megtenni azon kérelemmel, hogy azt jóváhagyólag tudomásul venni méltóztassanak.

Budapest, 1921 július 28.

Az igazgatótanács.

Elnök: Térjünk át a kongresszus negyedik számára.

Az új italmérési törvény

Ismertette: Németh Aladár

Mélyen tisztelt közgyűlés! Nemesak Önök vennék szivesebben, de magam is jobban szeretném, ha az új italmérési törvényt tudós férfiú ismertetné s ha mindamellet mégis aktáktól roskadozva jelenek meg Önök előtt, ezért a felelősséget a tisztelt elnökségre kell hárítanom. Amikor a gyakorlat embere jelenik meg Önök előtt, mélyen tisztelt közgyűlés, hogy az italtörvényt ismertesse, úgy hiszem, hogy mégis mentségem lesz az, hogy amit el fogok mondani, meggyőződésemm gyanánt azt az élet iskolájában tanultam meg épügy, mint amint a szerelem iskolájában is a gyakorlat teszi a mestert. A klasszikus retorika azt tanítja, hogy a hallgatóság figyelmét, érdeklődését kell felkelteni először. Ez a jelen esetben könnyű, hiszen semmi sem érdekel jobban minket, amely a mi keresetünkkel, foglalkozásunkkal, sőt mondhatnám megélhetésünkkel van szoros összefüggésben. Bizonyos, hogy ez a két tábla még egy fiatal szép leány bájos mosolyánál is jobban leköti a figyelmünket, pedig ez a két tábla az 1921. évi XIV. t.-c. Tudjuk, hogy a királyi haszontételek a regale nem egyéb, mint a kincstár haszonrészesedése. 1880-ban a visszamaradt regaléból monopóliumot csináltak. Ez az első törvény gazdasági, szociális szempontból súlyos hiányokat tartalmaz. Ezen hiányokat volt hivatva kijavítani az 1899-ik törvényhozás, amely életbelépte óta több mint két évtizedre tekinthet vissza. Milyen volt ez a husz esztendő? A husz évből hat esztendő a világháborúra esik, amely átszakította az alkotmányos törvényhozást és a rendeleteket hozta felszínre. Így vált szükségessé az italmérési jog reformja.

Az új törvény lehetetlenné akarja tenni, hogy az italmérési üzletek társadalomellenes törekvéseknek lehessenek fészkei. A törvény úgy rendelkezik, hogy szeszes italt csak az mérhet ki, aki politikai szempontból teljesen megbízható, s aki az állam pénzügyi hatóságai útján erre engedélyt kapott.

Milyen formában történhetik ez a kimérés?

Először is tárgyalás folyamán éles különbséget kell tenni a szeszes ital és égetett szeszes ital között. Szeszes ital általában minden olyan folyadék, amelynek alkohol tartalma van, míg égetett szeszes ital csak az az alkohol tartalmú folyadék, amelyben a benne levő szesz kizárólag lepárlás útján származott.

Ezen a táblázaton a § az államhatalmat fogja jelenteni.

Két részre oszlik a táblázat, kicsinyben és nagyban való elárúsításra.

Mi a kicsinyben való árusítás. Bornak, bormustnak, gyümölcsbornak 50 literig, kivételes termékeknek 25 literig, sörnek 25 literig, égetett szeszes italoknak 25 literig való eladása. A kicsinyben való eladásnak minden egyes forgalma engedélyilleték köteles.

A nagyban való eladás bornak, bormustnak, gyümölcsbornak 50 literig, sörnek 50 literig, szeszes és égetett szeszes italnak, pálinkának 100 literig való árusítása. A nagyban való árusítás engedélyhez kötve nincs.

Ami az engedélyt illeti, az személyhez kötött, haszonbérbe ki nem adható, másra át nem ruházható.

Nézzük most a fordítottját ennek. *Kik nem kaphatnak engedélyt?* Nem kaphatnak engedélyt, akik jogerősen el vannak ítélve és elítéltetésük óta öt év nem múlt el, továbbá, akik büntetve voltak nyereségvágyból elkövetett vétség címén, akik árdrágításért voltak büntetve, akik hamis bort árusítottak és hat ízben ezen kihágás miatt el voltak ítélve, s végül azok, akik öt éven belül ismét el lettek ítélve. Ezek közül legsúlyosabb természetű az árdrágítói kihágás. A végrehajtási utasítás azt a felvilágosítást adja, hogy súlyosabb esetekben el kell vonni az illetékgengedélyt, mert ezen tényből az iparigazolvány tulajdonosának megbízhatatlanságára lehet következtetni. Ahol nem lehet konkrétan megállapítani a büntetést, ottan csak következtetni lehet arra, hogy a tulajdonos visszaélt iparigazolványával. Ilyen például az erkölcstelen uzsora, továbbá az állam- és társadalomellenes tanok terjesztésének megengedése. Ezek mind olyan tények, amelyekből az illető engedményes megbízhatatlanságára lehet következtetni. Ezekről el kell vonni az engedélyt. A tilalmi idő ebben az esetben öt esztendő. Nem kaphatnak engedélyt azok, akik haszonbérletben veszik vagy kapják az üzletüket, s itt szintén öt esztendő a tilalmi idő. Nem részesülnek italmérési jogban azok, akik ugyan a maguk részére váltják ki az igazolványt, de nem ők használják azt, nem ők gyakorolják az italmérési jogot, hanem családtagjai, vagy általában olyanok, akik saját személyük részére italmérési engedélyt máskülönben nem kapnának. Korlátolt kimérési engedély csakis korcsmaüzletek részére adható ki. Csak abban az esetben adható kimérési engedély,

MAYERHOFFER ÉS NEMÉNYI UTÓDAI

MÁRKUS ÉS PAUER

BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCA 20. SZÁM.

TELEFON: 71-55. — SÜRGÖNYCIM: MAPA.

Vendéglői konyhaberendezések, késtisztítógépek kézi- és erőhajtásra, húsipari gépek, tésztame-télő- és tésztanyujtógépek állandó raktára.

1. Személyhez kötött.
2. Haszonbérbe nem adható.
3. Át nem ruházható.
- Engedélyt kaphat:**
1. Teljesen megbízható.
 2. Feddhetetlen előéletű.
 3. Csőd alatt nem áll.
 4. Magyar állampolgár.
Honosság 20 év előtt.
- a) Önjogi személy.
b) Kiskorú, gondnokság: üzletvezető.
c) Jogi személy: üzletvezető.

- I. Nem kap:
1. Büntett.
 2. Nyereségvágyból elkövetett vétség.
 3. Súlyosabb term. árdrag. kihágás.
 4. Hamis bor előállítás. forg. hozat.
 5. Bortörvény 39. §.
 6. " 40. §.
 7. Súlyosabb jöv. kihágás.
 8. Súlyosabb jöv. kih. ismétellen elköv. 5. év.
- Jogerős ítélet 5 év.
- Mi a súlyosabb term. árdr. és kihágás? = Amiből teljes megbízhatatlanság mutatkozik.

- II. Tényekből következtethető:
1. Tiltott játékra.
 2. Orgazdaságra.
 3. Erkölcstelenségre.
 4. Uzsorára.
 5. Állam- és társadalomellenes tanok terjesztése.
 6. Izgatásokat üzletükben lehetővé fognak tenni.

- III. Aki től már elvonták „elvonandó” konzekvenciával járó tények miatt 5 évig.
- IV. Haszonbérbevétel 5 évig.
- V. Beszüntetés dacára tovább árulnak. 5 évig.
- VI. Rokonok. Szinlegesség.

ha az illető vendéglősi joggal rendelkezik, de ezek csak korlátolt kimérési engedélyt kaphatnak, kivétel csupán a vasuti vendéglős. Ezeknek azonban semmi esetre sem adható meg a kávéházi jelleg.

Most az a kérdés, hogy *hogyan kell kérni az engedélyt*. A kérvényt szabatosan meg kell fogalmazni, az összes körülményeket fel kell tüntetni rajta s általában az engedélykérés ugyanolyan mint eddig volt, azzal a különbséggel, hogy a szakképzettséget és a megbízhatóságot igazolni kell. Ezt a kérvényt a szükséges kellekkel és mellékletekkel felszerelve kell beadni. Tartalmaznia kell az anyakönyvi kivonatát, a helyhatósági igazolványt, a családi állapot igazolását, végül a magyar állampolgársági igazolványt. Ha az illető engedélyt kérő hadirokkant vagy pedig egy huzamban eltöltött harctéri szolgálata van, úgy az engedély kiadható.

Az új italmérési törvény súlyt fektet arra, hogy a *kimérési engedélykés és a pálinkamérési engedélykés*

száma csökkentve legyen. A kimérési engedély iránti kérvényt a pénzügyminiszter úrnak is bejelentik. Ennek a bejelentésnek további kérdésével nem kell foglalkozni.

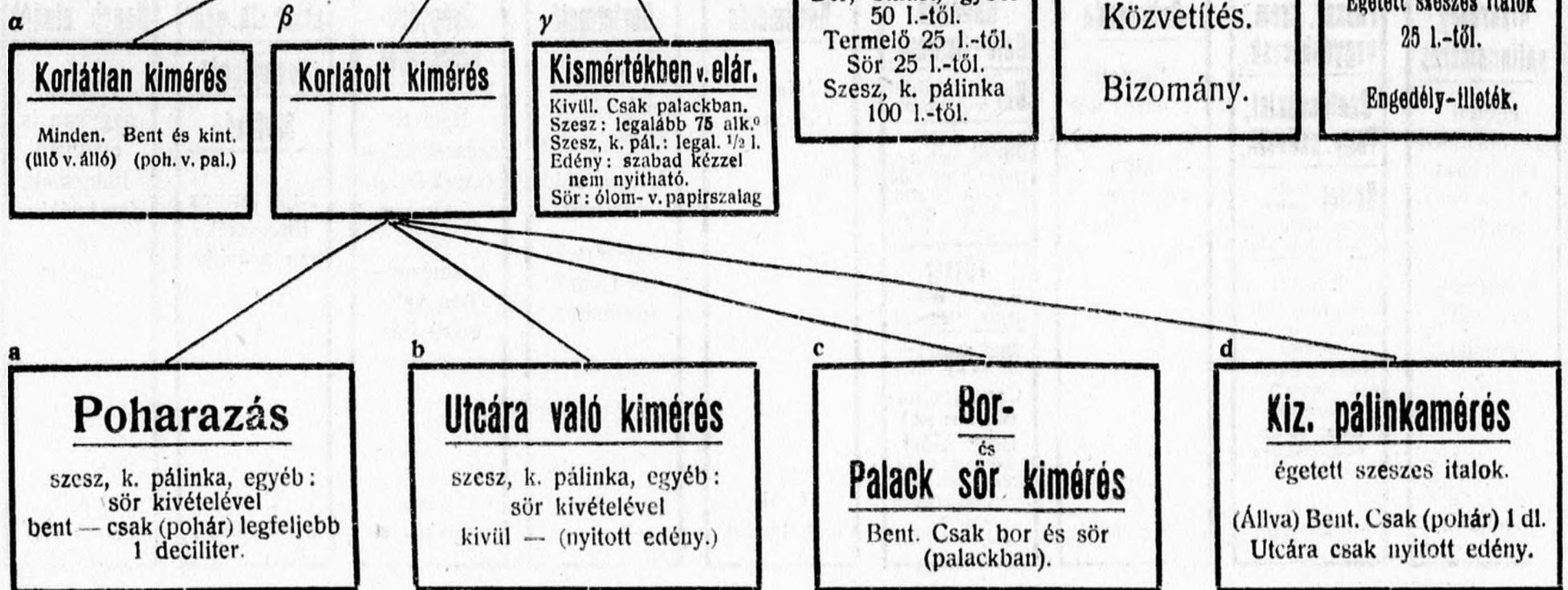
Mostan nézzük azt, hogy a *kimérési engedély hány típusra oszlik*. Három főtipust különböztetünk meg. Az első a korlátolt kimérési engedély, a neve is mutatja, hogy az árusítás korlátokhoz van kötve, a kimérés vagy bent vagy kint történik, még pedig vagy poharanként vagy palackonként. Különb. ezen engedélyt szokták műszóval szkája engedélynek is nevezni. A második típus korlátolt kimérési engedély, amelynek négy alfaja ismeretes. Az első alfaj, a poharazás szesznek, közönséges pálinkának, sörnek és kivételesebb szeszes italnak árusítása, de csak bent poharanként, legfeljebb egy deciliter erejéig. A második alfaj szesznek, szeszes italnak kint nyitott edényben való árusítása. Harmadik fajta palackozott bornak, sörnek csak bent való fogyasztásra való eladása.

Állami § jövedék

Eng. illeték: bor, bormust, gybor 50 l.-ig, (termelő 25 l.-ig), sör 25 l.-ig, szesz, korl. pálinka 100 l.-ig, egyéb égetett szesz ital 25 literig.

Kicsiben

Nagyban

A második engedélyi típus a kisebb pálinkamérés. Csak égetett szesz ital bent lehet kiszolgálni korlátolt mennyiségben, az utcán pedig nyitott edényben. Ez a típus elősegíti az iszákosságot, ezek az úgynevezett *pálinkás butyikok*. Annak idején a Budapesti Szállodások Ipartestülete foglalkozott ezzel a kérdéssel és memorandumot intézett a pénzügyminiszterhez, hogy ezeknek engedélyt vegyék el, mert a legtöbb bűnözések éppen ezekben az üzletekben való lerészegedésből származtak. Ezt a memorandumot dr. Nagy Sándor jogtanácsos alkotta meg.

A második nagy csoport a korlátlan kiméresi engedély. Ezek csoportjában, mint a második táblázat mutatja, kilencféle típus van.

Első a kizárólag pálinkaméresi engedély, amely égetett szesz italnak, állva poharanként vagy pedig utcára kimérve való kismértékben eladása. Ezen típus önálló üzletként gyakorolható. A második típus, amely élelmiszerárúszással egybekötve árusítja a szesz ital, pálinkát, esetleg utcán kimérve. Szintén kisebb árusításra ad engedélyt, de melléküzlet gyanánt. A negyedik csoport égetett szesz italnak árusítása ülve és állva egyaránt, de szintén mellékkereset gyanánt. A negyedik fajta a kávéház. Itten árusítható bor és közönséges pálinka kivételével minden szesz ital ülve vagy állva. Ugyanebbe a csoportba tartoztak a bárók, amelyek kávéházi jelleggel bírnak, hasonlóképpen a büffék és csemegekereskedések. Ezekben az esetekben az italmérés csak mellékkereset gyanánt üzhető. Hatodik csoport a bortízlet. Árusíthatják termékeiket pálinka kivételével, kismértékben való árusításra ad engedélyt. Hetedik csoport azok az üzletek, amelyek szesz kivételével árusíthatják az összes alkoholtartalmú termékeket, de termé-

szetesen mellékkereset gyanánt. A nyolcadik csoportba tartoznak a mi kedves barátaink, a serfőzdék, amelyek saját termékeiket kis mértékben, de mellékkereset gyanánt árusíthatják. Végül a kilencedik csoport árusíthatja az összes termékeket, azok az üzletek, amelyek nagyban való eladásra vannak berendezkedve, de azért megengedhető a mellékkereset gyanánt való kicsinybeni árusítás.

Ez a táblázat nagyon egyszerűen átnézhető.

Nézzük meg most már, hogy az engedélyeket kik kapják meg. Az első feltétel a megbízhatóság. Azonkívül a fedhetetlen előélet, s ha gondnokság alatt nem áll. Magyar állampolgárnak kell lennie s illetőséggel bírnia. Ha az engedélyt kérő kiskorú, vagy gondnokság alatt van, olyan vezetőt kell neki állítania, akinek képesítése van.

Ami most már az anyagi kérdést illeti, éppen a szállodás- és vendéglősipar az, amely nagyobb tőkebefektetést kíván. A többi üzletek kevesebb befektetést kívánnak s éppen ez üzletek azok, amelyeket a szegényebb néposztály látogat s éppen ezért ezeket kellene a legjobban ellenőrizni. Ami a kávéházakat illeti, ezek a legszolidabb természetű üzletek, mivel az iszákosságra alkalmat nem nyújtanak. A pálinkamérések azok, amelyek még a józan munkást is tönkreteszhetik. Ezek voltak a kiméresi joggal bíró üzletek. A második csoport a szállodásipar. Új engedélyt leginkább hadirokkantoknak és oly egyéneknek adnak, akik legalább fél évet töltöttek egyhuzamban a fronton. Azonban ezek a feltételek nem jelentik azt, hogy mindenki kap engedélyt, aki ezen követelményeknek megfelel. Az új törvény az iparengedélyek 80%-át hadirokkantoknak juttatja.

Mikor szűnik meg az engedély? Megszűnik az enge-

dély halál esetén, visszavonás esetén és végül ha az engedélyilleték 60 napon belül ki nem fizettetett. Az új törvény alapján az összes engedélyeket revízió alá kell venni. A revízió két szempont alapján történik. Az első a megbízhatóság kérdése, a másik az alakítás kérdése. Tudniillik, ha az érvényben levő engedély tulajdonosának iratai nem felelnek meg az új törvény követelményeinek. Ezek közül legfontosabb az állam- és társadalomellenes tanok kérdése.

Engedélyilletéket minden csoportnál kell fizetni, hogy az milyen magas, azt úgy tudnám megállapítani, hogy gondoljon mindenki egy számot, azt először szorozza meg százzal, vegye annak a kétszeresét, azután szorozza meg megint egy számmal és akkor körülbelül meg fogja tudni, hogy mennyit kell fizetni. (Derültség.)

Egy másik fontos rendelkezése s az legteljesebb mértékben elismerés illeti meg, a szakavatottság. *Garanciát az új törvény követelményeinek legteljesebb mértékben a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége jelenti, s szilárd meggyőződésem, hogy a törvényt legteljesebb mértékben ki fogja elégíteni iparosságunk lelkiismeretessége és szakavatottsága.* (Éljenzés és taps.)

Elnök: Kíván valaki hozzászólni?... Nem. Határozatilag kijelentem, hogy a közgyűlés a jelentést köszönettel tudomásul veszi.

Az új ipartörvény

— Nagy Sándor jogtanácsos előadása —

Ezután a valóban tartalmas és szép előadás után, amelyet Németh Aladár igen tisztelt barátom tartott, én már csak azért is, hogy az Önök figyelmét túl ne feszítsem, nagyon igénybe ne vegyem, csak tallózásra fogok szorítkozni, csak azokat a dolgokat fogom kiemelni, amelyek közérdektiek. Csak azokra a változásokra akarok rámutatni, amelyeket az új törvénytervezet hozott létre. Az új ipartörvény három csoportra osztja az ipart: képesített, engedélyhez kötött és szabad iparra.

A vendéglősök, szállodások és korcsmárosok az engedélyhez kötött iparral rendelkeznek, tehát az új ipartörvénynek a második kötete vonatkozik rájuk.

Az új ipartörvény igyekszik a kontárságot megszüntetni és korlátozni azoknak a számát, akik képesítés nélkül akarják ezen ipart űzni. A törvény így akarja a megélhetést biztosítani azok számára, akik valamely ipar gyakorlásában növekedtek fel. A képesítésnek tehát az erkölcsi tartalma abban áll, hogy az ipart szakavatottak végezzék s ily esetben visszaéléstől nem kell félni. Amíg az ipar kérdése nem volt annyira rendezett, mint amennyire rendezett most már lesz, egyik iparról, ha meg volt a képesítése hozzá, átléphetett egy olyan iparra, amelyre nem volt képesítése. Ezentul ez nem történhetik meg. Az új ipartörvényben benne van az, hogy aki nem képesített szakember, de ha állít maga helyett olyan üzletvezetőt, aki képesítve van, akkor sem kaphat engedélyt. Tehát kijátszani eddig lehetett az ipartörvényt, de ezentul nem; tehát a törvénynek nagy erkölcsi védelme van. Ha valaki képesített iparáról egy másik iparra óhajt áttérni, úgy annak csak abban az esetben lehet új iparigazolványt kiadni, ha új iparára képesítéssel bír.

Ezt a két rendelkezését az új törvénynek mi hozsánával fogadjuk.

A törvény kimondja, hogy jogi személyek, részvénytársaságok, ipari alakulatok gyakorolhatják az ipart, ha olyan vezetőt állítanak, akik képesítve vannak. Ki van mondva, hogy ipart csak akkor lehet jogi személyeknek űzni, ha képesítve van rá.

Koncedálom, hogy a vendéglős és szállodás iparnál a tőke nagy szerepet játszik, hiszen látjuk, hogy a nagy tőke erejével hatalmas szállodák épülnek.

Az iparengedélyek megszerzése ugyanolyan alakiságok mellett történik, mint eddig, a mellékletek ugyanazok. 1. A megbízhatóság igazolása. Dacára, hogy eddig is szerepelt egy erkölcsi bizonyítvány, valószínű tehát, hogy ennek a beszerzése sokkal szigorúbb keretek között fog lebonyolítani.

Ami a politikai megbízhatóságot illeti, az ellen nem emelünk szót, ámde ebben a törvényben benne van az, hogy közigazgatási uton lehet megvonni az engedélyt nyereségvágyból elkövetett büncselekmény esetén. En ezt némileg aggályosnak tartom. Ha közigazgatási uton lehet elvonni az engedélyt, tehát nem olyan hatóságok által, amely erre fel van ruházva, az egyéni szabadság alapelvei vannak megsértve. Rendkívüli időket élünk, rendkívüli eszközökre van szükség, de ha mindennap felettünk lebeg a Damokles kardja és másnap arra ébredhetünk, hogy közigazgatási uton veszik el tőlünk engedélyünket, nem lehet helyzetünk nyugodt. Ez az eljárás izgalommal teljessé teszi életünket, nyugtalaná, sok esetben függő helyzetbe is hozhat bennünket. Ha már ilyen nagy hatalmat gyakorolnak a vendéglősök felett, hogy megbizhatatlansága esetén kenyerét veszik el tőle, joggal feltehetjük, hogy az állam iniciatívái félremagyarázva politikát visznek be a törvény végrehajtásába. A törvénynek az a célja, hogy az állameszme elleni tevékenységet, a kommunistapropagandát megakadályozza. Ha pedig így akarják ezen kérdést megoldani, akkor olyan helyzet állhat elő, hogy pld. egy választás alkalmával, ha nem viselkedett „jól” a vendéglős vagy a korcsmáros, akkor ezt esetleg megbizhatatlansági ténynek is tüntetik fel. Ebben az esetben a vendéglős kenyérharcát pokollá tenné az örökös félelem. Mégis közigazgatási uton nem szabad megnyugvással venni az ilyen ítéleteket, mert azt független magyar bíróságnak kell meghoznia. *A bíróság ítéletében mindnyájan megnyugszunk.* Ez van olyan fontos kérdés, hogy a bíróság közreműködése érdemes legyen. (Éljenzés és taps.)

Az új törvény tanonclügyi rendelkezéseit nem részletezem, mert lényegében ugyanazok, mint amilyen a régi törvény rendelkezései voltak, azzal a különbséggel, hogy a tanonc tanulmányára időt kell engedni a munkaadónak. Tanulmányában megakadályozni nem szabad. Ez az intézkedés helyes. Nem lehet megengedni azt, hogy a munkaadó tanulmányaitól elzárja az ifju tanoncot. Azt hiszem, hogy mindnyájunknak az az érdeke, hogy minél képzetesebb, minél tanultabb szakemberek váljanak tanoncainkból, mert iparosságunk színvonalát emelni kell s meg vagyok róla győződve, hogy minden tiszta jellemű ember elismeri ennek szükségességét és örömmel üdvözli ezen törekvésünket. (Helyeslés és taps.)

Az iparengedély határidejénél kimondja a törvény, hogy az iparigazolványt 30 napon belül ki kell adni és amennyiben az engedély kiadva nincs, az ipar meg nem kezdhető, ugyanis sok visszaélés történhetik az engedély nélkül működő iparosság részéről. A buda-

KUGLER HENRIK UTÓDA GERBEAUD R. T.

pesti ipartestület megbizottakat küldött ki illetékes helyre, hogy az iparendély nélkül működő üzleteket, amelyek tisztességtelenül működnek, zárják be. Mindazonáltal vannak olyanok, tapasztalataink szerint, akik visszaéléseket nem követnek el és így a törvény értelmében nem kezdhetik meg működésüket. Így pl. Ha a) és b) eladják üzleteiket c)-nek, úgy azok beadják másnap kérvényüket a hatósághoz engedély iránt, de üzletüket addig nem nyithatják ki, amíg engedélyüket meg nem kapják. Lehetséges ez? (Nem, nem.)

A saját szállodáját, vendéglőjét nem nyithatja meg. Ez ügyben testületünk igazgatósága teljesen egyetért szállodás kartársainkkal és el fog járni az iránt, hogy ezen intézkedésekben változtatás történjen.

Magáról az ipari törvényről egyebet előadni nem lehet. A lényegeset már elmondottam. Ezek voltak a főbb változások, amelyeket szükségesnek tartottam előadni.

A forgalmi adó dolgában méltóztatnak tudni, hogy mi folyik? (Sajnos.) Fizetni kell először a bevételek után, kiadást levonni belőle nem lehet. Kivétel csupán a luxusvendéglő, mert az jelenlegi forgalma után 10% luxusadót fizet és így forgalmi adót nem köteles fizetni. A forgalmi adó bár életbe lépett, végrehajtva még nincsen, leróni még nem kell és egyelőre csak annyit kell tenni, hogy a forgalmi adó rendelkezései alapján pontos számadást kell vezetni napról-napra. Aki ezt a rendeletet megszegi, adócsalást követ el. Ez az adócsalás sokkal súlyosabb valami, mint a jövedéki kihágás, ezért börtönbüntetés jár. Súlyos vétségnek van minősítve. Aki a forgalmi adó körül hibákat vagy mulasztást követ el, súlyos következményeknek teszi ki magát, büntetendő cselekményt követ el, tehát a lehető legpontosabban és leglelkismeretesebben kell kezelni számadásaikat. Ha a törvény végre lesz hajtva, akkor amint méltóztatnak tudni, a forgalmi adót bélyegeken kell leróni a pénztári könyvekben. A törvény kimondja, hogy kivételes esetben átalány útján is rendezhető a forgalmi adó lerovása. Mit jelent ez? A fél és a pénzügyi hatóság egymás között megállapodnak, hogy havonta, illetve évente mennyit fizet a szállodás, a vendéglős jövedelme után. Ebben az esetben nem kell könyvet vezetni, nem kell jegyezgetni, nem kell félni, teljesen nyugodtan alhatunk, csak az átalányt kell fizetni.

De különben ez az átalány csak abban az esetben lehetséges, ha mindkét fél hozzájárul, tehát az érdekelt fél kívánsága szerint bélyegeken is leróható. A törvény ki is mondja, hogy ezt az átalányt csak kivételesen lehet alkalmazni, ha az üzlet érdekei megkövetelik. Én azt hiszem, hogy az átalány alkalmazása a vendéglősipar érdekeit szolgálja. (Ugy van.)

A régi kereskedelmi törvény direkt kiemeli a vendéglősöket és külön kimondja, hogy a vendéglősök, korcsmárosok csak akkor tartoznak a kereskedői fogalom alá, ha egyuttal a nagyiparosság fogalmi alá is tartoznak.

Ami ezen kérdést illeti, a középvendéglős tartozik csak könyvet vezetni. A vendéglősöknek érdeke, ismét-

telten hangsúlyozom, hogy ezt az átalányt biztosítsa magának.

Indítványozom, hogy keressük meg a nagyméltóságú pénzügyminiszter urat egy alázatos kéréssel, illetve előterjesztéssel, amely indítványom szerint a következő: A közgyűlés azon kérelemmel fordul a pénzügyminiszter úrhoz, hogy tekintettel a vendéglősüzem természetére, a vendéglősök forgalmi adójának a féllal kötött egyezség alapján átalányösszegben való megszabását a legtagabb körben rendelje el.

Elnök: Kiván valaki hozzászólni... Nem! Köszönöm. Felkérem a főtitkár urat, hogy ezen memorandumnak illetékes helyre való juttatása iránt az intézkedéseket tegye meg.

Most Gundel Károly tartotta meg nagyérdekű és fontos előadását.

A hatósági ármegállapítás

— Gundel Károly előadása —

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Be kell vallanom, hogy mióta a hatósági ármegállapítás dolga napirendre tűzött, ez a kérdés alaposan vesztett aktualitásából.

A korona romlott. A drágulás megindult s úgy érezzük, hogy az OKÁB. működésének beszüntetésére irányuló óhajításunk nemcsak hogy nem népszerű, de kilátástalan is.

Belátjuk, hogy szükség van valamely hivatalos vagy akár félhivatalos szervre, mely az árak alakulását szabályozza, de nem látjuk be és nem értjük meg, hogy ez a szerv ne haladhasson karöltve a tisztességes iparral és kereskedelemmel.

A háború elején, mikor a kolosszálisan megnövekedett állami kiadásokat nem lehetett legális úton fedezni, megindult a fedezetlen bankók nyomása s ezzel kezdetét vette a pénz rothadása. A rothadási processzus lavinaszerűen növekedett és természetesen maga után vonta az árak emelkedését is. Az árak alakulását azonban nemcsak a pénz értékének leromlása befolyásolta. A háború, a forradalmak okozta idegesség, a pénztől való menekülés és a gyors meggazdagodás vágya sietették az árak emelkedését. Az OKÁB. felállítására tehát szükség volt. Az áremelkedést okozó tényezőt: a korona romlását meggátolni nem tudhatta, azonban hatalma és képessége ahhoz sem volt elegendő, hogy a fentvázolt mellékjelenségek hatását befolyásolja. Az OKÁB. működésével nem elégítette ki sem a fogyasztót, sem a termelőt, sem pedig a közvetítő kereskedelmet. A fogyasztót nem elégítette ki, mert a pénz leromlásával megindult drágasági folyamatot nemhogy megállítani, de meglassítani sem lehetett képes, a termelőnek és a közvetítő kereskedelemnek pedig nem felelt meg működési módja, mert tehetetlensége tudatában s efelett érzett elkeseredésében oly eszközökhöz folyamodott, amelyek káros következményeit mindnyájan keservesen éreztük. Az OKÁB. nem a pártatlan döntőbíró szerepét játszotta, hanem a fogyasztók érdekképviselete

A világ-
hírű

„KRISTÁLY-VIZ”

ismét
mindenütt
kapható.

Megrendelhető a Szt.-Lukácsfürdő r. t. Kristály Kút vállalatánál Telefon: 43-90.

volt. Nem működött sohasem mint bizottság, hanem mint hivatal s minden kommerciális érzék híján hozta rendeleteit sok esetben az érdekeltek meghallgatása nélkül. Soha sem akart és nem tudott a tisztességes iparral együtt haladni, melynek érdekei pedig teljesen fedik a köz érdekét. Bűnnek tartotta az iparos látszólagos gazdagodását, gyarapodását. Működése káros volt, mert míg az árak a szabad verseny folytán indokolt esetben nélküle is leszállanak, ellenesetben a drágulást megakasztani nem tudta:

üldözésszámba menő feljelentésekkel, igazságtalan ármegállapításokkal, s a sajtóban elhelyezett rosszindulatú, sőt valótlan közleményeivel az iparos egyéni és üzleti életét, nyugalmát, munkaképességét károsan befolyásolta, tekintélyét aláasta, üzleti rentabilitását veszélyeztette — ami ha csak az adózás szempontjából tekintjük is a dolgot — egyenesen veszedelmes.

Az OKÁB. vendéglői politikájának sarkalatos elve, bizonyos cikkek lemaximálása akár oly mértékben is, hogy a vendéglős ezekre ráfizessen s magát az étlap egyéb ételeinél rekompenzálja. Jelenleg a levesnek, a főzelékféléknek és a feltétes főzeléknek az ára van lehetetlenül megállapítva. Azokon a helyeken, ahol szerényebb igényű közönség forog, a vendéglősnek nincsen módja magát az étlap egyéb ételeinél kárpótolni, mert ezek nem fogynak. A luxushelyeken pedig kit védelmez ez az intézkedés? De különben sincs tekintettel az OKÁB. a rekompenzációra, ha valamely étlapon magasabb árat lát a nála elgondoltnál, sőt képes a par excellence luxusételeket is közszükségleti cikkeknek minősíteni, hogy az illető vendéglőst az uzsorabíróság elé hurcolhassa. Az ilyen árpolitika a vendéglősségnek rendkívül súlyos megadóztatását jelenti, mellyel szemben semmiféle megtérítést nem kap, s mely az állami adók kivetésénél nem jön tekintetbe. De legujabban nemcsak a levesnél, a főzelék feltétnél, de a sörnél is alkalmazta az OKÁB, azt a rendszert s kalkuláció nélkül elfogadta azt az árat, melyet nem a vendéglősök, hanem a sörgyárosok proponáltak.

Egy másik sarkalatos hibája az OKÁB. politikájának, hogy az árú árát nem a termelőnél, hanem legtöbbször az utolsó stációnál, az utolsó eladónál: a vendéglősnél állapítja meg. A láncnak csak a legvégét fogja meg, ahelyett hogy kiindulási pontjánál keresné a drágulás meglassítását. Hiába maximálják a leves árát 2 koronában, ha a termelő ugyanakkor 20—24 koronát kérhet egy kg. leveszöldségért.

Igen alapos kifogást emelhetünk az OKÁB-nak azon eljárása ellen is, hogy majdnem kizárólag a rendőrség útján beszédett étlapok alapján ítélkezik, s tesz feljelentéseket s így nem lehet tekintettel sem a felszolgált adagok nagyságára, sem minőségére, sem a felszolgálás módjára. Épen így lehetetlen a kalkulációja is, mert a nyersanyag árához hozzácsap ugyan egy bizonyos önkényesen megállapított %-ot, de edénytörés, leltár elhasználás címén semmit sem koncedál, az ily kiadást beruházásnak tekintvén, nem számítja soha a vendéglői regiének azt a könyvek alapján meg nem állapítható legnagyobb tételét, melyet az anyag romlása, kallódása s ehhez hasonló tételek képeznek.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Ezek a szempontok azok, amelyek minket a legteljesebb mértékben érdekelnek s ezek azok, amelyek reánk leginkább sérelmesek. (Úgy van!

Van azonban e kérdésnek egy másik oldala is és pedig ez nem a vendéglősségnek, hanem a magyarságnak az ügye! Minden időkből annak a tényezőnek volt a legnagyobb tekintélye egy nép társadalmában, mely tényező legalkalmasabb volt az ország érdekeinek megvédelmezésére, határainak fenntartására, jólétének biztosítására! Hosszú történelmi időknél keresztül ez a tényező a fegyver volt! A katonái volt minden megbecsülés, minden tekintély. Most a fegyvert kiűzték kezünkől, a háborút elvesztettük s ezt a szerencsétlen, megcsönkített országot csak a munka mentheti meg, állíthatja talpra. S a munka, mint egyetlen tényezője a létfenntartásnak, fokozottabb megbecsülést: tekintélyt kell hogy élvezzen. Ebben pedig nincsen részünk. Csekély okkal, de gyakran minden ok nélkül az uzsorabíróság elé, a vádlottak szégyenpadjára hurcolják legjobbainkat. Az intellektuelleknek ezrei, tanítók, tanárok, bírák, közhivatalnokok, katonatisztek tömege volt kénytelen az eltépt országrészekből idemenekülni Csonka-Magyarországra. Ezeknek az eltartását leromlott pénzügyi helyzete mellett az állam nem vállalhatja. El kell helyezkedniük, dolgozniuk kell! Egyetlen menedékük az ipar lehet, de csak akkor, ha az iparban jól érzik magukat, ha a munkának anyagi eredményén kívül megvan a becsülete is.

Iparunk jelenlévő jóakarójához, barátjához Usetty nemzetgyűlési képviselő úr öméltóságához fordulok! Öt kérem meg mindnyájunk nevében, legyen szószólónk s hason illetékes helyeken oda, hogy az árvizsgáló bizottságok ne az iparosság érdekei ellen, hanem a becsületes iparossággal karöltve működjenek, mert ezek érdeke teljes mértékben fedi a köz érdekét.

Indítványozom egyúttal méltóztassanak Szövetségünk elnökségét megbízni, intézzen hasonló szellemű felterjesztést a kereskedelmi miniszter úrhoz s kérje az árvizsgáló bizottságoknak az irányban való utasítását. (Éljenzés és taps.)

Szünet után

Elnök: További mihez tartás végett tisztelettel van szerencsém bejelenteni, hogy a közgyűlés jelenlévő tagjait Baltazár Dezső dr. püspök úr Öméltósága meghívta a híres debreceni kollégiumi könyvtár megtekintésére. Közgyűlésünk végeztével tehát a könyvtár meglátogatására fogunk menni testületileg. Egyben van szerencsém jelenteni, hogy délután 2 órakor az Arany Bika nagyszálló disztermében disztribúció lesz. Tekintettel arra, hogy vannak a jelenlévők közül olyanok, akik még a holnapi napot is Debrecenben, illetve a Hortobágyon szándékoznak tölteni, jelenthetem, hogy ma este 8 órakor a Gambrinus nagytermében lesz a vacsora.

Ezután a különböző jelentéseket hallgatta meg figyelemmel a közgyűlés.

A tanoncoktatás

— Walter Károly főigazgató jelentése —

Tekintetes Közgyűlés!

1913. évi szeptember hó 23. napján tartott nagygyűlésünkön volt szerencsém legutoljára a jövőendő ven-

Hungária-forrás szénsavval telített ásványvize a

„HARMATVIZ“

MEGRENDDELHETŐ: BUDAPEST
SZÉKESFŐVÁROS ÁSVÁNYVIZ
ÜZEMÉBEN
BUDAPEST, I., Gellért-rakpart 1. sz.
TELEFON: JÓZSEF 112-59.

déglősök országos oktatásáról és kiképzéséről beszámolni. A lefolyt nyolc év alatti világesemények a mi munkáságunkra is bémítólólag hatottak olyannyira, hogy erről — fájdalom — nem vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy kedvező jelentést tehetnék.

A béke áldásos korszakában létesített 14 vendéglős szakiskola legnagyobb részében az oktatás a világháború, az azt követő kettős forradalom, a 132 napig tartott proletárruralom következtében a tanítás szünetelt. Trianonban reánk kényszerített úgynevezett béke pedig, mely szeretett hazánkat mai szűk határai közé szorította, szakiskoláink túlnyomó többségétől is — iparunk legnagyobb kárára — megfosztott úgy, hogy ma összesen hat szakiskolánk van.

Központi elnökségünk fokozott mértékben törekszik új szakiskolák felállítására. Örömmel üdvözljük miskolci kartársainkat, akik elsőnek jelentkeztek a központi elnökség ezen törekvésében segítő társaknak és be sem várva az erre irányuló felhívást, iparunk iránti szeretetük sugallatát követve már is megtették az intézkedést szakiskola létesítésére. Hasonlóképpen dicséretre méltó tevékenységet fejtenek ki soproni kedves kartársaink, akik szintén tervbe vették szakiskola felállítását. Őszinte szívből kérjük nemes munkásságukra a jó Isten áldását és midőn kartársi szeretettel köszöntjük miskolci és soproni kartársainkat, egyben leghálásabb köszönetünket fejezzük ki buzgó munkásságukért és iparunk iránt megnyilvánult önzetlen lelkesedésükért és atyai gondoskodásukért.

Budapesti szakiskolánk a múlt 1920—21. iskolai évvel töltötte be fennállásának 26-ik évét. Az 1919—20-ik iskolai évben betöltött negyedszázados áldásos működését iskolai ünnepség keretében ülte meg.

Országos szövetségünk és a magyar vendéglősipar két önzetlen munkása iparunknak képesítéshez kötése felett érzett igaz örömeinek kifejezésül és a képesítéshez kötési miniszteri rendelet megjelenése napján tíz-tíz ezer koronás alapítványt létesített szakiskolánkat végzett szorgalmas ifjak jutalmazására, hogy itthon szerzett szakismerteiket külföldön gyarapíthassák.

A magam részéről és azt hiszem a t. Közgyűlés nevében is szólok, midőn iparunk e két büszkeségének Gundel Károly és Keszey Vince uraknak nemeslelkű adományukért legőszintébb és legbensőbb hálámát és köszönetemet fejezem ki, kérve a Mindenhatót, árássa reájok bőséges áldását és nyújtsa életüket a legjobb egészségben és boldogságban igen-igen hosszúra, hogy alkalmuk legyen fejedelmi alapítványuk áldásos gyümölcseiben gyönyörködni.

Az elmúlt 1920—21-ik iskolai évben a budapesti szakiskola nagyértékű tanárainak kezdeményezésére és buzgólkodására az intézet növendékei a szakiskola igazgatójának negyedszázados munkássága emlékére, hálájuk jeléül ötezer koronás alapítványt létesítettek annak a szakiskolai tanulónak jutalmazására, aki a három év alatt egy tanítási órát sem mulasztott.

Iparunk erkölcsi és társadalmi értékének megbecsülését és emelkedését igazolja az a mind gyakoribb eset, hogy kereskedelmi és középiskolai (főgimnázium, főredl) érettségit tett ifjak választják életpályájukul iparunkat. Lehet, hogy az ily ifjak ezen elhatározása rendkívüli helyzetünk következménye, mégis örvendetesnek kell jelezniük, hogy intelligens ifjúságunk figyelme iparunk felé fordul. Az így nyert jövődő intelligens kartársaink működése a legszebb reményekre jogosít.

Budapesti szakiskolánk tanítási tervét, amely a haladó kornak 25 év után már nem felelt meg teljesen, gyökeresen átdolgoztuk és a lehetőség szerint teljesen

szakszerűvé tettük. A tanítási terv egybeállításánál főleg a szakszerűséget tartottuk szem előtt s innen van az, hogy a heti 6 óra tanítást heti 9 órai tanításra emeltük fel. A szaktárgyak, mint a felszolgálás, borászat és szakácsművészet, már az első osztály anyagát képezik. Betetőzésül felállítottuk a továbbképző osztályt ez idő szerint három csoporttal u. m. közismereti-, szak- és nyelvcsoporthal azok részére, akik ismereteiket bővíteni óhajtják és azon tanoncok részére, akik magasabb előképzettséggel lépnek iparunkba.

Azon törekvése elnökségünknek, hogy szakiskolánkat a Budapesti szállodások és vendéglősök ipartestületének tulajdonát képező, Budapest, IX., Lónyay-utca 22. számú házban iparunk érdekeinek megfelelően berendezve helyezük el és így valóban azt a célt szolgálja, amely célt elnökségünk e szakiskola és továbbképző tanfolyam fenntartása által maga elé tűzött és elérni óhajt, — fájdalom — ez idő szerint, a még érvényben lévő fővárosi lakásrendelet miatt megvalósítható nem volt.

Hisszük és reméljük, hogy megértéssel sikerülni fog ezen legfőbb óhajtásunkat és törekvésünket is révbe juttatni, hogy így jövődő kartársaink kiképzésében a versenyt a külfölddel felvehessük.

Mindannyian át vagyunk hatva annak tudatától, hogy agyonsanyargatott és tönkre csonkított hazánkat csak megfeszített munkával lehet ismét ezeréves nagyságához juttatni. Ebből a honmentő munkából nekünk is ki kell venni a minket megillető részt. Mi vagyunk első sorban hivatva hazánk idegenforgalmát növelni, ami által emelkedik kereskedelmünk, fejlődik iparunk s növekszik hazánk bevétele. Ezt azonban csak iparunk fejlesztésével, magas színvonalra emelésével érhetjük el, amihez ismét első sorban gyakorlatilag jártas és szellemileg képzett kartársakra van szükségünk. Azért azzal a kérelemmel zárom jelentésünket, törekedjünk a jövődő kartársak minél tökéletesebb kiképzésére, állítsunk fel minél több szakiskolát.

A Szövetség pénzügyei

— Potzmann Mátyás pénztáros jelentése —

Tisztelt Közgyűlés!

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének pénztári forgalmát a lefolyt hét hónapról a következőkben van szerencsém betérjeszteni.

Bevétel tagsági díjakból az 1920. évi június hó 1-től

1920. évi december hó 31-ik napjával bezárólag 65,030 K — f
Kiadások:

1. Személyi kiadás	2,800.— K	
2. Nyomdaköltségre	2,512.80 „	
3. Szervezési költségre	10,994.— „	
4. Hivatalos lapért		
599 tag után	35,370.— „	
5. Postaköltségre	741.40 „	
6. Irodai felszerelésre	116.— „	összesen 52,534 K 20 f

12,495 K 80 f

Legyen szabad megjegyeznem, hogy a tagsági díj címen elért 65,030 K bevétel főleg annak köszönhető, hogy elnökségünknek sikerült a vidéki kartársaknak megszervezésével járó nagyszámú és fáradsággal egybekötött munkára Krillsfalusy István urat, a budapesti szakiskolánk egyik buzgó tanárát megnyerni. Az ő önzetlen munkásságának legfényesebb eredménye, hogy tagjaink száma a tavalyi 599 létszámmal szemben ma 1018-ra emelkedett.

Kiadásainkat illetőleg tisztelettel jelenthetem, hogy míg egyrészt a legmesszebbmenő takarékoságot tartotta az elnökség szem előtt, másrészt csakis elnöki utalványozásra teljesítettem kifizetéseket.

Hogy az elnökség az általa hangoztatott takarékoságot egy pillanatra sem tévesztette szemel elől, előbb tisztelettel betérjessz-tett pénztári kimutatásom is igazol.

Elég egy pillantás a betérjessz-tett pénztári kimutatásra és nyilvánvaló, hogy szövetségünk főkiadásait a szervezési munkálat és hivatalos lapunk fentartásához való hozzájárulási költségünk képezi. *Összes kiadásunk 52,534 K 20 f, és ebből személyi kiadás csak 2800 korona. A szervezés és lapköltség együtt 46,364 K.*

Abban a reményben, hogy a tisztelt közgyűlés jelentésemet, melyet az igazgatótanács kiküldöttel felülvizsgáltak és helyesnek találtak, kegyes lesz jóváhagyólag tudomásul venni, kérem részemre a felmentvény megadását.

Pénztári kimutatás

Bevétel:

Tagsági díjakból..... 65,030 K — f

Kiadás:

1. Személyi kiadás	2,800.— K	
2. Nyomdaköltség	2,512.80 „	
3. Szervezési munkálat	10,994.— „	
4. Hivatalos lapra		
599 tag után	35,370.— „	
5. Postaköltség	741.40 „	
6. Irodai felszerelés	116.— „	52,534 K 20 f

Pénztár maradvány 12,495 K 80 f

Budapest, 1920 december 31.

Keszey Vince
elnök.

(P. H.)

Potzmann Mátyás
pénztáros.

Felülvizsgáltuk és rendben találtuk:

Kuncze Ödön

Biró Dénes

A felügyelőbizottság jelentése

Tisztelt Közgyűlés!

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének bevételeiről és kiadásairól vezetett pénztárkönyvet a hozzátartozó mellékletekkel a mai napon egybe-hasonlítottuk és azt a valóságnak mindenben megfelelőnek és a legnagyobb rendben levőnek találtuk.

Megállapítottuk, hogy 65,030 K bevétellel szemben a kiadások 52,534 K 20 f és így maradt még 12,495 K 80 f pénztári felesleg, mely összeg az 1921-ik évre könyveltetett mint múlt évi pénztári maradvány. Ezek után tisztelettel kérjük a tisztelt Közgyűlést, hogy Potzmann Mátyás pénztáros úrnak, valamint az elnökségnek, az alapszabályszerű felmentvényt megadni méltóztassék.

Budapest, 1921 szeptember 12-én.

Kuncze Ödön

Biró Dénes

Az Országos Szövetség szervezkedése

K. Kritsfalussy István

szakiskolai tanár előadása az országos szervezésről.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az a bizalmat feltételező, de egyben kitüntető feladat, amellyel engemet múlt évben az Országos Szövetség felruházott, nem olyan természetű, amelyet egy-két év nyári szünideje alatt el lehetne végezni. Érezte a vezetőség, de jó magam is, hogy a múlt évvel csak az első lépést tettem meg s bárminő szép eredménnyel indult és záródott, a munkának tartósnak kell lenni!

A lerakott alap megerősítendő a Szövetségbe még be nem vont városok meglátogatásával — s az eszmének való megnyerésével a Szövetség megizmosítandó!

E célnak megfelelőleg a múlt évben meglátogatott városok javarészt újólag felkerestem, hogy a személyes megismerkedés, az eszmék és gondolatok kölcsönös kicserélése, a jogos panaszok meghallgatása mellett váljon a kapcsolat bensővé a vidék és az Országos Szövetség között.

Szükségesnek tartottam és tartom jövőre is a már megszervezett városoknak újólagos és ismételt megláto-

gatását, mert szerintem a vendéglős hideg közöny elhárításának ez az egyetlen és biztos módja!

E tervszerű s lehetőleg évenként megismétlődő s az összvendéglősséget otthonában felkereső látogatást olyannak tartom, mely egyedül képes a nemtörődömség bünére hajló s könnyen, az első kísérlet sikertelensége után elernyedő vidéki vendéglősséget erejének tudatára ébreszteni.

Hogy e kijelentésem valóságban nyugszik, azt hat esztendőnek gazdag tapasztalata igazolta. Utamat majdnem mindenütt úgy üdvözölték, mint a nagyszervezetnek — a fejnek — az érdeklődését a kicsinynek — a végtagokkal — szemben.

Megtartott értekezleteimen a sajnosan nagyon is gazdagkörű panaszok előhozakodása a legbiztosabb mód volt ahhoz, hogy a központtal szemben való bizalmatlanság jege, amelyet egyesek szántsándékkal támasztottak, elolvadjon!

Nagy nehézséggel kellett és kell megküzdeni, hiszen az u. n. Országos Egyesület, még címében is félrevezető törekvései, az Országos Szövetség munkája elé gördítenek nagy gátló akadályt.

A közvetlen bizalom megteremtésében azt tartottam legcélravezetőbbnek, ha minden megbízatásnak lelkiismeretesen megfelelek.

Nyugodt lelkiismerettel állítom úgy magamról, mint főleg a rendkívül munkabíró vezetőségről, hogy e téren mindent megtettünk. Nem volt kérdés, amelyre szeretettel ne válaszoltunk volna, nem volt ügy, amelyet — erőnkhez mérten — fel ne karoltunk volna.

De e helyütt méltóztassanak megengedni nekem annak a kijelentését, hogy a vidék nagyon sok esetben a központ erejének igénybe vételét olyannak tartja, amelyhez a sikernek föltétlenül kapcsolódnia kell.

Ebben a tekintetben talán nem leszek szerénytelen, hogy bizonyos belátás kell hogy kifejlődjék, belátása annak, hogy hozzánk száz és száz ügy fut be, amelyik mindegyike saját szempontból nagyon fontos, s ha valami késedelmes avagy pláne nem sikerül, méltóztassanak arra gondolni, hogy minket is elutasítottak s arra a bizonyos apprehenzióra csak akkor volna jog, ha mi elutasító s nem kijáró fórum lennénk.

E megjegyzést is csupán abból a szempontból voltam bátor megemlíteni, mert az ilyen hirtelen támadó ítéletet olyannak tartom, mely a kölcsönös bizalom kifejlődését gátolja meg.

A szervezés munkája

Főtörekvésem mindenütt a szeretetteljes bizalom megteremtése volt, s ennek elérése érdekében mindig a legkisebb személyes ügy meghallgatása, s a lehetőség azon való segítség volt a fővezérelvem! A legkisebb embernek ügyével való szeretetteljes foglalkozást annak az erőnek tartom, amely magával hozza azt az öntudatot, hogy a vendéglősség érvényesülési helyét az Országos Szövetségben s ne sokszor személyi célokat szolgáló apróbb egyesületben igyekezzék megtalálni.

Ne méltóztassanak túlzott öntudatnak venni kijelentésemet, ha megkockáztatom azt a kinyilatkoztatást, hogy ez nekem a meglátogatott helyeken teljesen sikerült. Olyan csoportok állanak ma az Országos Szövetség háta megett, amelyeket a helyzetnek alapos nemismerése más árnyalathoz sodort! A munka még nem teljes, de a siker érdekében a vendéglősség szellemi és anyagi érdekeiért küzdő becsületességet állítottam csatasorba, olyan fegyver, az amit nem lehet a jövőért lelkesülten küzdők kezeiből egy-két idétlen újságcikkecskével kicsavarni! Minden kritika jogos, de a melyik a szigorú tárgyilagosság talaját kirugja lábai

alól, megvetésre méltó, amelyre reagálni tiltja méltóságunk.

Szervező munkámban az az ideál lebeg előttem, hogy becsületes munkával az összes vidéki kartársak rokonszenvét sikerüljön megszerezniem, mert ezt elengedhetetlennek tartom ahhoz, hogy valaki személyében teremtsen meg a kapcsolatot a központ és a vidék között.

Ezzel az úttal remélem elérni a vidék nagyrabecsülését munkámmal szemben s a központ elismerését önzetlenségemmel szemben, s vélem elérni azt az óhajomat, hogy állandóan bekapcsolódjak abba a mechanizmusba, amely a vidék és központ erőmegnyilvánulását lesz hivatva megtestesíteni.

Mint sikerül ez nekem, azt nem tudom, de annyit kijelenthetek, hogy ez ügy érdekében azzal az idealizmussal küzdök, amit pályám eddig belém tudott nevelni s azzal a munkakedvvel megyek tovább, amely sok kellemetlen helyzet dacára eddig sem engedett visszariadni az előttem lebegő végcélról.

Ezeknek hatása alatt legyen szabad ez évi jelentésemet a m. t. közgyűlésnek előterjeszteni. Jelentésem három részre tagolom.

Az első részben általános tapasztalati dolgokra leszek bátor hivatkozni, a második részben adom munkám statisztikai részét, a harmadik részben azokat a proposíciókat leszek bátor megtenni, amelyek az összvendéglősséget érdeklik, s amelyek a vidék részéről elhangzó oly kérések, amelyekkel való beható foglalkozása vidék előtt a köz érdekét szolgáló munkának legfényesebb bizonyítéka lesz.

A testületi élet

Utamban nyert tapasztalataim arról győztek meg, hogy a vendéglősséget mindenütt újra kell *nevelni a testületi életre*. Mindentütt igyekeztem kifejteni, hogy mi ennek az alapfeltétele, minő hordereje van annak, hogy a vendéglősség *hatósággá* alakult át. Azt tapasztaltam, hogy az abban rejlő nagy erő teljesen ismeretlen és félreismert volt. A vendéglősségben benne rejlő magyaros nyakasság, a lengyel átok, nye pozvolim, „nem akarom“ nagyon sok egészséges erő kifejtésnek az átka.

Tapasztalatom, hogy a megválasztott vezetőséget egy szükséges rosznak tartja, amely sokszor nem egyébre való, mint személyes és néha igaztalan ügyek kítaposására. De az a kötelesség, amely az elnökség munkájának minden erővel való támogatását írja elő, nincs kifejlődve. Látogatásaim alkalmával erre is nagy súlyt helyeztem, megértetni a tagokkal, hogy a legjobb vezetőség is csak akkor boldogul, ha minden egyes tag testtel-lelékkel mögötte áll, ha megérti, hogy a szervezet úgy lesz erőssé, ha minden egyes tag a reá hárulandó megbízatásnak legjobb tudása szerint tesz eleget. Ha minden egyes tag örömmel vállal a köz érdekében megbízatást és annak meg is felel, akkor lehet eredményt várni. Olyan szervezetben öröm vezetőknek lenni, különben teher, áldozat és hiába való munka.

Hogy az *átalakító öntudatot* nem lehet máról-holnapra megteremteni, nagyon jól tudom, de annak megteremtése az enyémhez hasonló megbízatásnak kell évről-évre megisméltendő feladata legyen.

Szintén személyes tapasztalatom, hogy a sok helyen támadt disharmónia elosztatására kiválóan alkalmas a *kiküldött személye*. Nyugodt lelkiismerettel állítom, a vidéki vezetőség személyére, illetve tevékenységére fokozó hatással volt kiküldetésem, a tagokkal megértetem, hogy a legnagyobb eredmény nem az elnök személyében, hanem az összhangzó működésben rejlik. Nem elég tagnak lenni — figyelmeztettem — de a vezetőségtől nyert legkisebb megbízatást oly komolysággal

és lelkiismeretességgel kell fogadni és teljesíteni, mint aminő lelkiismeretességet ő vár a vezetőségtől.

Tapasztaltam, hogy az anyagilag elég jól situált vendéglősségnek minő zamatellenes magatartása van a tagdíjak lefizetésével szemben. Még az első évben a belépésnél lelkesedik, de a második évben már újra előtérbe tolakszik az a merev kérdés, „mit kapok cserébe?“ E téren is nagy munka vár reánk, megteremteni azt a vendéglősöntudatot, amely — mint mondtam — természetesen kell hogy tartsa a tagságot a vele járó kis anyagi teherrel együtt, mert neki abban a nagy szervezetben van a helye...

Nem félek kijelenteni azt, hogy sok tagot köszönhetek annak a körülménynek, mert momentán valami személyi ügye vagy érdekeltisége volt! E jelenségek, ha — mondjuk — szórványosak is, de megokolják a vendéglős egyesületi élet új alapra való fektetésnek szükségességét, amely főleg a *személyi érzékenységnek* lekapcsolásával első sorban a közérdeket tudja és akarja szemei előtt tartani.

Nem lehet célo, e dolgokban tapasztaltakat elősorolni, munkámat az rontaná, csupán általános értékű dolgokkal hozakadok elő, amiknek igazsága mindenkit kell érdekeljen s sorompóba állítson.

A nevelő értékeknek ilyenén önzetlen tárgyalása nagyban emelte a központ erkölcsi értékét s talán nem vagyok szerénytelen, ha azt mondom, fokozta az én tekintélyemet s fokozta azt a megbecsülést, amivel második utam alkalmával nagyon sok helyen fogadtak.

Ezekből merítettem én a bátorságot ahhoz a kijelentéshez, hogy *e kiküldetések állandó jelleggel kell hogy birjanak*, mert valóban hathatós mód a központ és a vidék közötti harmonia megteremtéséhez.

A Szövetség fejlődése

Mindezek után álljon idei utamnak a mult évihez viszonyított rövid statisztikai kimutatása:

	régi	új	összesen
Szombathely	34	6	40 tag
Pápa	10	—	18 "
Kőszeg	15	2	17 "
Győr	32	11	43 "
Zalaegerszeg	—	12	12 "
Celldömölk	7	4	11 "
Körmend	11	2	13 "
Nagykanizsa	27	7	34 "
Székesfehérvár	42	—	42 "
Szegszárd	—	—	14 "
Vác	—	—	9 "
Cegléd	7	20	27 "
Nagykőrös	3	18	21 "
Albertirsa	1	—	1 "
Sopron	12	—	12 "
Kecskemét	31	11	42 "
Eger	11	—	11 "
Miskolc	16	18	34 "
Nyiregyháza	6	16	22 "
Sátoraljaihely	1	3	4 "
Szeged	10	17	27 "
Hódmezővásárhely	9	14+4	27 "
Orosháza	4	—	4 "
Békéscsaba	11	10	21 "
Szolnok	12	10	22 "

Összesen hét új városban — 25 városban — ezek közül fordultam meg. A régi 302 taggal szemben ez évben 528 tagot állíthatok szembe, vagyis 226 új tag, nem számítva annak a munkának az eredményét, amit az a budapesti ipartestület érdemdús főtitkára, Walter

Károly munkájának eredményeként szintén tekintetbe kellene venni, de amit csupán azért mellőzök, mert kizárólag saját tevékenységemről szóló beszámolóra vagyok utasítva.

Végzetül megemlékezek azokról a sérelmekről, amelyek a vendéglőstársadalom nyitott sebét képezik, amelyeknek orvoslására a munkának meg kell indulni, s ha ez nem is jár a megfelelő eredménnyel, de annak révén a központ nemes törekvése igazolva van a vidék előtt.

A bürokrácia és az ipar

E sérelmek közül csak a legmarkánsabbakkal foglalkozva, elsőnek említtem a *bürokratikus eljárásnak azt a lassúságát* és nehézségét, amely az italmérési engedélyek kiadása körül tapasztalható. Nagyon sok panasz érkezett hozzám, mely e téren már nem a bürokratikus lassúságot, de egyenes rosszindulatot panasztolt fel. Eseteim vannak, hol az engedélynek kiadására, amelyre minden jogcím meg volt, közel két esztendő torturája nem volt elegendő.

A vidék kérelme, hogy a központ hasson oda, hogy az illetékes tényezők a megfelelő hatóságokat utasítsák az eljárás menetének gyorsítására. A vidék is tisztában van azzal, hogy az engedélyek bürokratikus elintézése lassu folyamat, de a tapasztaltak messze felülmulják az eljárás lassúságának a nevét.

Nem kevésbé égető baj, amely az *engedélyek számával* kapcsolódik. A törvény rendelkezései megszabják ugyan a kiadható engedélyek számát, de köztudomás szerint e rendelkezés ritkán, nem akarom azt mondani, hogy sohasem tartatik be.

E kérdéssel kapcsolatban a központra az a munka vár, hogy előkészítse azt a talajt, mely lehetővé tenné, hogy a korlátozó rendelkezések intézkedései szigorúan betartassanak. E téren talán oly irányu mozgalmat kellene indítani, amelynek eredménye lehetővé tenné, hogy az egyes vendéglős szakosztályok az engedélyek kiadása előtt *véleményező fórumokká* legyenek.

Bevallom, a kérdést nagyon nehéznek tartom, mert annál magunkkal szemben fogjuk találni azt a körülményt, hogy abban a hatóságok és hivatalok a maguk jogkörének esetleges megcsorbítását, illetőleg korlátozását fogják látni.

Sérelmek

Az *új képesítési törvény* és az italmérési törvény rendelkezései között némi *ellentmondást* látok akkor, amidőn kimondja, hogy italmérési engedélyt szakember kaphat, mégis erkölcsi testületeknek (kaszinó, társaskör) megadja azt.

Még ha azt a gyakorlatot is vesszük tekintetbe, hogy az erkölcsi testületeknek adott italmérési engedély az alkalmazott szakember *névére* állíttatik ki, még ez esetben is az ilyen engedély a rendeletnek ügyetlen visszafordítása, mert vagy igaz az, hogy szakember kaphat csupán engedélyt s ezzel a vendéglősnívót akarja a törvény szolgálni, vagy kaphat képesítés nélkül társaskör is engedélyt, de akkor miért a képesítési törvény?

Györözt esetet jelentettek, ahol az engedély az erkölcsi testület (kaszinó) névére szól. Én azt gondolom, a képesítési törvény rendelkezéseit még az erkölcsi testületek kedvéért sem volna szabad megkerülni, hisz a törvény szigorú betartása éppen úgy lehetővé tenné egy szakember bekapcsolódását, mint annak megkerülése. Nagyon sok helyen ez irányban teendő lépésekre kértek fel engemet, amelyet itt a plenum előtt deponálók a vezetőségnek.

Nagyon súlyos probléma az a sérelem, amit a

korlátozott italmérési engedélyek visszaélései jelentenek a vendéglőstársadalomnak. Ezekről egyenesen elrettentő példákat hallottam. Nyiregyháza, Nagykörös, Szolnok, Hódmezővásárhely, Kecskemét határozottan kértek az ez irányú panasz közvetítésére, de meggyőződésem, hogy e baj mindenütt egyforma.

És legyünk őszinték, e téren csakugyan sajnó a panasz. Nagykörös felpanasztolta, hogy X. korl. italméréssel bíró egyén naponként elad 800 üveg sört, a legnagyobb vendéglő alig tud elhelyezni 30 üveget, alig tud egy hekto bort kimérni, amaz játszva 2—3 hektót. Ha a felhozott adatokat megrostálva is elfogadjuk, a tény a maga valóságában megmarad, e téren valamit tenni kell. Mert tudjuk, hogy ily helyeken néha valószínűségi kocsmamulatkozások zajlanak le, hogy kimérnek utcára is, de meggátolni képtelenek vagyunk.

Én a magam részéről ajánlottam, hogy minden egyes esetben, amelyet *positivum* alapján állapítanak meg, jegyzőkönyv felvétele után azonnal jelentést tegyenek a hatóságnak, mely eljárást mindaddig kell a szakosztály részéről hivatalból megismételni, míg a visszaélés, ha nem is szűnik meg, de legalább szemérmesebb vagy mondjuk óvatosabb lesz.

Ezzel az ügy véglegesen megoldva nincsen, mert ne feledjük el azt sem, hogy azok, kik korlátozott italmérési engedéllyel rendelkeznek, legtöbb esetben *fűszeres-, rőfös-, sőt vaskereskedők* is, akiknek tehát más irányú megélhetésük biztosítva van. A legnagyobb igazságtalanságnak tartom, hogy ilyen egyén italmérési engedélyt is kapjon, mert épen erre való támaszkodással olyan áron adják az italt, amellyel a sokféle adóval sújtott vendéglős-korcsmáros versenyezni nem tud.

Jól tudom én azt, hogy ennek árbeli korlátozása lehetetlen, mert *a szabad verseny akadályába* ütközik, de viszont a küzdelmet arról az oldalról vélem megindítani, hogy oly egyén, kinek existenciája *más uton biztosítva van, ne kapjon italmérési engedélyt*.

Korlátozott italmérési engedélyt csak rokkant kapjon, ezzel az állam nagy kötelezettséget ró le azokkal szemben, kik az állameszméért épségüket áldozták, de *más uton biztosított existenciájú egyének semmi szín alatt ne kapjanak engedélyt*.

E változással kapcsolatban törvényileg lehet gondoskodni arról, hogy minden visszaélés legszigorubbán — *az engedély bevonásával* — büntetessék.

Csak ily módon remélhető, hogy a vendéglősség elégedett adóalany legyen.

Nem kevésbé égető problémája iparunknak a *házi bor* kimérés ügye. Törvényben biztosított jog, hogy a termelő bizonyos időtartam alatt bizonyos mennyiséget szabadon kimérhet, de hogy e cimen minő kijátszások történnek, az esetleg bejelentett mennyiségnek hány-szorosát mérik ki, erről kötet számra szóló panasszal lehetne beszámolni. Az ügy ellenőrzésének bizonyos formáját szükségesnek tartja mindenki, viszont magam a kérdéssel való foglalkozást olyannak tartom, amelyet az Országos Szövetség munkakörébe tudnék beilleszteni.

A cigányok és a zene

Az utóbbi idők vendéglősmizeriái között nem kevésbé súlyos volt az u. n. *cigányügy*. A Budapesten megromlott állapotokat a vidék is megérezte. A cigányok nemcsak tulzott, de szemérmetlen követeléseiben is egységes s a vidéket is támogató eljárást tesznek szükségessé. Ehhez az első lépést Budapest adhatja meg. Láttam én a vidéken radikális megoldást is (Kecskemét, Nemz. szálló), ahol a szemérmetlen követelésre a válasz a társaság elzavarása volt, anélkül

hogy kárát látta volna, ámde ez is igaz, hogy a közönség támogatását az ilyen módszer alkalmazása mellett nem mindenik vendéglős tudná megtartani, épen azért ebben is egységes eljárást kellene követni s a hozott megállapodásokat a szakosztályok vezetősége mindenütt garantálni köteles volna.

Ezen kérdések mindegyike bőséges és minden oldalt megvitató fontossága oly nagy, hogy az külön-külön egy előadás és vita tárgya lehetne, vázlatzerűleg dobtam a m. t. közgyűlés elé azzal az erős meggyőződéssel, hogy ezek azok a bajok, amelyek orvoslásra várnak, s amelyre a vidék a központ kezdeményezését várja.

Az Országos Szövetség jövője

És végül örömmel említem meg, hogy utam alkalmával (Sopron, Szombathely, Győr, Miskolc, Székesfehérvár, Nagykanizsa, Szolnok stb.) azzal az egységes törekvéssel találkoztam, hogy megyei központok akadjanak, amelyek a legkisebb községig minden vendéglőst magukban fognak, — akarnak egyesíteni. E tervvel kiépülni látom azt a szervezetet, amely a vendéglősséget egy hatalmas blokkba hozza. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy e törekvés azonban ne legyen a *szeparatistikus* törekvés melegágya, mert így a vendéglősség átka lesz. Igen, a megyei központ ölelje fel a legkisebb vidéket, de a legkisebb emberrel egyetemben az *Országos Szövetség* tagja is legyen. Ez legyen a gócpont, amelybe minden szál összefut, így, de csak így lehet egységes erő kifejtéséről szó. Ki kell tépni minden oly szálát, amely egyesek érdekét szolgáló „Egyesületszerű” széthúzó törekvések céljait szolgálja. Rá kell ébredni a vendéglőstársadalomnak tömegében rejlő nagy erőre, amelyet ne engedjen egyesek szereplési vágyától vezérelt vállalkozásokkal szétforgácsolni.

Igy hatalmas erővé válik az Országos Szövetség, amely képes lesz nagy problémák megoldására, de amelyre egységesített erő nélkül nem képes. Méltóztassanak elhinni nekem, valamely kérdés meg nem oldásának a magyarázata nem a központ nemtörődöm-ségében, közönyében keresendő, de valójában abban, hogy e kérdések megoldása, amelyek általánosságuknál fogva legtöbb esetben kisémbert sújtják, mindig az *erők egységesítését, spontán megnyilatkozását követelik meg.* E szempont egyben megjelöli azt is, hogy *ma minden kis- és nagyembernek az Országos Szövetségben van a helye.*

Nekem alkalmam van megfigyelni az országos központ munkásságát s mint elfogulatlan személy kijelenthetem, hogy tevékenysége kimeríthetetlen, munkabírása a legszebb reményekre jogosító. Amíg olyan vezetőség áll az élén, mint a mostani, addig hiszem, hogy a nemes küzdelem a vendéglőstársadalom érdekeiért nem fog lankadni, hiszem, hogy szívós munkával sorra kerülnek az égető bajok orvoslását célzó törekvések.

A munka nehéz, hisz mindenütt *meglevő jogot* kell támadni, s ha kell, új törvénnyel orvosolni. Vidéki utam alkalmával mindenütt hangoztattam, ilyen munkát és eredményt máról-holnapra várni nem lehet, de annak érdekében a küzdelmet megindítani kötelességünk.

Hiszem, hogy a mai elnökséget jellemző energia, tudás, a közért dolgozó önzetlen munkaszeretet meghozza a ma még remélt eredményt!

Az indítványok

A tárgysorozat 12-ik pontja az 1922-ik évi közgyűlés helyének és idejének megválasztása volt. *Elnök* javasolja, hogy ezt bizzák az igazgatótanácsra. A közgyűlés ezt egyhangulag elfogadja.

Ezután a tárgysorozat 13-ik pontja: Különböző indítványok következtek.

A szatócsok italmérési joga

Walter Károly Szeged, Pécs és Budafok ipartestületei által benyújtott indítványt összekapcsolva terjeszti elő, mert ugyanaz a céljuk. Az indítvány a következő:

Mondja ki az Országos Szövetség, hogy megkeresi az illetékes miniszteriumot, hogy a szatócsoktól az italmérési engedélyek vétessenek el. Az igazgatótanács tekintettel részben a beadványban felsorolt indoklásokra, részben a maga által felhozott okokra, ajánlja a közgyűlésnek, hogy ezeket az indítványokat fogadja el.

Madarász György békéscsabai einök ehhez az indítványhoz hozzáveszi azt, hogy a nagybani elárúsítók a kicsibeni elárúsítástól tiltassanak el. Az indítványt elfogadják és Madarász módosítását hozzá fogják venni.

A tanoncok

Palkovics Ede, az Országos Szövetség diszelnöke indítványa:

Mondja ki a nagygyűlés, hogy a jövőben csak olyan ifjakat szerződtesse vendéglői- vagy szakács-tanoncnak, akik legalább a polgári iskola vagy középiskola 4-ik osztályát sikerrel végezték és ezt bizonyítvánnyal igazolják.

Indítványát a következőkkel indokolja: Ez az indítvány nem új keletű, mert az 1911-ik évi budapesti nagygyűlés egyhangulag elfogadta azzal a módosítással, hogy kisebb üzletek, főleg a vidéken az elemi iskola 6 osztályát végzetten is szerződtesse tanoncnak. A lefolyt 10 év alatt iparunk örvendetes változáson ment keresztül. Egyrészt kiérdemelte a képzéshez kötött iparok sorába való felvételét és kivivta az intelligens ifjak figyelmét. Érettségizett ifjak is felkeresik ma iparunkat. Kartársaink szellemét kell magasabb fokra emelni. Ezt elsősorban úgy érhetjük el, ha a tanoncoktól bizonyos iskolai képzettséget kívánunk. Kéri indítványának, amelyet az igazgatótanács letárgyal és elfogadásra ajánlott, elfogadását és kötelező elhatározását.

Az indítványt egyhangulag elfogadják.

A beszállásolás

Várady Gyula a szállodai szakosztály elnökének távollétében indítványát, helyette Németh Aladár olvassa fel. Az indítvány a szállodák sérelmes hatósági igénybevétele tárgyában kíván intézkedéseket. A legutóbbi budapesti nagygyűlésen előterjesztett indítvány oda irányult, hogy tegyenek előterjesztést a katonai és a menekülteket beszállás ellen és értessek meg az illetékes tényezőkkel, hogy a szálloda nem szolgálhat kaszárnnyául és menekültek elhelyezésére. Eljártak a miniszteriumban és a menekültügyi hivatalban, amely elhatározta, hogy a menekülteket a zugszállókban helyezik el, de ezekben nincs bútorzat, ezért nem lehetett őket ott elhelyezni. A menekültek a bér és fűtés 50%-át fizetik. Ez a javult helyzet is súlyos kellemetlenségekkel jár. Az 1879-ik évi XXXVI. t.-c. rendelkezéseinek megsértésével vétettek igénybe a szállodák és ez által mentesítik a polgárság többi részét. A múlt év végén beadványban feltártuk a szállodások helyzetét. Felkeresték a miniszteriumokat, mindenütt elismerték a szállodások igazát, de csak ígéreteket kaptak. A magyarországi rossz szállodai viszonyok híre a külföldön is elterjedt és ezért a külföldiek nagyon gyéren keresik fel a szállodákat. Indítványozza ennél fogva, hogy a be-

szállásolás által okozott sérelmeket feliratilag hozzák a nemzetgyűlés tudomására és bizzák meg ezzel az elnökséget.

Németh Aladár ezt az indítványt a következőkkel egészíti ki:

Németország egyes részeiben már bevezették azt a rendszert, amely szerint a kényszerbeszállásoldás pénzzel megváltható. Ez a megváltás 10 márkától 15,000 márkáig terjed. Ilyen módon a nagylakásokat rendkívüli módon megadóztatják, az eképbegyűlt összegből az állam vagy város olyan nagy tőkéhez jut, hogy a lakásinség enyhítésére gyorsan lakásokat építtethet. Ezt a példát csatolja a Várady indítványához és kéri, hogy Várady indítványát az ő módosításával fogadják el.

A nagygyűlés az indítványt Németh Aladár kiegészítésével elfogadja.

A zárszó

Keszey Vince elnök ezután a következőket mondotta: Tisztelt Közzgyűlés!

Napirendre felvett tárgyainkat letárgyaltuk, kedves kötelességet vélek teljesíteni, midőn úgy a magam, mint a tisztelt közgyűlés nevében a tisztelt előadó uraknak fáradságos és nagy előtanulmányt igénylő tanulságos előadásaiért a leghálásabb köszönetemet kifejezem.

Hálás köszönetet mondok a Debreceni Kereskedelmi Társulat tekintetes Elnökségének azon szivességeért, hogy tanácskozásunk részére e diszes hajlékot átengedni kegyesek voltak.

Végül fogadják köszönetünket debreceni kartársaink, akik e nagygyűlésünk előkészítésének és rendezésének fáradságos munkáját végezték és bennünket felülmulhatatlan vendéglátásukban részesítettek.

Mindenkor kedvesen fogunk gondolni az itt töltött időre, mely legfényesebb bizonyítéka azon odaadó és tántoríthatatlan szeretetükről, amellyel iparunk és annak ügyei iránt viseltetnek.

Adja a jó Isten, hogy az itt elhangzott, iparunkat és bennünket közlelő eszmék, hozott határozatok ne maradjanak pusztában elhangzott igéknek, hanem hazamenve mindannyian saját magunk körében törekedjünk mindazt meg is valósítani, országos szövetségünknek minél több tagot toborozni, hogy elérkezzék rövidesen az az idő, midőn kartársaink összességét tisztelhetjük sorainkban. Csak akkor remélhetjük iparunk igazi felvirágozását, kartársaink boldogulását, csak akkor válhatunk valóban mélyen sujtott és általunk hön szeretett Hazánk gazdasági megerősödésére, ha valamennyien mint egy ember, kezét kézbe téve dolgozunk iparunk összességeért és akkor megtaláljuk a helyes utat, mely mindannyiunkat egybeforraszt, nem pedig azt a mesgyét, melyen haladva részekre szakadozunk, ami által erőben, befolyásban gyengülünk és végeredményben meddő és fárasztó munkát végzünk.

Isten segítségével harmincöt évi fáradságos munka után megélnünk engedtetett, hogy iparunk is elfoglalta a többi tisztas iparok között az őt megillető helyet.

Rajtunk áll, hogy erősítsük pozíciónkat, növeljük tekintélyünket. Ezt csak közös megértéssel és tervszerű, egyöntetű munkával érhetjük el.

Alakuljanak meg mindenhol az ipartestületek. Mint-hogy különállón csak Budapesten lehet vendéglős-ipartestületet alakítani, vidéki kartársaink lépjenek be az ottani általános ipartestületbe mint szakosztály, miáltal teljes működési önállóságot biztosítanak maguknak.

A szakosztályok megalakításánál követendő eljárásra országos szövetségünk főtitkára a legnagyobb készség-

gel szolgál utbaigazítással, sőt kívánatra a helyszínére is kiutazik.

Igy remélhetünk erős egységre szert tenni, melyen semmiféle kívülről jövő ellenáramlat sem vehet majd erőt.

Hogy ez így legyen erre kérem a jó Isten áldását, újból megköszönve szíves megjelenésüket a nagygyűlést bezárom.

A gyűlés eredménye

Több felszólaló nem lévén az elnök néhány szóval bezárja az ülést.

Utána Bokros Károly rövid, de lelkes szavakban őszinte köszönetét fejezi ki a maga és az összes kartársak nevében Keszely Vincének, azért, hogy teljes erejével, fáradhatatlan munkásságával, törhetetlen energiájával igyekszik mindenkor és minden téren iparunk érdekeit megvédeni. Az összes kartársak nevében legbensőbb szeretetéről és hálájáról biztosítja őt.

A megjelentek lelkesen megéljenzették Keszely Vincét és a közgyűlés után, amely $\frac{3}{4}$ órakor ért véget, a református Collégium nagy könyvtárának látogatására mentek.

A kongresszus után

A gyűlés résztvevői a déli órákban eleget téve Balthazár Dezső püspök meghívásának, megtekintették a kollégiumi anyakönyvtárat, hol Vargha Zsigmond egyetemi tanár kalauzolása mellett gyönyörködtek abban a szellemi gazdaságban, melyet az ezredéves magyar kultúra, dicsőségére a város és kollégium tudományszomja egybegyűjtött.

A közebéd

Délután két órakor bankett volt a Bika-szálló disztermében, hol a különböző hatóságok, egyházak s testületek képviselőit ott láttuk Balthazár Dezső dr. püspököt, Lindenberger János dr. prépostot, Márk Endre udvari tanácsost, Vargha Elemér dr. tb. főjegyzőt, Gergits Károly dr., Mező Sándor kir. ügyészeket és számos debreceni közéleti egyéniséget. Az ebéd alatt a Magyarok kiváló zenekara játszott régi magyar nótákat. A felköszöntők sorát Keszey Vince elnök nyitotta meg, ki Horthy kormányzót éltette, majd sorra következtek Németh Aladár, Gundel Károly, dr. Vargha Elemér, Bokros Károly, Holub Dezső, Biró Dezső, kik a vendégeket, a nőket, a szövetség elnökségét köszöntötték. Nagy éljenzés között szólott Balthazár Dezső püspök, akinek beszédét sok helyeslés kísérte. Keszey, Gundel és Balthazár beszédeit egész terjedelmükben itt közöljük.

Az első felköszöntőt Keszey Vince elnök mondotta:

Tisztelt hölgyeim és uraim! A magyar embernek vele született nemes tulajdonsága, hogy még vigása között is a legmélyebb tisztelettel és hódoló szeretettel gondol arra a kimagasló nagy férfiúra, akinek hazánk és nemzetünk boldogulását és javát köszönheti.

Ha valaha, úgy agyonsanyargatott, jogtalanul és igazságtalanul megcsonkított hön szeretett hazánk mai nehéz helyzetében kétszeresen megilleti az igaz tisztelet és hódoló szeretet Őföméltóságát, nagybányai Horthy Miklós kormányzó urat, akinek akadályt nem ismerő vasakarátának és bámulatot keltő hazaszeretetének köszönhetjük, hogy rajongásig szeretett hazánkat az örökké felejthetetlen rémuralom hiénáinak kezéből kiszabadította és bölcs irányítás mellett a boldogulás biztos útjára

vezette. Emelem poharamat azon igaz óhajttal, hogy a jó Isten Kormányzónkat, nagybányai Horthy Miklós úr Őfőméltóságát a legjobb egészségben és a legnagyobb boldogságban éltesse, hogy nemes munkássága gyümölcsében az évek leghosszabb láncolatán keresztül gyönyörködhessek.

Gundel Károly (Halljuk, halljuk!):

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Németh Aladár kartársunk előbb elhangzott szavai után nagyon szerénynek érzem magamat akkor, amikor meg akarom köszönni Debrecen nemes városának, Debrecen vezetőségének, de különösen a mi kedves kollégáinknak ezt a gyönyörű fogadtatást és nagy lelkesedést, amellyel bennünket fogadtak. Mondhatom, hogy hármasként haszon, hogy leverték bennünket és kicsavarták kezünkől a fegyvert, mert így érezzük igazán, hogy egy lélek vagyunk s meghalljuk a temetések hívó szavát, meghalljuk a debreceni nagytemplom harangjának bűgásából azt a kétségbeesett és élni akaró magyar vágyat, amelyet mindnyájunknak érezni kell. Éreznünk kell, hogy magyarok vagyunk s a mostani nehéz időkben valóban meg kell ezt tanulni. A feltámadás öröme irítem poharamat. (Éljenzés.) Itt vagyunk Debrecenben, az ősi református kollégium városában és Rákóczi harangjainak bűgása mellett szívjuk magunkba az önzetlen, igaz hazaszeretetet. Ennek az ősi nemes városnak továbbfejlődésére, továbbá a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének egyik lelkes tagjára, Németh Aladár, akire mindnyájan büszkék vagyunk, irítem poharamat. (Éljenzés és taps.)

Baltazár püspök beszéde.

Az élénken megnyilvánuló óhajnak engedve *dr. Baltazár Dezső* püspök emelkedett szólásra:

Bármilyen jelentéktelennek, gyarlónak tartsam is én magamat, mégis engednem kell a közóhajnak és el kell ismernem annak a kívánságnak a jogosultságát, amely engem hallani kíván. Ha én az olaszországi Rómába mennék, tisztességet tennék a pápa őszentségénél és kívánnám hallani őt. Ha Önök a kálvinista Rómába jöttek és engem kívánnak hallani, nagy megtiszteltetés ez nekem és én ennek a kívánságnak eleget is akarok tenni.

Hölgyek és Urak! Nincsen az a hivatás, foglalkozási ág és munkakör, amelyikre súlyos teher és megkülönböztetett felelősség várna, azoknak a romoknak az eltakarítása körül, amely romoknak szomorú és gyászos halmazává a világháború és az azt követő forradalmak következtében szerencsétlen hazánk összemolult. Ebből a felelősségből és ebből a teherből az iparra általában és az ipar keretein belül a szállodai, vendéglős és korcsmáros iparra jelentékeny rész hárult. Az őstermelés, akármilyen óriási erő legyen is a legközvetlenebb szűkségleti cikkek előállítására és az őseréjű földdel való közvetlen érintkezés folytán, a világegyetemen való hatás tekintetében sohasem fog eléje vágni az iparnak, amely az emberi műveltség egy bizonyos magasabb fokán való elhelyezkedéssel, az őstermelésnek a világforgalmi konkurrenciában mindig egyenjogósított társa lesz és óhajtható, hogy mindig társa legyen és ne ellensége soha. (Helyeslés.) Mert az őstermelés és ipar egymást rontván és károsítván, magukat is tönkre teszik. Egymást segítvén kölcsönösen emelik együttesen egymásnak az erejét és az egyetemes emberi jólétnek együttes színvonalát. (Helyeslés.) Épen ezért tartom hibás politikának azt, amelyik az őstermelés és az ipar közötti harmóniának gátat vet. Ez a harmónia, vagyis összhang csak a szabadság terén és talaján kelhet ki. (Élénk helyeslés.) A szabadság levegője bonthat szét

virágokat és a szabadság napfénye termelhet életadó és tápláló gyümölcsöket. Jól esett kicsillanni látni ennek a a felfogásnak fényét a mai gyűlésnek ügygondolom ötödik pontjából, amely a hivatalos kényszerármegállapítások elleni állásfoglalásban kulminál. Én csak laikus vagyok ebben az ügyben, amelynek Önök szakértői. De én bizonyos homályon keresztül is tisztán vélem látni és megállapíthatni azt, hogy az árakat igazságosabban és bölcsebben a kereslet és kínálat szabad törvényénél ezen a világon semmiféle emberi elme nem tudja megállapítani, (Helyeslés) akár egyik, akár másik, akár az őstermelés, akár az ipar oldalára való kedvezéssel vagy nehezítéssel, meggátolja a közgazdasági politika a különböző gazdasági és termelési tényezők között természetes összhangot. A szabad ármegállapítás stádiumában is követhetők el visszaélések, de csak átmenetileg, mert a piacról a maga vas és természeti kényszerű törvénye ezeket a visszaéléseket gyorsan kiküszöböli. Ellenben a mesterkéltetés, az erőltetés és a kényszer kezdettől fogva végig mindig fonnyadt, mindig emészthetetlen gyümölcsöket hoz a köztársaságnak, a társadalomnak az asztalára. Ne méltóztassanak gondolni, hogy a „köztársaság“ szót politikai értelemben gondoltam volna.

Tisztelt Társaság! Hogyha fonnyadt, emészthetetlen gyümölcsökről beszélünk, ezeknek még a gondolatát is ki kell zárunk akkor, amikor olyan halálosan beteg a mi szerencsétlen országunk. Ennek a társadalomnak, egyéneinek és összességének egészséges emészthető és vérré válható eledelre van szüksége. Nagy erőket kell termelni, nevelni és fejleszteni minden téren, úgy testi, mint szellemi téren és igen tisztelt uraim, vendéglősök, szállodások és korcsmárosok méltóztassanak ezt megjegyezni: Segítő és megértő társakat kell keresni a körülöttünk ellenségesen zajló világnak nagy tengerében.

Ugy a testi, mint a szellemi erő növelése tekintetében, úgy a belső konszolidáció, mint a nemzetközi megértés és barátságos összeköttetések megteremtése tekintetében Önökre uraim feltétlen megkülönböztetett feladat vár. Szolgálatukkal testnek felfrissítést és erőt adnak, nyugalmat adó szállásaikban és termeikben folyó nemes szórakozásnak és eszmecserekkal a léleknek szereznek enyhülést és épülést és táplálékot, a belső és külső tényezőkkel való művelt és udvarias érintkezésük és komoly, józan, okos felvilágosításuk az egyetemes megértésnek állandóan előre lendítő kereke. A politikai és diplomáciai munka teréből, felelősségből és méltóságából az Önök kezéhez, habár nem is hivatalosan, nagyon fontos rész van letéve. A belső megértés és az internacionális rokonszenvenek előkelő tényezői Önök uraim, akiknek a magyar társadalom is elismeréssel kell hogy adózzon és minden segítséggel kell hogy támogatásukra legyen.

És most mint pap szólok Önökhöz. Nem tartom véletlennek azt, hogy a béke és a szeretet dicső királya, az Úr Jézus Krisztus vendégfogadó szálláson született. Nem tartom véletlennek azt, hogy az irgalmas samaritánus vendégfogadó szállásba vitette el a jerikói út megsebesült vándorát és nem tartom véletlennek azt, hogy az utolsó szent vacsorát, vacsorázóhelyen, vacsorázóháznál, vendéglőben költötték el.

Uraim! Szolgáljon ez Önöknek arra, hogy hivatásukat szépnek, hogy hivatásukat nemesnek, hogy hivatásukat előkelőnek lássák és hogy feltartott fővel teljesítsék kötelességüket. Kérem az Istent, hogy koronáztassa sikerrel mindazon törekvésüket, amely törekvés Magyarország újjáépítését szolgálja. Az Isten éltesse Önöket sokáig. (Hosszantartó zajos taps és éljenzés.)

A püspök beszéde után még számos pohárköszöntő hangzott el, többek között *Usetty Ferenc* képviselő is, ki nagy lelkesedéssel és mély figyelem között szólott a keresztény egység gondolatáról. Nemes szavakba köszöntötte a vendéglősöket *Lindenberger János* dr. prépost is, aki nagy figyelem között ezeket mondotta:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Ebben a pillanatban keresztény lélekkel jó jeleket látok az Önök részéről. Azt látom, hogy a szállodások, vendéglősök és korcsmárosok keresztény ideálok szolgálatában állnak, azokért dolgoznak és lelkesednek. Azt látom ebben mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy célunk nekünk mindnyájunknak egy és közös a nagy, igazi keresztény Magyarország fenntartása. (Éljenzés.) Virágzóvá tétele a romokból. Én megvallom őszintén és igazán, hogy örömmel értesültem arról, hogy a mai közgyűlés milyen kedves, milyen megértő határozattal mondotta ki, hogy a magyar nemzeti és keresztény eszme szolgálatában áll.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim: Én ebben az egyetérzésben, békében, a közlgy, a boldog magyar jövő zálogát látom és azt kívánom, hogy olyan ideális célokért, olyan idális célok megvalósításáért küzdjenek, mint eddig. A Nagymagyarország, a becsületes igaz Magyarország fennállására, virágzására s a jó Isten kegyelmével az ő kegyelmét kérem a jelenlévő közgyűlés tagjaira, a szállodások, vendéglősök és korcsmárosok képviselőire.

Biró Dénes, *Rostás István*, *Radó Rezső* és mások mondtak még felköszöntőt, amely után a lakoma véget ért.

Hortobágyon

A lakoma után a társaság látogatást tett a Török pezsgőgyárban. Az egyik tulajdonos, *Török Tibor*, kalauzolása mellett az üzemet tekintették meg, majd pedig az egész társaság a nagyerdőbe vonult a gyönyörű egyetemi építkezések meg szemlélésére. Az este folyamán a *Gambrinus étteremben* vacsoráltak a közgyűlés résztvevői, a helyi társadalom képviselőivel együtt a legjobb hangulatban. A péntek folyamán számos résztvevő a *Hortobágyra* rándult ki, s így a kongresszuson való részvételét a gyönyörű magyar puszta ezer csodájának megtekintésével tették még emlékezetesebbé.

Felkérjük a Magyar Szállodások, Vendéglősök Országos Szövetségének mindazokat a vidéki és helybeli tagjait, akiknek évi tagsági díja augusztus és szeptember 1-én lejárt, hogy a vidéki szállodás, vendéglős és korcsmáros, valamint a budapesti korcsmáros tagjaink 100, azaz száz koronát, a budapesti szállodás és vendéglős tagjaink 40, azaz negyven koronát évi tagsági díjuk fejében a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének elnökségének címére (IV., Kálvin-tér 2) beküldeni sziveskedjenek, nehogy a szövetségi tagságuk megszűnésében vagy a hivatalos lap: A VENDEGLŐS megküldésében fennakadás álljon be.

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének Elnöksége.

A szállodák és a beszállásolás

— Várady Gyula alelnök előterjesztése —

Igen tisztelt Nagygyűlés!

Ipartestületünk abban a megtisztelő felhívásban részesített, hogy a szállodák sérelmes hatósági igénybevétele tárgyában előterjesztést tegyék. Készséggel téve eleget elnökségünk körültekintő figyelmét dicsérő ezen felhívásnak, annál is szivesebben ragadom meg az alkalmat, mert módomban áll evvel egyrészt beszámolni a múlt nagygyűlés óta e tárgyban történekről, másrészt pedig mert csakis együttes állásfoglalásunkból remélek sikert.

Méltóztatnak emlékezni, hogy a legutóbbi budapesti nagygyűlésen előterjesztett indítványom oda konkludált, hogy kormánynál és városi hatóságnál tegyünk meg előterjesztésünket a szállodákat olyannyira sújtó katonai és menekülte beszállásolás ellen és utalással a szállók idegenforgalmi, tehát fontos közgazdasági jelentőségére, értesüljék meg az illetékes lényezőkkel, hogy a szálloda nem szolgálhat kaszárnyául, sem a menekültek elhelyezésére. Az egyhangulag elfogadott indítványom alapján eljártunk deputatív a minisztériumokban és a Menekültügyi hivatalnál, mely utóbbi a lakáshivatal elnökének bevonásával ankétot is tartott és magáévátette azon propozíciónkat, hogy a menekültek számára vétessenek igénybe Budapesten a zugszállók. Ennek azonban útját állta az a körülmény, hogy e szállók tulajdonosai a berendezés átadására nem kötelezhetők; a rendes szállókból kitelepítendőek pedig nem rendelkeznek butorzattal és ezért is kerültek szállóinkba, úgy hogy puszta négy fal fogadta volna csak a lakót, miután berendezés költségére fedezet sehol sem kínálkozott és a rendbehozatal költségét sem vállalta senki. Az egyedüli eredmény az volt, hogy ez év februárától a menekültek a mindenkori bérek és fűtés 50%-át fizetik az eddig érvényben volt 1919. évi októberi bérszabás 50%-a ellenében.

Nem kell bővebb fejtegetés, hogy ez a már javult helyzet is mily súlyos anyagi megterhelést jelent és mennyi kellemetlenség jár a menekülte beutalás nyomában. Analog az eset a katonai beszállásolás körül. Az 1879. évi XXXVI. t.-c. idevonatkozó rendelkezései egyenes megsértésével vétetnek igénybe a szállodák, mentesítvén evvel a polgárság többi részét. Múlt év végén mikor lejárobán volt a fővárossal kötött szerződés, terjedelmes beadványban tártuk fel a szállodások helyzetét, rámutatva a törvény szakaszaira, melyek egyike sem tartalmazza azt, hogy a beszállásolás kizárólag a szállodásoknál volna eszközölhető, ép úgy, mint ahogy a beszállásolási törvény szerint csak átvonulási tartamra történhet.

A minisztériumokat is sorra kerestük fel és mindenütt igazunk elismertetvén, de csak ígéretet nyerve, a fővárossal ez évben három óról három óra oly megállapodást létesítettünk, mely legalább az anyagi veszteségért kárpótol, de magára a beszállásolásra vagy legalább is enyhítésére megoldást nem nyújt.

Pedig e kérdés mélyen belenyul az ország érdekébe és az idegenforgalom igen nagy hátrányára válik a késlekedés, mert külföldön elterjedt a híre a magyar szállodai viszonyoknak és igen kis percentuálét tesz ki a fővárosi hotelekben az idegen, kik közül csak az keres fel bennünket, kinek feltétlenül jönni kell és innét vinni akar.

Erre is kitértünk a külügyminiszter úr által egybehívott értekezleten és megértésre találtunk, az eredmény pedig egy honvédelmi miniszteri rendelet, mely

9801. számú, 1921 május 31-én jelent meg és ismételtén kimondja, hogy a „szállodák a többi lakóházak nélkülözhetők lakrészeivel arányosan terhelhetők meg”. Kimondja továbbá a 4-ik pont, hogy a szállások kiválasztása községek (részéről) olyképp történjék, hogy a beszállásolás terhe a lakosság közt a szolgáltatási képesség mértékének figyelembe vételével arányosan megosztassék.

A szelleme e rendeletnek, mely az 1919. évi 426,331/34. számú hatálytalanítja, tehát még világosabban állapítja meg az arányos teherviselés elvét és mindezek dacára ott tartunk, ahol két évvel ezelőtt kezdődött a nyomoruságunk.

A legutóbbi miniszteri rendelet a havidijas tisztek lakásigényére nézve még utasítja a községeket (városok), hogy a lakáshivatallal is közölni kell az igényt, mely nyilvántartandó és elintézése szorgalmazandó. Nagymérvű jóhiszeműséget tartalmaz a rendelet ezen része, de minden tiszteletünk és bizalmunk nem képes velünk elhítenni, hogy ezen révén sikerülend szállóinkat mentesíteni.

A helyzet pedig most már tarthatlanná válván és nem lévén más kiút, oda terjed tiszteletteljes javaslatom, hogy a beszállásolás és menekülési beutalás által okozott sérelmeket feliratilag hozzuk a Nemzetgyűlés tudomására és bizassék meg az elnökség a szükséges lépések megtételével.

A debreceni gyűlés ezt az indítvány Németh Aladár főtlásával együtt, — miként közgyűlési tudósításunkban közöljük, — elfogadta.

Hadifogoly-vendéglők

A hadifogság alatt általában valami abszolút rosszat szokás érteni, amely minden vonatkozásában a test és lélek sanyarúságával járt. És mégis, a hadifogság kényelmi intézményeinek egyike-másika, például a hadifogoly-vendéglő egészen raffinált, nagystíliú iparrá fejlődött, körülbelül ugyanabból az okból, amely a minden kényelemmel felszerelt pesti kávéházakat pompázóvá tette. A barakk-élet nyomora és egyhangúsága, az étkezés ki nem elégtő volta eleinte valami közös társalgófélébe kergette az embereket és szinte önkéntelenül jöttek a vállalkozók, akik e társalgókból a testi és lelki szükségletek kielégítésére kávéházat, vendéglőt csináltak.

Az első hadifogoly-kávéház és vendéglő primitív volt, mint minden, ami a kezdet stádiumában van. A hadifogoly-vendéglő e diluviális korszakban egy kis szobából állt, amelyet élelmes lakói kiűrtettek, hogy vendéglői üzemet csináljanak belőle. A szobában volt természetesen a tűzhely is, ahol a szakács a vendég szemeláttára főzött s a kecskelábu asztal törzsvendégei áhitattal és türelmetlenül ültek az ételpárás levegőben. Nagy dolog volt az, amikor hirül futott, hogy itt és itt, ez és ez a hadifogoly vendéglőt nyitott, esténként ebben és ebben az órában sertéspörkölt és mákosmetélt kapható. A tehetősebb foglyok úgy estek a vendéglőre, mint a legyek a cukorra. Már kora délután zsufolva voltak az előjegyzések s a vacsora órájában ott ültek a rögtönzött vendéglő éhes vendégei a saját evőkészleteikkel, mert ez még a vendéglőipar kifejlődésének fénykorában is megmaradt: a vendég magával hozta teljes felszerelését s lehetőleg ő maga mosta el tányérját a kitűnő ebéd után.

Ha élelmes volt a vállalkozó, az üzem gyorsan fejlődött és a kávéházzal kombinált vendéglő csakhamar a legkedvesebb találkozóhelye lett a hadifogolytársadalomnak. Nagyobb táborokban raffinált szépségű kávéház-vendéglők fejlődtek ki, amelyeknek befogadóképessége három-négyszáz vendégre szólt. A berezovkai tiszti kávéház berendezését neves bécsi iparművészek tervezték és készítették, hogy versenyre kelhessenek a legénységi vállalkozónak Kún Edének üzletével, amelynek elegánsan deko-

rált különszobáiban akkor még bőkezű huszártisztek költötték vacsorájukat. A hatezer főnyi fogolytáborban ezidőtájt három nagy kávéház, ugyanannyi nagy vendéglő és vagy tíz kisebb üzem működött, mindegyiknek lévén valamely specialitása, amelyért fölkeresni érdemes volt. Az egyiknek a süteményei voltak híresek, a másik helyen fagyaltot lehetett kapni, a harmadiknál kitűnő vacsorakoszt volt cigányzenével. És bármily primitív volt a kezdet, szakember kezében viharos gyorsasággal fejlődött ki az üzem. A nikolszk-unzuriszk Gedeon Gyula például, aki mostanában nyerte el a marhavágóhídi vendéglő bérletét, két és fél rubelnyi alaptőkével kezdte, ebből fejlesztette ki fantasztikus arányú üzletét, amelynek csupán a cukrászdájában tizenöt pék dolgozott. Gedeon később Pervaja-Rjecskán, a japánok által őrzött táborban folytatta az ipart, de itt már kedvezőbb körülmények közt lévén, — a tisztek huszonöt dollárnyi havi fizetést kaptak, amiből bőven tellett kávéházra is, — nem csoda, hogy még nagyobb arányokban dolgozott, mint Nikolszk-Unzuriszkban, ahol a legtöbb ember vagy a hazuról küldött garasokból, vagy a két keze munkájából szerzett soványka pénzből élt.

Általában, mentől nagyobb volt a nyomor egy-egy táborban, annál elegánsabbak voltak a vendéglők. A pervaja-rjecskai tiszti kaszinó például, — ahol pedig az emberek duskáltak a pénzben — sem nagyságra, sem berendezésre a nyomába sem jöhetett a nikolszkiaknak. A kávéház és a vendéglő a nyomor fényűzése volt odakint, akárcsak jehaza. És a vendéglősök voltak a hadifogság kulturájának legfőbb tényezői, mert nemcsak jó ételekről és szórakozóhelyről gondoskodtak, hanem a hadifogságban kiadott újságok, irodalmi és művészeti folyóiratok megjelenését is ők segítették elő, lévén egyetlen és állandó előfizetői e mostoha sorsu vállalkozásoknak. Volt olyan kávéház-vendéglői üzem is, amely vendégeinek szórakoztatására magas nivójú illusztrált hetenként megjelenő folyóiratot adott ki nagy áldozatkészséggel. S ha majd a növekvő adathalmazból valaha meg fogja irni valaki a hadifogságtörténetét, diszes és előkelő szerep fog jutni a hadifogság vendéglőinek, amelyek nemcsak a testi, de a lelki nyomoruságtól is megőrizték a sokat szenvedett hadifoglyokat.

K. J.

A munkanélküliek számát

tévesen közölte legutóbb *A Vendéglős*. Budapesten az állami munkaközvetítő hivatal révén, — miként Andor Endre dr. miniszteri tanácsos tőlünk az adatunk helyesbítését kéri — nincsen több két-háromszáz képzett munkanélküli pincérenél. Ez az adat alapja annak a föltételezésünknek, hogy az egész országban sincs összesen kétezer munkanélküli pincér. Ugy hisszük, hogy ekként Budapesten a munkanélküliek száma nem olyan nagy, hogy maguk a pincérek is ne tudnának azon a kontárok helyes kizárásával némileg segíteni, de még inkább hisszük, hogy a vendéglősipar is fokozatosan módját találja a munkanélküliség csökkentésének. Így a *kenyeresleányok* ügyét ismételtén figyelmébe ajánljuk minden vendéglősnek. Az állami munkaközvetítő hivatal természetesen nem kérte és nem is kérhette hatáskörénél fogva a kényeresleányok eltávolítását, de kéri, sürgeti és követeli ezt az ipartestület, a vendéglősipar és alkalmazottaik közös érdeke szempontjából. A munkanélküliség megszüntetéséhez ennek az elvnek keresztülvitele már nagy lépés volna. Egyébként ismételtén kérjük a munkaadókat alkalmazottaik és a maguk érdekében, hogy az állami munkaközvetítő révén szerezzék be alkalmazottaikat.

Az országos nyugdíjgyesület közgyűlése

Az Országos Szövetség debreceni nagygyűlésével egyidejűleg tartotta közgyűlését a nyugdíjgyesület is. A huszonnégy esztendő munkásságának eredményéről számolt be az egyesület: a magyar vendéglősipar egyik legszebb alkotása. A beszámoló az intézmény újabb fejlődésének adta bizonyosságát, s annak a lelkes munkának, amellyel a vezetőség, elsősorban *Bokros Károly* elnök intézi az egyesület ügyeit. A közgyűlés lelkesen is ünnepelte. A régiek közül följutott *Walter Ferenc* emlékezete, aki egyik alapítója volt a nemes intézménynek, s akinek emlékére most fivére *Walter Gyula* dr. címzetes püspök *tízezer koronás alapítványt tett a nyugdíjgyesületnél.*

Az elnöki megnyitó

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének XXIV. évi rendes közgyűlését a debreceni Kereskedő Társulat dísztermében szeptember 15-ikén reggel kilenc óra után nyitotta meg *Bokros Károly* elnök.

Ebben a pillanatban — mondotta — mindenek előtt üdvözlöm az Egyesületet, elsősorban vendégeinket, másodsorban a sajtó képviselőit, harmadsorban pedig kedves szaktársaimat. Szívvel üdvözlöm a Baross-Szövetség képviselőjében megjelent *Jaczkovič* miniszteri tanácsos úr *Öméltóságát* (éljenzés), aki üdvözlését hozza a tisztelt közgyűlésnek a Baross-Szövetség részéről.

Igen tisztelt közgyűlés! Huszonegy éve annak, hogy Debrecen városa nem kisebb lelkesedéssel, nem kisebb szeretettel fogadta a vendéglősök munkásságát, amikor itt Debrecenben első ízben tartottuk meg alakuló közgyűlésünket. Az a szeretet, amelyet akkor, amikor Debrecen városa fogadott bennünket, az a szeretet, amelyet a fogadtatásnál élveztünk, s amelyben részesítették bennünket az akkori közgyűlés tagjai, mély hálára kötelez bennünket. Megértéssel fogadták a mi törekvéseinket és szeretettel karolták fel ügyes, bajos dolgainkat.

— Bizony sok víz folyt azóta a Dunán, amióta a mi szövetségünk fennállását ünnepelheti, de az a szeretet és az a megbecsülés, amelyet akkor éreztünk Debrecen városa részéről, nem csökkent, sőt, nem akarok nagyot mondani, talán fokozódott mértékben nyilvánult meg most, amikor egy olyan agilis fiatal ember áll a debreceni vendéglősök ipartársulata élén, mint *Németh Aladár* (éljenzés), akit valóban valamennyien a legnagyobb szeretettel és tisztelettel veszünk körül és kívánjuk, hogy azt a munkát, amelyet a vendéglősök érdekében megtett eddig is, sikerüljön neki befejeznie. *24 évvel ezelőtt kezdtük meg azt a munkát, amelyről bátran mondhatjuk, hogy betetőztük.* Nagyon sokan hiányoznak e teremből, akik akkor lelkesedéssel, az ügy iránti szeretettel odaadó buzgalommal százezreket raktak le a vendéglősök érdekében az asztalra. Akkor, amikor megalakítottuk szövetségünket, nem is mertem remélni, nem is mertem arra gondolni, hogy ennyi pénz felett rendelkezhesünk.

Igen tisztelt közgyűlés! *A vendéglősöknek szövetsége olyan áldozatkészséget tanúsított a Szövetség iránt, hogy hála Istennek olyan eredményeket képes felmutatni a nyugdíjintézet, amelyeket még remélni sem tudtunk és nem is remélhettünk.* Örömmel kell megemlékeznünk

azokról, akik ezeket az eredményeket lehetővé tették, elsősorban az akkori vezetőségről.

Igen tisztelt közgyűlés! *Száztízezer korona gyűlt össze a nyugdíjalapra.* Ennek az eredménynek a legnagyobb munkása *Keszey Vince.* Neki és bájos feleségének köszönhetjük, hogy ilyen eredményeket érthettünk el. Szívem mélyéből mondok köszönetet nekik. *Bagyik Vince* (éljenzés) ötezer koronával sietett segítségünkre. Ilyen módon nem csodálkozhatunk, hogy már a kezdetben is kiváló eredményeket tudtunk elérni s a jótekonyság terén mindig elől jártak azok, akik a nemes cél iránt lelkesedni tudnak. Ők megértették a mi hívó szónkat, barátaink voltak nekünk, lehetővé tették, hogy az ő fáradozásuk útján megtudtuk valósítani nyugdíjintézetünket, szövetségünket úgy, hogy az hatalmas legyen. Lehetséges, hogy ezek az alapok, amelyek rendelkezésünkre állanak, változni fognak, nagyobbodni fognak, hiszen ezen ügyeknek intézése élén olyan ember áll, akinek munkássága már garancia erre nézve.

Kötelékünkbe több mint ezer vendéglős és körülbelül ugyanannyi pincér tartozik. Mindnyájan tudják és érzik azt, hogy amit tesznek, azt nemcsak a mások, hanem a saját érdekeikben is teszik s így valamennyien arra törekednek, hogy jótekonyságot gyakorolhassanak.

Mélyen tisztelt közgyűlés! A legnagyobb örömmel és hálás szívvél mondok köszönetet azoknak, akik a nyugdíjintézet élén állanak. Lehetséges, hogy a változott viszonyok folytán s amint tényleg van is, a fiatalabb generáció fogja elfoglalni azt a helyet, ahol ők voltak s ugyanolyan erővel, lelkesedéssel fognak harcolni, küzdeni szövetségünk jólétéért és nyugdíjintézetünknek boldogulásáért. Nem mulaszthatom el tisztelt közgyűlés, hogy ezuttal ne tegyek említést arról, hogy abban a rettenetes állapotban, amelyben az ország, de különösen a főváros volt, a nyugdíjintézet vagyonát is féltünk kellett, hogy esetleg elveszik tőlünk. Köszönhetjük *Nagy Sándor* dr. jogtanácsos úrnak (éljenzés) s csekélységemnek, hogy nem voltunk találhatók akkor, amikor a csekét alá kellett volna írni s így meg lettünk volna fosztva nyugdíjintézetünk vagyonától, amelyhez annyi sok társunknak jövője megélhetése fűződött.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Ezeknek a barátainknak köszönhetjük, hogy *intézetünk vagyonát az utolsó krajcárig megkaphattuk,* amelyet máskülönben teljesen el is veszthettünk volna. Nem mulaszthatom el, hogy egy körülményre fel ne hívjam az igen tisztelt közgyűlés figyelmét. Vagyonunknak egy része ugynevezett hadikölcsönben van. Nem hiszem, hogy volna olyan valaki, aki ezért felelősségre vonhatna bennünket, hiszen a hadikölcsönjegyzés hazafias kötelességünk volt akkor. Ebben a hazafias kötelességben a nyugdíjintézet is szintén kivette és ki kellett vennie az ő maga részét. Hála Istennek, hogy hábar nincsen teljesen biztosítva ezideig még, hogy a hadikölcsönbe fektetett tőkénket teljesen visszakaphatnánk, de joggal remélhetjük, hogy azt sikerül visszakapni.

Most pedig tisztelt közgyűlés köszönetet mondok a terem átengedéséért a debreceni Kereskedelmi Társulatnak. Szívvel üdvözlöm a sajtó képviselőit, vendégeinket s örülök, hogy meglátogatták közgyűlésünket, amely nélkülök nem lett volna egészen olyan, mint az ő szíves megjelenésükkel az lett.

Még egyszer üdvözlöm mindnyájukat s a nyugdíjintézetnek 24-dik rendes közgyűlését ezennel megnyitom.

Általános éljenzés fogadta az elnök szavait. Az elnök ezután a jegyzőkönyv hitelesítésére *Zelbstmann* és *Biró Dénes* szaktársakat kérte fel. *Nagy Sándor dr.* ezután üdvözölte dr. *Kiss Istvánt* és az államrendőrség-részéről megjelent dr. *Fésüs László* fogalmazót.

Bokros Károly ünneplése

Walter Károly szólalt föl ezután s sok éljenzés közepette ezeket mondotta:

Igen tisztelt közgyűlés! Ha végignézek a szépszámú gyülekezeten, fájdalmas szívvel látom, hogy nagyon, de nagyon sokan hiányzanak azok közül, akik 1885-ben az országos kiállítás alkalmából rendezett első vendéglős nagygyűlésen jelen voltak, akik azt rendezték és vezették. Ez a nagygyűlés nemcsak azért volt nevezetes, mert az ország vendéglőseinek első nagygyűlése volt, hanem azért is, mert egyhangulag hozott határozata által kimondotta a vendéglősök népjóléti intézményeinek megalakítását. Ezen népjóléti intézmények közé sorozták akkor a nyugdíjgyesületet is, amely hál'istennek már 24 év óta tartja fenn magát. Ezen intézményünk segítségével lehetségessé vált *kartársainknak*, hogy *előregedés esetén hátralévő napjait mentesíthessük a nélkülözésektől*. Ma már ez a nyugdíjgyesület biztos, szilárd alapon áll, hivatásának teljesen megfelel, ami elsősorban nagyérdemű és általam nagyrabecsült elnökünknek köszönhető. (Éljenzés.) Nem szabad megfeledkeznünk azokról sem, akik ennek a nagyfontosságú és áldásosan működő egyesületnek az alapjait lerakták s ennek az egyesületnek megalakulását lehetővé tették. Talán még kevesebben vannak a jelenlévők között azok, akik visszaemlékeznek a 36 évvel ezelőtti közgyűlésre és tudnák, hogy a nyugdíjgyesületnek kérdését mily meleg szeretettel karolták fel *kartársaink*. Elsősorban *Walter Ferenc* (éljenzés), aki akkor a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartestületének alelnöke volt. (Éljen.) A még élő testvérbátyám, dr. *Walter Gyula* püspök megboldogult bátyánk, *Walter Ferenc* a nyugdíjgyesület eszméjének 1885-ben előadója emlékezetére 10 ezer koronás alapítványt tesz le, melynek összegét általam adja át az elnök úrnak. (Éljenzés.) Gyula bátyám, amikor a jelen alapítványt létesítette, nemcsak a testvéri szeretetnek óhajt kifejezést adni, hanem kifejezést óhajt adni azon legbensőségesebb hálájának is, amelyet a vendéglősipar iránt érez, amely iparnak voltak boldogult szülőink is munkás tagjai. Miként a magyar nemesek, ha nyolc ősi nemestudnak kimutatni, kamarásoknak nevezik magukat, úgy mi vendéglős kamarásoknak tartjuk magunkat, mert hiszen mi tizenhat vendéglős öst tudunk kimutatni. (Éljenzés.) Ezen tiszteletnek, ezen hálának kifejezéseként kedves kötelességemnek tartom az alapítványt az elnök úrnak kezeihez átnyújtani. (Éljenzés.) Amidőn ezen kötelességemnek eleget teszek, Isten áldását kérem ezen nemesen működő egyesületnek további munkájára. (Éljenzés és taps.)

Bokros Károly elnök: Tisztelt közgyűlés! Éreztem és tudtam, hogy ezt a közgyűlést kellemes meglepetés fogja érni. Hálás szívvel mondok a *nemes érzésű és tettű főpaprak* erről a helyről köszönetet és Isten áldását kérem, hogy kísérje minden lépését ezentul is. (Éljenzés.)

Bejelentések

Nagy Sándor dr. jogtanácsos olvasta föl azután az évi jelentést.

Az elnök: A felolvasott évi jelentésből részletes képet nyerhettünk egyesületünk 24-ik évének fennállási idejéről. Az előterjesztett statisztikai adatok fényes bizonyítékai annak, hogy az egyesület a folytonos fejlődés

és fellendülés útján halad, dacára a viszonyoknak. Remélem, hogy azok a viszonyok, amelyek között élünk, fokozatosan javulni fognak.

A közgyűlés ezután az évi jelentést tudomásul vette. Bejelentette az elnök, hogy *François Lajos*, aki 24 év óta felügyelő-bizottsági tag, két év óta betegen fekszik. Helyettesítésével *Szántó Ferencet* bizta meg az igazgatóság, akinek működési eredményességével a legnagyobb meglepedését nyerte meg, amiért az elnök köszönetét tolmácsolta neki. A közgyűlés még tudomásul vette a felügyelő-bizottság évi jelentését.

Gundel Károly beszéde

Gundel Károly szólalt föl ezután általános figyelem között.

Tisztelt közgyűlés! Ha erre a 24 évre visszagondolunk, amely a nyugdíjintézetnek hatalmas fejlődését jelenti, mindnyájan a legmelegebb érzéssel kell hogy arra a férfira gondoljunk, aki 24 év alatt ezt a tőkét összegyűjtötte és megtartotta. Ne vegyék rossz néven, ha éppen én vagyok az, aki köszönetet mondok neki, de azt hiszem, hogy mindnyájunk gondolatát tolmácsoltam ezzel. (Éljenzés és taps.) Elsősorban is *üdvözölöm az elnök urat*, jó egészséget, boldogságot kívánok neki és kérem, hogy még hosszú ideig vigye tovább a nyugdíjintézet ügyeit jó egészségben. Isten éltesse! (Éljenzés és taps.)

Az elnök: A tárgysorozat végére ért. Be fogjuk rekeszteni a szövetség nyugdíjintézetének gyűlését. Hálaosan köszönöm igazgató társamnak és mélyen tisztelt barátainak szavait. Jól esik az a szó, amellyel az én működésemet kísérték. Köszönöm megegyezően az Önök meleg szavait. Még nem volt eset arra, hogy a nyugdíjintézet olyan városban tartsa közgyűlését, amelyben választmány nincs. Debreceni *kartársaink* mindent elkövettek, hogy a mai napig megalakítsák a választmányt. Az idő rövidsége miatt ez nem sikerült. *Igéretet kaptunk azonban, hogy a debreceni választmány a legközelebb meg fog alakulni.*

Tisztelt közgyűlés! A jelentésből egyet elfelejtettünk. Tekintettel arra, hogy munkánkat igyekszünk minél hasznosabbá tenni, kötelességünknek tartottuk, hogy pénzünket minél jobban kamatozó helyre helyeztük el. Pénzünk mostan a vendéglősök budapesti beszerzési csoportjánál fekszik és az nekünk 6% kamatot ad, ami kamatnak elég tekintélyes. Ezért elsősorban *Gundel Károly* elnök úrnak tartozunk hálával, nemkülönben pedig a főtitkár úrnak, valamint az igazgató úrnak.

Miután újból szívből köszönöm megjelenésüket, a 24-ik évi közgyűlést ezennel bezárom. (Éljenzés és taps.)

A következő közgyűlés helyét az Országos Szövetséggel együtt fogja megállapítani az elnökség.

A nyugdíjgyesület 1920-ban

— Évi jelentés, felolvasták a szeptember 15-én Debrecenben megtartott XXIV. évi nyugdíjgyesületi közgyűlésén —

Tisztelt Közgyűlés!

Nyugdíjgyesületünk fennállásának 24-ik esztendőjéről számolunk be és örömmel jelentjük, hogy az elmúlt esztendőben uralkodó gazdasági válság dacára, egyesületünk örvendetesen fejlődött. Ezen szép eredmény egyrészt annak köszönhető, hogy tagjaink nagy része dicséretreméltó pontossággal teljesítette tagsági kötelezettségeit, másrészt pedig igazgatóságunk is mindenkor a legszigorubb takarékoságot tartva szem előtt, csak a legszükségesebb kiadásokat eszközölte és minden igyekezte oda irányult, hogy az egyesületi vagyont teljes biztonság mellett a lehető legjobban gyümölcsöztesse. Csak az ily céludatos vezetés és a tagok lelkiismeretes

kötelességtudása mellett vált lehetségessé, hogy egyesületünk anyagilag az elmúlt évben is jelentékenyen erősödött és örömmel számoljuk el, hogy *vagyonunk az 1920 december 31-én lezárt mérlegszámla szerint az előző évi 1,496.818 K 90 f-rel szemben, 1,749.605 K 34 f-re szaporodott* és így az elmúlt évi vagyonszaporulat az előző évben elért 87.000 koronás vagyonszaporulattal szemben a negyedmillió koronát is meghaladja, üzleti feleslegünk pedig az elmúlt évben 77.000 koronára emelkedett. E számok fényesen bizonyítják, hogy egyesületünk vagyoni helyzete sziklaszilárd, évről-évre örvendetesen gyarapodik és minden optimizmustól menten állíthatjuk, hogy mérföldes csizmával halad a fejlődés útján.

Az évekig elhuzódott háboru, majd az ezt követő forradalmak folytán előállott gazdasági válság és egyesületi tagok számának szaporodására ugyszólván mindenütt bénító hatással volt, az *elmúlt évben ennek dacára is 364 új tag lépett egyesületünkbe.*

Örvendetes gyarapodást mutat tagsági díj bevételeink is, mert míg az *1919. évi tagdíjbevételeink csak 113.000 K volt, az 1920. évi már 166.000 K-ra rugott, tehát 53.000 K-val több tagdíjat szedtünk be.*

A világháboru alatt tagjaink közül nagyon sokan bevonultak és kötelezettségeiknek nem tehettek eleget, aminek természetes következménye a tagdíjhátralékok nagyobb arányu felszaporodása lett. Ezen bevonult tagokkal szemben igazgatóságunk a legmesszebbmenő kimérettel volt és 1920. végéig a hátralékban levő bevonult tagok törlesztését el is tekintett. Ily körülmények között az 1914-től 1920. év végéig letelt hét esztendő alatt a tagdíjhátralékok 376.650 K 64 f-re szaporodtak. A tagdíjhátralékosok között voltak többen olyanok is, kik csak az első 2 vagy 3 hónapi díjat fizették és a további fizetéseket beszüntették. Minthogy semmi reményünk sem volt ahhoz, hogy ezen hátralékok befolyanak és ezen kétes követelés további evidenciában tartása sem volt indokolt, elkerülhetetlenné vált az immár hét év óta függőben tartott tagtörlések eszközlése, miért is a 60 hónapnál hosszabb idő óta nem fizető, továbbá csak az egy-két hónapi tagdíj befizetése után fizetéseiket beszüntető tagokat igazgatóságunk az alapszabályok 33. §-a alapján 1920 december 31-vel a tagok sorából törölte. Ily módon a választmányon kívüli tagok közül 190, a választmányok tagjai közül pedig 157 tag törlése vált szükségessé. Ezen törlések következtében az 1920 december 31-iki mérlegünkben hátralékos tagsági díj követelésünk címén már csak kb. 160.000 K szerepel, mely összeg tulnyomó része a gazdasági helyzet javulásával remélhetőleg be is fog folyni.

Anyagi helyzetünk fellendülésével párhuzamosan növekedtek tagjainkkal szemben teljesítendő alapszabályszerű kötelezettségeink is. A munkaképtelenné vált tagok és az elhaltak özvegyei és árvái jelentős anyagi segítséget találnak egyesületünk pénzügyi szolgáltatásaiban. *Az 1919. évben nyugdíj címén folyósított 9416 K 05 f-rel szemben az elmúlt 1920. évben már 11.032 K 41 f-t folyósítottunk, míg a végkielégítések összege az előző évi 3714 K-val szemben mindössze 919 K 64 f-re csökkent.*

Az alapszabályokban előírt azon kötelezettségünknek, hogy az egyesület vagyoni helyzetének megvizsgálása céljából öt évenként, elkészítendő matematikai mérleg megszerkesztessék, minthogy ez az elmúlt esztendőben már aktuálissá vált, eleget tettünk és a mérleget Bogyó kir. tanácsos urral mint hazánk legnagyobb pénzügyintézetének matematikusával elkészítettük.

E matematikai mérleg eredménye gyanánt meg-

állapított, hogy a jelenlegi tag- és nyugdíjas létszámot és az ezeknek a jövőben várható szaporodását is tekintve, a jelenlegi 1,700.000 K egyesületi vagyon csak akkor nyújt elegendő garanciát arra, hogy egyesületünk a jövőben előreláthatólag vállalandó kötelezettségeinek feltétlenül megfelelhessen, ha a tagsági díjakat mérsékelten felemeljük. Minthogy pedig úgy a biztosított tagoknak, mint az egyesületnek is érdeke, hogy a vállalt szolgáltatások, miként eddig, úgy a jövőben is a legkisebb fennakadás nélkül teljesíthetők legyenek, ennél fogva elkerülhetetlenné vált a tagsági járulékok mérsékelt felemelése. Míg más intézetek már a háboru tartama alatt az egész vonalon fellépő általános drágaság következtében több ízben is felemelték tagsági díjaikat, mi oly sok esztendő után csak az 1920 októberében megtartott rendes évi közgyűlésünk elé terjesztettünk a felemelés iránt javaslatot, melyet a közgyűlés honorált is és kivétel nélkül minden egyesületi tagra 1920 dec. 1-től kezdődőleg a tagsági díjakat az eddigi 10%-ról 12¹/₂%-ra, a kezelési díjakat az eddigi 1%-ról 2%-ra emelte fel.

Minthogy továbbá a mai viszonyoknak az eddigi évi 4000 K-ás maximális nyugdíjbiztosítás már meg nem felelt, a nyugdíjbiztosítás határának kiterjesztése is aktuálissá vált, miért is mult évi rendes közgyűlésünk főleg tagjaink kívánságára az, *eddigi 4000 K-ás biztosítási maximum helyett évi 12.000 K-ás maximumot állapított meg* és az ennek folytán szükségessé vált alapszabálymódosítások is megtörténtek.

Hogy a tagdíjak ezen valóban mérsékelt emelése, a háboru óta beállott kb. 40—50-szeres drágaság következtében már nagyon is aktuális volt, úgy véljük mindenki előtt kétségtelen és bővebb indoklásra sem szorul. Tagsági díjaink minimális voltát bizonyítja azon körülmény is, *hogy hazánkban nincs egyetlen magánnyugdíj-egyesület sem, mely családos tagjait a már 14¹/₂%-os felemelt díjtétel mellett biztosítaná, tehát még a felemelés után is a legolcsóbb díjtételű nyugdíjbiztosító intézet maradtunk.*

Az 1919. évről beváltatlanul maradt hadikölcsön és egyéb értékpapir szelvények beváltása az elmúlt esztendőben már rendszeresen megtörtént. Mint köz tudomásu, a hadikölcsönök után az 1919. évre csak 3%-ra redukált kamat fizettetett, az elmúlt évben azonban már a rendes kamatok folyósítottak és értékpapirkamatok címén összesen 87.247 K 08 f. bevételeink volt.

Az osztrák-magyar bankjegyeknek 1920. évi március hó 15-én elrendelt felülbélyegzése csak jelentéktelen mértékben érintett bennünket, mert a *felülbélyegzés alkalmából mindössze 2580 K tartatott vissza.* Alapos a reményünk azonban, hogy egyesületünk mint altruista intézmény ezen összeget, valamint az 1920 december hóban a takarékbetéteinkből pénzügyminiszteri rendeletre zár alá vett 20%-ot (kb. 15.000 K) teljes egészében visszakapjuk. Ez ügyben kérvényünket Pénzügyminiszter urhoz már be is terjesztettük.

A kb. 1.122,000 K-át kitevő értékpapírállományunk 7600 K n. é. koronajáradékból, 460.000 K n. é. hadikölcsönkötvényből, míg a többi értékpapir a legnagyobb pénzügyintézetek (mint pl. Moktár, Belvárosi Takarékpénztár, Leszámitoló Bank) zálogleveleiből áll.

A vesztett háboru sajnos a hadikölcsönkötvények értékét átmenetileg csökkentette, ezzel szemben azonban az annak idején 90 koronáért vásárolt záloglevelek mai értéke 125 K és minthogy a birtokunkban levő zálogleveleknél máig már kb. 240.000 K az értékelkedés, így a hadikölcsönkötvények esetleges értékcsökkenését teljesen kiegyenlíti zálogleveleink értékelkedése.

Az értékpapírok értékének a mérlegbe való beállítása, mint az előző években, úgy most is a budapesti tőzsdén utoljára jegyzett hivatalos árfolyamok alapján történt.

Vagyonunk jelentékeny gyarapodását hathatósan előmozdította azon körülmény, hogy az elmúlt esztendőben sikerült a Vendéglősök Beszerző Csoportja r.-t.-nél készpénzfeleslegeinket kitűnő gyülmöcsöztetésre elhelyezni. 1920 december 31-ig 343.460 K-t helyeztünk el 6%-os kamatoztatásra abszolút biztonság mellett, míg a bankok a folyószámlai betétek után mint köztudomásu csak 2% kamatot fizetnek. Ily módon tehát a múlt évben kb. 15.000 K jövedelemtöbbletre sikerült szert tennünk, amiért elsősorban is a Beszerző Csoport elnökének, Gundel Károly úrnak tartozunk hálás köszönettel.

Együttal örömmel jelentjük, hogy alapítóink száma is az 1920. év folyamán örvendetesen szaporodott. *Bagyik Vince* úr 5000 K, *Gruber Ferenc* úr 2000 K, *Nagy István* úr 2000 K, *Zirkelbach Ernő* úr 2000 K, *Biró Dénes* úr 1000 K, a *Dittrich-Gottschlig r.-t.* 2000 K, *Schvets István* úr 1000 K és *Illits Gyula* úr 25.000 K alapítvánnyal léptek alapítóink sorába és így az egyesületünk javára tett alapítványok összege az elmúlt 1920. évben 40.000 K-val gyarapodott. Az elmúlt esztendőben, miként eddig is, *Baár József* úr juttatott hozzánk 233 K-ás adományt, mely tettéért hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

E gyönyörű eredmény *Bokros Károly* elnök és *Frenreisz István* alelnök urak lelkes, önzetlen és odaadó fáradozásának köszönhető, kik e ténykedésükkel ismét bebizonyították, hogy egyesületünk érdekeit szívükön viselik és minden alkalmat felhasználnak, hogy egyesületünk anyagi jólétét és felvirágoztatását előmozdítsák.

Alapítóink nevéhez egyesületünk minden egyes tagjának őszinte hálája fűződik, mert az alapítványok tették lehetővé az egyesület megalakulását, fellendülését és igen jelentős részük van abban, hogy egyesületünk tagjainak az aránylag oly csekély befizetésekkel szemben a legmesszebbmenő szolgáltatásokat nyújthatja.

Rendes tagjaink száma 1920 december 31-én 1039, pártoló tagjaink száma pedig 10 volt. Az elmúlt év folyamán belépett új tagok között számos nőtag is lépett egyesületünkbe. A fizetendő tagsági járulék még a múlt évi közgyűlésünk által elhatározott mérsékelt felemelés után is oly alacsony, hogy azt még a legszerenyebb jövedelmű szakmabeli alkalmazott is könnyen fizetheti. Nyugdíjbiztosításunk olcsóságával szemben az egyesület szolgáltatásai szinte arányban sem állanak és bátran állíthatjuk, hogy egyesületünk hazánk legolcsóbb nyugdíjintézete. Ezen igen előnyös szolgáltatásokra csak azért vagyunk képesek, mert nem csak a tagdíjbefizetéseket, hanem egyéb vagyforrásokat is igénybe vehetünk. (Jótevény adományok, alapítványok hozadéka stb.)

Az elmúlt év folyamán fájdalmas veszteségek is érték egyesületünket. A kérelhetetlen halál elragadta közülünk *Szeiff Alajost*, *Dorner Samut*, *Kumin Ferencet*, *Patonay Gézát* és *Tamásy Ignácot*, egyesületünk régi tagjait. *Patonay Géza* és *Tamásy Ignác* özvegyének özvegyi nyugdíjat állapítottunk meg, míg *Dorner Samu* és *Kumin Ferenc* özvegyének, — minthogy az elhaltak az elhalálozás időpontjában a nyugdíjjogosultsághoz előírt 10 éves tagsággal még nem rendelkeztek — nyugdíj helyett alapszabályaink 63. §-a alapján végkielégítést állapítottunk meg. *Nyugdíjasaink száma*

1920 december 31-én 28 volt és az ezeknek kifizetendő nyugdíjak évi összege 15.613 K.

Hogy az évekig elhuzódó háboru, majd az ezt követő forradalmak következménye gyanánt keletkezett gazdasági válság sem tudták a legreálisabb alapon nyugvó egyesületünk vagyoni helyzetét megingatni és hogy mindezen óriási akadályok dacára ily szép eredményt értünk el, ezért elsősorban szeretett elnökünknek, *Bokros Károly* úrnak tartozunk köszönettel ki az elmúlt évben is, mint már egy negyed század óta, páratlan ügybuzgalommal, teljesen önzetlenül és fáradhatatlanul vezette egyesületünket és kedves kötelességet teljesített, midőn megemlítjük, hogy az elért fényes eredmény oroszánrésze őt illeti meg.

Választmányaink közül az elszakadt területen levő kassai és pozsonyi választmányokkal sajnos az elmúlt esztendőben sem sikerült az összeköttetést felvennünk és így ezen választmányok működéséről statisztikai adatokat sem készíthettünk. Az elmúlt esztendőben tehát csak a budapesti és szombathelyi választmányok működtek, e két választmány működésére vonatkozó statisztikai adatok a következők:

A budapesti választmány múlt évi összes bevétele 52.515 K 29 f., összes kiadása 31.365 K 01 f., feleslege 21.150 K 28 f., taglétszáma pedig 389 volt.

A szombathelyi választmány múlt évi összes bevétele az előző évi 9280 K 05 f-rel szemben 39.724 K 70 f., összes kiadása az előző évi 1423 K 86 f-rel szemben 2389 K 56 f., feleslege az előző évi 7856 K 19 f-rel szemben 37.335 K 14 f., taglétszáma pedig 94 volt.

Amennyire elszomorító a kassai és pozsonyi két virágzó választmányunknak a központtól való időleges elszakítása, annyira örvendetes egyuttal a budapesti, de főleg a szombathelyi választmány rohamos fejlődése, mely gyönyörű eredmény *Herczeg Ferenc* választmányi elnök, *Berzay Gyula* választmányi alelnök, *Heigl István* titkárpénztárnok és a választmány vezetőségének önzetlen, lelkiismeretes és buzgó fáradozásának köszönhető.

Igazgatóságunk — havonként rendszerint a hónap utolsó péntekjén — rendes ülést tartott. Az igazgatósági ülések rendes tárgya a választmányok havi elszámolásainak felülvizsgálása, a tagok vagy igényjogosult hozzátartozóik részére tagdíj visszatérítése, végkielégítések és nyugdíjak megállapítása, nyugdíjbiztosítások felemelése, tagok felvétele, törlése fizetési halasztások adása stb., szóval az alapszabályok 83., 87. §-ai alapján az egyesületi ügyek központi intézése. Az igazgatósági üléseket minden alkalommal *Bokros Károly* elnök vezette. Az igazgatósági ülések jegyzőkönyveit egyesületünk hivatalos lapjában *A Vendéglős*-ben, továbbá a *Fogadó* és a *Magyar Kávésipar* c. szakközlönyökben minden egyes alkalommal közöljük. E lapoknak önzetlen eljárásukért e helyen is köszönetet mondunk.

A felügyelőbizottság is több ülést tartott és az egyesületi vagyon kezelését és a könyvvezetést lelkiismeretesen ellenőrizte. A felügyelőbizottság üléseit sajnos már hosszabb idő óta beteg *François Lajos* felügyelőbizottsági elnök helyett *Szántó Ferenc* felügyelőbizottsági tag úr vezette, aki éber figyelemmel és nagy ügybuzgalommal őrködik egyesületünk erkölcsi és anyagi érdekei felett. A felügyelőbizottság tagjai az igazgatósági üléseken is részt vettek.

Tisztelt Közgyűlés!

Felolvasott évi jelentésünkben részletesen közöljük egyesületünk 24. évének történetét. Az előterjesztett statisztikai adatok fényes bizonyítékul szolgálnak arra, hogy egyesületünk a folytonos fejlődés és örvendetes

fellendülés útján halad. Az évekig elhuzódott háború, majd az ezt követő forradalmak folytán bedőlő nyomasztó gazdasági viszonyok vagyoni helyzetünket még legtávolabbról sem ingatták meg, sőt egyesületünk vagyona és jövedelme az elmúlt esztendőben még jelentékenyen gyarapodott.

Ha e mostoha viszonyok dacára is ily szép eredményt értünk el, kétségtelen, hogy a viszonyok javulásával még szebb eredményt is fogunk elérni.

Rendeltetésünk, hogy tagjaink jövőjét biztosítsuk és hogy a munkaképtelen és elaggott tagokat, továbbá a kereső nélkül hátrahagyott árvákat és özvegyeket támogassuk és helyzetüket elviselhetővé tegyük.

Fanatikusán hisszük, hogy humánus rendeltetésünknek a jövőben még fokozottabb mértékben fogunk megfelelni és nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy egyesületünk a legfényesebb jövő előtt áll.

A sörárak és a forgalmi adó

Köztudomású, hogy a sörgyárak az általános forgalmi adót a vendéglősökre a törvény életbe léptetése napján áthárították.

Elnökségünk beadványban kereste meg az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságot aziránt, hogy ezt az újabb megterhelésünket mi is átháríthassuk a fogyasztó közönségre.

Az O. K. Á. B. kérésünknek helyet adott és így értesítjük t. tagjainkat, hogy a sört poharankint, korsónkint és palackonkint 50—50 fillérrel magasabb árban árúsíthatják az eddigi tájékoztató árnál.

Figyelmeztetjük t. tagjainkat, hogy az üres főzelék, a feltétes főzelék és a leves árai továbbra is változatlanul maradnak.

Az ipartestület elnöksége

TESTÜLETI ÉLET

— Hivatalos közlemények —

Rovatvezető: WALTER KÁROLY főtitkár

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének hivatalos helyisége: IV., Kálvin-tér 2.

Hivatalos irodai órák: hétköznapokon délelőtt 9 órától délután 2 óráig.

Az ipartestület pénzbeszédői Grosz György és Köhler Károly. Csak ők jogosultak a tagsági-díjak beszédésére.

*

A forgalmi adó lerovása és a vendéglősök

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének Debrecenben megtartott nagygyűlésének határozatából kifolyólag a következő **átirattal** fordult a szövetség elnöksége a Pénzügyminiszteriumhoz:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Kegyelmes Urunk!

Az általános forgalmi adóról szóló 1921. XXXIX. t. c. arra az esetre, ha az adókiivetési időszakban befolyt bevételek alapján az általános forgalmi adónak bélyegjeggyel vagy készpénzben való lerovása célszerűnek el nem rendelhető, az adókiivetés kivételes módjaként

statuálja az adónak egyezés alapján általános összegben való megállapítását.

Jóllehet Nagyméltóságod azzal a törvényi felhatalmazással, hogy ezt a kivételes adókiivetési módot egyes foglalkozási ágakra nézve általánosságban elrendelje, ez idő szerint élni nem kíván, mindazáltal bátorkodunk Nagyméltóságod nagybecsű figyelmét felhívni arra, hogy a vendéglősipar természete általában indokoltá teszi a forgalmi adónak általános összegben való megállapítását.

A vendéglősüzem természete a végrehajtási utasítás által megkivánt rendszeres könyvek vagy feljegyzések vezetését kizárja; az ily könyvek illetőleg feljegyzések vezetése a rendes üzletmenetben nem vihető keresztül és az üzem megakasztását eredményezné amellet, hogy súlyos anyagi megterheléssel járna a vendéglősre nézve. A kereskedelmi törvény és az ipartörvény rendelkezéseiből is kitűnik, hogy az ide vonatkozó törvények nem kötelezik a vállalatokat szabályszerű kereskedelmi könyvek vezetésére. A vendéglősipar körében leggyakoribb eset, hogy az üzleti teendőket a tulajdonos családtagjainak bevonásával maga látja el és így helyzetét méltánytalanul súlyosbíttaná, ha az előirt könyvek és feljegyzések vezetése céljából személyzetét egy külön könyvelővel volna kénytelen szaporítani.

Azt a tiszteletteljes kérelmünket terjesztjük elő, méltóztatásuk az illetékes pénzügyi hatóságoknak utasítást adni arra nézve, hogy a vendéglős forgalmi adójának kiivetésénél az általános összegben való megállapítás kivételes módját minél szélesebb körben alkalmazzák.

Maradtunk Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói:

Walter Károly s. k.
főtitkár.

Keszey Vince s. k.
elnök.

Kerületi választmányi ülés. Szeptember 12-én a tizedik kerület kőbányai vendéglősök értekezletet tartottak Egendorfer György vendéglőjében Mohos Ferenc kerületi elnök vezetése mellett. A látogatott értekezleten az elnök üdvözölte az egybegyűlt választmányi tagokat és hosszasan foglalkozott a forgalmi adó aktuális kérdésével. Egyhangulag elfogadták Beck János választmányi tag indítványát, hogy a kőbányai vendéglősöket **mentsék föl a forgalmi adó kötelező könyvvezetése alól**, amennyiben a vendéglősök eddig is minden adót általában fizettek. A forgalmi adónak általános összegben való lerovásával Debrecenben megtartott szövetségi nagygyűlés is foglalkozott és elhatározta, hogy kérni fogja a forgalmi adónak általános összegben való lerovását.

Kiegészítő rendelet az általános forgalmi adóról szóló 130,000/1921. sz. utasításhoz. (A pénzügyminiszternek 1921. IX. 19-én kelt 129,950/1921. sz. rendelete.)

1. A bevallás alapján a pénzügyi hatóságok tudomására jutott adatokat a III. osztályu kereseti adó kiivetésénél felhasználni tilos.

2. Nem esik általános forgalmi adó alá az 1921. évi szeptember hó 1-je előtt foganatosított az az áru- szállítás vagy végzett munkateljesítmény, amelynek a szállított áru, illetve a végzett munkateljesítmény ellenértéke fejében teljesített fizetés már 1921 szeptember hó 1-je után, de még ugyanez év október hó 31-ike előtt tör-

tént. Azt a körülményt, hogy az áruszállítás, illetve a munkateljesítmény 1921. évi szeptember hó 1-je előtt fogantatosított, az adózó törvénytörősen vezetett üzleti könyveivel hitelet érdemiően köteles bizonyítani. Tartozik továbbá az adózó az ilyen bevételeket a megrendelő nevének és a szállítás napjának pontos feltüntetésével a pénztári (bevételi) naplóba naponként bejegyezni. Ilyen adatok feltüntetése nélkül az adózó fél a szóban levő mentességre igényt nem tarthat. A pénzügyi hatóságnak joga van a szállításra vonatkozó levelezéseket bekövetelni és betekinteni. 3. Az általános forgalmi adó tárgyában kibocsájtott „Bejelentő Lap” 2. pontjában, valamint a „Törzslap” 1. pontjában az „Életkora és vallása” című kérdésre adandó választól el kell tekinteni.

Értesítés. Bevételi pénztárkönyv, a forgalmi adó lerovásához, lapszámozva, felülbélyegezve és átfűzve, kemény kötésben. Ingyenes részletes utasítás minden könyvhöz mellékelve van. Ára K 120.—. Kapható a lap kiadóhivatalában.

Az 1000 koronát meg nem haladó kényszerkölcsön visszafizetése. A pénzügyminisztérium értesíti az érdekelteket, hogy az államadóságokról és azokat terhelő vagyonszállásokról szóló 1921. évi XXVI. t.-c. 7. §. értelmében az egyénekenként egyezer (1000) koronát meg nem haladó összegű Pénztári Elismervények visszafizethetők, vagy az elismervények tulajdonosai netán hátralelő köztartozásainak törlesztésére felhasználhatók. A törvény 7. §-ának végrehajtására vonatkozó utasítás később fog megjelenni, miért is a visszafizetést illetőleg majd annak rendelkezéseihez kell alkalmazkodni.

Beírások a szakiskolába. A budapesti vendéglősök szakiskolájában az 1921—1922. iskolai évre a beírások bezáródtak. Minthogy az iskola látogatása törvényileg kötelező, felhívom a főnök urakat, hogy tanoncaikat az iskolába *okvetlenül irassák be*, nehogy a kötelezettség elmulasztása miatt kellemetlenségeik lehessenek. *A rendes tanítás szeptember 9-én délután négy órakor megkezdődött.* Keszey Vince, ipartestületi elnök.

Ingyenes a munkaközvetítés. A hatósági munkaközvetítő igénybevétele úgy a munkaadók, mint az alkalmazottak részére teljesen ingyenes. Miután a hatósági munkaközvetítő alkalmazottainak eljárásukért a legszigorubb fegyelmi büntetés terhe mellett senkitől *semmit*, még ajándékot, vagy tisztán csak udvariasság látszatával bíró kedveskedéseket sem szabad elfogadniok, ilyen ajándékok nem is adhatók, mert minden ilyen kísérlet közhivatalnokkal szemben alkalmazva a büntető törvény szigora alá is esik. Az ipartestület előljárósága erre a rendeletre annál is inkább figyelmezteti tagjait, mert e szabályok áthágása nemcsak törvény- és rendellenes és más munkaadók jogos érdekeire sérelmes, hanem a hatósági munkaközvetítés pártatlanságába vetett bizalom aláadására is felette alkalmas.

Jelentkezni kell az iparengedélyekkel. A kereskedelmi miniszter 1920 szeptember 18-án kelt 53021/1920. számú rendelete értelmében, amellyel a szállodás- és vendéglősipart képesítéshez kötötte, saját jól felfogott érdekükben felhívjuk mindazokat, akik még ezideig nem jelentkeztek, *vendéglői és szállodai iparengedélyükkel*

haladéktalanul jelentkezzenek hivatalos helyiségünkben (IV. ker., Kálvin-tér 2. sz.) hétköznapokon délelőtt 9-10 óra között délután 2 óráig. Keszey Vince elnök.

Munkaközvetítés. Az ipartestület előljárósága *felhívja a vendéglősöket és szállótulajdonosokat, hogy személyzetüket kizárólag az állami munkaközvetítő hivataltól szerezzék be.*

Segédek. A *segédek be- és kijelentése szintén az ipartestület, mint elsőfokú iparhatóság ügykörébe tartozik.* Felhívjuk az üzlettulajdonosokat, hogy *segédekük üzletbelépését, valamint az üzletből való kilépését az ipartestületnél jelentsék* ézentul be. A *munkakönyvek kiállítására vagy munkakönyvek elvesztésének bejelentését, ideiglenes munkakönyvek kiállítását* ugyancsak az ipartestület irodájában végezzük.

Tanoncok szerződötése. A vendéglős és szállodásipar képesítéshez kötött iparág, ennél fogva csak az lehet segéd, aki tanonc volt. Ennek következtében *minden tanoncot szabályszerűen szerződötetni kell*, hogy a tanoncnilvántartókönyvbe bevezethető legyen. Minthogy még mindig több olyan tanonc van, akiknek szülője a tanoncmesterrel szerződötést az illetékes kerületi előljáróságnál nem kötött és az ilyen tanonc tulajdonképpen tanoncnak nem is tekinthető, a kikötött tanoncidő lejártával fel sem szabadítható. Hogy ilyen eset ne forduljon elő, és az ebből származó minden kellemetlenség elkerültesse, felhívjuk mindazokat, akik tanoncokat tartanak és ez ideig még nem szerződötették, hogy *a szerződötést haladéktalanul eszközöljék az ipartestület irodájában.*

Tanoncszabadítások. Az ipartestület előljárósága a tanoncokat hónaponként kétszer és pedig *5-én és 20-án szabadítja fel.* A tanoncok felszabadításához szükséges előmunkálatok megtétele végett, mindenkor a felszabadítást megelőzően legalább öt nappal kell minden tagtársnak bejelentenie szándékát és benyújtania a szükséges okmányokat (szakiskolai bizonyítvány, szerződötés, keresztlevél) az ipartestület irodájába.

Dohányárúsítás a vendéglőkben. A dohánygyártmányok vendéglőkben, korcsmákban való elárúsításának kérelmezéséhez szükséges beadványok nyomtatásban az ipartestület hivatalos helyiségében (IV., Kálvin-tér 2) kaphatók. A budapesti ipartestület felhívta a tagjait, *akik a dohánygyártmányok árúsítását kérelmezni óhajtják, hogy italmérési engedélyükkel, valamint a régi dohányelárúsítási engedélyükkel fájradjanak fel a hivatalba, ahol a kérelmeket díjmentesen elkészítik.*

A kollektív szerződötés

érdekében újra harcot kezdenek a keresztény szocialista kávé- és éttermi segédek. Hivatalos lapjuk A Nép azt jelenti, hogy a szervezet szerint a munkanélküliségen és a különböző bajokon csak a kollektív szerződötés segíthet. Ismét hangoztatják a százalékrendszer és azt mondják, hogy a munkaadók akadályozzák meg a békés megoldást.

Mind ezzel szemben nekünk csak hivatkoznunk kell azokra a határozatokra, amelyeket épen az ipartestület szeptemberi előljárósági ülése és a mostani debreceni nagygyűlés hozott az alkalmazottak érdekében. Csak hivatkoznunk kell arra, hogy a mi munkánk legnagyobb

eredménye: a képesítés kérdésében elért győzelem sem a mi érdeklünk, hanem az alkalmazottaké, akiknek a jövő sorsát ez biztosítja. Hivatkozunk arra, hogy az ipartestület és az Országos Szövetség követeli meg elsősorban, hogy a munkabérek és az alkalmazottak jogos igényeinek elismerése tekintetében minden érdek kielégülést nyerjen. Ugyde semmiféle olyan megállapodást, amely a munkaadó tulajdonjogához a legcsekélyebb mértékben is hozzányúl, amely ismét felidézni óhajtja a múlt idők szomorú tanúságait, a vendéglősipar nem köt és nem is köthet. A munkanélküliség kérdésében elsősorban az alkalmazottak érdeke, hogy ne tőrjék soraiban a kontárok, még kevésbé az izgága és zavargó elemeket. Mi azt hisszük, hogy erőszak nélkül, kölcsönös megértéssel többre lehet menni, mint örökös ujfathuzással.

HIREK

— **A hamburgi szállodásgyűlés.** Hamburgban az elmúlt napokban kezdtek meg a nemzetközi szállodáskongresszust. A magyar szállodásipar képviselőiben Frenreisz István és Illits József budapesti, továbbá Németh Aladár debreceni szállodatulajdonosok vesznek részt a hamburgi gyűlésen.

— **Megdrágul az élesztő.** A nyersanyagok drágulására való hivatkozással az élesztőkartel föl akarja emelni az eddigi árakat. Az áremelés valódi oka értesülésünk szerint az, hogy a kartel a kiviteli üzletet Románia és Jugoszlávia felé a jövőben nagyobb arányban akarja kultiválni. A kedvezőbb kiviteli értékesítés reakciója tehát az áremelés. A pékipar, mint értesülünk, az élesztő drágulására hivatkozva, a kenyérről újabb emelését tervezi.

— **Szeszfőzés átalány szerint.** Az átalányozás mellett való szeszfőzés tárgyában a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely tulajdonképpen végrehajtási utasítása az 1921: XXXIV. t.-c. 15. §-ának. A szóbanforgó törvény ugyanis azt rendeli, hogy a szőlő- és gyümölcsstermelőkből szabályszerűen megalakult és ilyen módon működő egyesület (mint hegyközség, közbirto-kosság, vagy a termelők más hasonló szervezete vagy alkalmi egyesülése) által üzemben tartott szeszfőzdékben fölállított, esetleg külön engedély alapján máshol is használható főzőkészülékeken, a termelőképeség szerint való átalányozás mellett lehet szeszt főzni.

— **Eljegyzés.** Kommer Ferencnek a budapesti Vadászkiirt-szálló tulajdonosának, ipartestületünk buzgó ellátási tagjának családjában szeptember 17-én szép ünnepségben volt nagyműveltségű leányának Editnek eljegyzése Klemm László banktisztviselővel. Az illusztris tagtársnak és az ifjú jegyeseeknek a legtar-tósbab boldogságot kívánta az ipartestület vezetősége.

— **Ürmös bor,** kitűnő minőségben egyedül a Ligethy-féle ürmös eszenciával készíthető. 1—2 liter — lehetőleg édeskés — borhoz 10 gramm vegyítendő. Felmelegítve, cukorral édesítve a legkellemesebb zamatú forralt bort szolgáltatja. Ára: 35, 150 és 250 korona. Kapható a Szent Imre gyógyszertárban Budapest, I. ker., Horthy Miklós-út 54. Telefon: József 82—33.

— **Hobé.** A debreceni kongresszuson a Hobé-likörgyár minden résztvevőnek egy miniatűr-üveg Hobéval kedveskedett. Amikor a mai gazdasági helyzetben a termelés fokozása a leg-főbb cél, minden ily vállalkozás, s minden ily alakulás elismerést érdemel. A legnehezebb időben és válságos gazdasági viszonyok között fogott a Damase Hobé r.-t. vállalkozásához, s a debreceni banketten gyártmánya már teljes és őszinte elismerést aratott. A Hobé-gyártelep, amely a Lomb-utcában a régi Alfa-Separator helyén dolgozik, a magyar likörgyártásba új törekvést, lendületet és nemes törekvésű versengést hozott. A vendéglős-iparnak nagy érdeke, hogy szükségletének fűdőzésére minél több hazai gyár és vállalkozás alakuljon, az idegen árút csak így lehet kiszorítani. E tekintetben a Hobé-likörök sok külföldi gyártmányt teljesen és méltán pótolnak; a közönség szívesen fogadja Damase Hobé alkotását és mindenesetre örvendetes, hogy a kitűnő francia mérnök itt dolgozik, s itt készíti likörjeit, mintha ezen a címen továbbra is milliók mennének ki a külföldre, Hobé teljes sikert aratott Debrecenben is.

— **Továbbképző-tanfolyam a szakiskolában.** A budapesti vendéglősök szakiskolájában 1921/22. iskolai évben a továbbképző-tanfolyamot újból felállítottuk. A tanfolyam három csoportból áll. És pedig: nyelvi, közismereti és szakismereti csoport. A nyelvi csoportban magyar, német, francia és angol nyelvi tanfolyamok lesznek. A közismereti csoport felöleli a szállodai könyvvitelt; az üzleti levelezést; a folyékony-, szép-, rond- és gépirást; az üzlet és iroda berendezése, vezetése és ellenőrzésének módját; a törvények és rendeletek ismertetését. Egészségügyi tudnivalókat és a vegy-tant. Végül a szakismereti csoportnak a süítés, főzés, a bor- és pincemunkák; a helyes beszéd és kifejezés képezik tárgyát. Mindenki arra a tanfolyamra jelentkezik, amelyet hallgatni kíván. Jelentkezni kell az ipartestület helyiségében a főtitkárnál naponként délelőtt kilenctől délután két óráig. Ugyanott a további bővebb felvilá-gosításokat is megkapja a jelentkező. A továbbképző-tanfolyam előadásai szeptember 15-én már megkezdődtek. Keszey Vince elnök.

— **Üzleti hír.** Schneller Ferenc, a kecskeméti Beretvás-szálloda bérlője Szabó Károly társtulajdonosától kölcsönös megegyezés folytán elvált.

— **Usetty Ferenc ünneplése.** Vasárnap délelőtt a II. kerületi királyi egyetemi katolikus főgimnázium tanári kara és ifjúsága meleg ünneplésben részesítette Usetty Ferenc nemzetgyűlési képviselőt, az intézet kormányzóját abból az alkalomból, hogy miniszteri tanácsos lett. Az ünnepléshez a vendéglősök köréből is sokan csatlakoztak, ismervén a kitűnő képviselő barátságát és érdeklődését az ipartestület ügyei iránt.

— **Rothadt szőlőből szűrt must kezelése.** A rothadt szőlőből származó bor rendszeren barnatörést kap s az igen kellemetlen borhiba. Ennek úgy vehetjük elejét, ha a rothadt szőlőből facsart mustot erősen kénezett hordóba fejtjük. (Egy hl.-re 3—4 gr. ként számítunk.) A kénes sav egy-két napra megakadályozza a must erjedését, ez alatt az idő alatt a rothadó, nyálkás anyagok, penészcsirák stb. a fenékre ülepsznek. Erről az üledékről a mustot tisztán lefejtjük, átszellőztetjük és tiszta hordóba töltve, kevés erjedésben levő mustot öntünk hozzá, melytől az csakhamar erjedésnek indul. Alkalmazása minden beteges összetételű mustnál igen ajánlható.

— **Drágább lett a liszt.** A malomkoncentráció, vagyis a malomtröszt a lisztárakat ismét fölemelte, még pedig: a nullásliszt ára Budapesten kilónként 32 korona.

— **Házasságok.** *Bischoff* Ignác szeptember 18-án délután fél öt órakor vezette oltárhoz *Glaser* Lujzika úrleányt a józsefvárosi plébánia templomban.

Hegedüs Károly szeptember 28-án tartja esküvőjét *Aszódy* György vendéglős kedves leányával *Margitkával* a VII. kerület: erzsébetvárosi templomban.

Szalma Ferenc kereskedő és *Katona* Nica, *Katona* Pál szegedi vendéglős leánya, Szegeden az alsóvárosi Mátyás-templomban házasságot kötöttek.

— **Szervezkedés a szódavizkartell ellen.** Azok a szikvizgyárosok, akik a kartellen kívül állanak, — miként *A Vendéglős*-nek jelentik, — egyesülésbe tömörültek. A szikviz- és hűsítőitalárusoknak ez a mozgalma — az új egyesülés céljai szerint, — a kartell ellen a fogyasztók érdekeit akarja megvédeni. Az alakuló közgyűlés vitája során — mint nekünk jelentik, — a gyárosok a kartell fenyegetéseit a kellő értékre szállítva, megbeszéltek a védekezés formáit és elhatározták, hogy még a mostani nehéz viszonyok mellett továbbra is kártartanak a „Kartell“ diktálta napiáron alul való szállítás elve mellett. (Saját üvegekben garantált minőség.) Az üvegcsereből folyó jogi kérdések tisztázására és a jogvédelem ellátására ügyészt hívnak meg. A tisztikar megválasztása után az alapszabályok jóváhagyás végett a belügyminisztériumba terjesztettek elő. Az egyesület fölkerítette az ipartestületet, hogy a vendéglősöknek minden olyan panaszát, amely a szikvizszállításra vonatkozik, továbbítsa hozzájuk. Az ipartestület ennek a kérésnek eleget is tesz, s ennél fogva minden ilyen panasz ott jelentendő be.

— **Gázmérgezés két halottal.** A Pacsirta-utca 26. számú házban levő vendéglő mögött a lakásból a napokban erős gázzag szivárgott az udvarra. Az ajtót felfeszítették és a szobában holtan találták *Láng* Pál vendéglőst és leányát, akiket a nyitva felejtett gázcsapból kiömlő gáz megölt. *Láng* Pál felesége eszméletlen állapotban feküdt a szobában. Súlyos gázmérgezéssel a *Margit-kórházba* vitték.

— **A leves ára.** Az Árvizsgáló Bizottság fölfogásával szemben érdekes és fontos ítéletet hozott a Kuria. Miként ismeretes, az Árvizsgáló Bizottság az év folyamán egész sereg vendéglős és kávé ellen indítottak árdrágítás címén eljárást. Így 1000 korona pénzbüntetésre ítélték *Pantol* Márton Rákóczi-úti vendéglőst is, mert a leves árát egy koronával drágábban tüntette fel az étlapon. Fellebbezés folytán a Kuria elé került az ügy, amely a napilapok jelentése szerint megváltoztatta az ítéletet és *Csizmadia* Imre dr. védő érvelésének helyt adva, felmentette a vendéglőst. A Kuria indokolása szerint a vendéglői árak nem maximált árak, hanem az Árvizsgáló Bizottság csak irányárakat irt elő és nem tekinthető árdrágításnak, ha ma jobb és előkelőbb vendéglők attól nem tulságos mértékben el is térnek. Nekünk a Kuria ítéletének megokolásához még az a megjegyzésünk, hogy a kisvendéglősök ép oly kevéssé fizethetnek rá bármely ételre is, mint a nagyobb üzemek, s hogy ezentul is helytelennek tartjuk, hogy az állandó áremelkedések között a szigorú megtorlás mindig épen a vendéglősökkel szemben érvényesül.

Vendéglős- és Szállodás Évkönyv

A *Vendéglős* szerkesztésében és kiadásában ezentul évenként

Vendéglős- és Szállodás Évkönyv

jelenik meg. Az 1922. évre szóló évkönyv már szeptember végén elhagyja a sajtót *Walter* Károly ny. főigazgatónak, a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete, valamint a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége főtitkárának és *Balassa* Józsefnek szerkesztésében.

A *Vendéglős- és Szállodás Évkönyv* régi hiányt pótol. Minden vendéglős és szállodás rég nélkülözi az olyan útmutatót, amely az iparát mindennap érintő kérdésekben fölvilágosítást ad. Naptári rész, az ipart érdeklő előjegyzésekkel és figyelmeztetésekkel, pontos és nélkülözhetetlen címtár, ismertető közlemények, a törvények és rendeletek összefoglalása, sok érdekes és fontos közlemény teszi teljessé a terjedelmes munkát, amely minden vendéglős és szállodás számára nélkülözhetetlen lesz, de amelyre szüksége van mindenkinek, aki üzleti összeköttetésben áll a vendéglős- és szállodásiparral.

A könyvhöz az előszót *Walter* Gyula dr. püspök; bevezető közleményt *Bernolák* Nándor dr. népjóléti miniszter irta.

A diszes kiállítású terjedelmes *Évkönyv* ára példányonként száz korona. A bevételből jelentős rész jut a nyugdíjintézet, a szakiskola, a menedékház és a segélyalap javára is.

Tisztelettel kérjük a vendéglős- és szállodatulajdonosokat, valamint az ipar iránt érdeklődőket, sziveskedjenek a *Vendéglős- és Szállodás Évkönyv*-et az 1922. évre megrendelni.

Kérjük az előfizetéseket minél előbb beküldeni, mert csak annyi példányt nyomtatunk, ahány megrendelés történik. Kérjük továbbá, hogy a hirdetéseket — lehetőleg szeptember 25-ig — alulírott kiadóhivatalhoz beküldeni sziveskedjenek.

Budapest, 1921 augusztus hónap.

Tisztelettel

A VENDÉGLŐS

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IV., Kálvin-tér 2.

— **Vendéglősök vacsorái.** A vendéglősök vacsorái minden alkalommal pénteken este 8 órakor a következő helyeken lesznek: Szeptember 30-án *Biró* Dénes úrnál (IV., Vámház-körút 16), október 14-én *Avar* Mihály úrnál (I., Hadnagy-utca 9), október 28-án a *Pannonia* étteremben (VII., Rákóczi-út 5), november 11-én *Potzmann* Mátyás úrnál (VIII., Üllői-út 6), november 25-én az *Astória* nagyszálloda r.-t. éttermében, december 9-én *Mitrovácz* Adolf úrnál (VIII., Dohány-utca 20).

— **Ajánlközások.** Több különféle állás betöltésére ajánlközők névjegyzéke ipartestületünk irodájában a főtitkárnál megtekinthető.

— **Halálozás.** *Karner* János, a körmendi népszerű Oroszlán-vendéglős, 75-ik életévében elhunyt.

— **Egy vendéglős tragédiája.** Budapesten, az Üteg-utca 4. számú házban levő vendéglőbe, amely *Kofer* Ignác tulajdona, bement *Pálfi* Dezső huszonnyolc éves zongoratanító. *Kofer*, aki *Pálfi*ra féltékeny volt, összeveszett vele. Szóváltás közben *Pálfi* elővette zsebéből *Frommer*-pisztolyát és *Köfert* szíven lötte. *Kofer* azonnal meghalt. *Pálfi* Dezsőt letartóztatták.

Legjobb téli szalámi a kizárólag tisztán sertéshúsból készült

Részvényszalámi

Magyar Szalámigyár r. t.
Budapest, X., Füzér-u. 37

— **A sörvásárlók lekötöttsége.** Az Üzlet írja: Tudvalevőleg a sörgyárosok a tavasszal, amikor az OKÁB. megszüntette a sör árának maximálását, másrészt pedig a sörgyárosok újabb adóterheket voltak kénytelenek magukra venni, a sör árát lényegesen fel-emelték. Erre a budapesti korcsmárosok kezdeményezésére, a sört vásárló összes vendéglősök, korcsmárosok, kávéosok és csemegekereskedők kimondták a budapesti sörgyárosok bojkottálását, amely bojkott március 1-én vette kezdetét s egy teljes hónapig tartott. A fogyasztó közönség szemében igen rokonszenves bojkott indító oka, többek között az is volt, hogy a kisebb korcsmárosok, tekintettel az akkor tapasztalt olcsósági hullámra, gyorsan szabadulni igyekeztek drágán vásárolt tekintélyes borkészletüktől. Ez sikerült is, mert a közönség, mely alkoholt akart fogyasztani, sör helyett elfogyasztotta a kínált drága bort is. A bojkott lezajlása után a bojkott rendezői azt híresztelték, hogy a sörgyárosokat nem sikerült ugyan a sör árának mérséklésére rávenni, de megtörték a budapesti sörgyárosok kartelljét annyiban, hogy azok felhagytak az ugynevezett „Kundenschutz“-al. Ez a Kundenschutz annyit jelentett évtizedek óta, hogy a budapesti sörgyárosok egymástól régi vevőiket el nem halászhadják és csupán a szakmában önállóul új vevők körül versenyeztek a budapesti sörgyárosok egymás körül. A budapesti sörgyárosok kartellje augusztus 31-én lejárt, s miként most utólag kiderült, a Kundenschutz remélt eltörlése nem volt egyéb, mint üres híresztelés. A gyárosok, miként Az Üzlet értesül, kartelljüket több esztendőre meghosszabbították, s az új kartellszerződés a Kundenschutz intézményét szigorított mértékben tartja fenn. Ezentúl az a sörgyáros, aki a kartellszerződésnek a Kundenschutzra vonatkozó intézkedését megszegné, hektoliterenként 150 korona kötbért tartozik fizetni. Ezzel a hírrel az ipartestület elnöksége foglalkozni fog.

Felelős szerkesztő: ABA SÁNDOR.

Kiadó: A SAJTÓBIZOTTSÁG.

Szent-László könyvnyomda nyomása, Budapest, VIII., Rókk Szilárd-utca 28.

Minden szőlőbirtokos, borkereskedő, gazdakör, olvasókör, központi szesz-főzde és szőlészeti alkalmazott járassa a minden csütörtökön megjelenő egyetlen hazai szőlő- és borgazdasági szaklapot, a

„Borászati Lapok“-at.

Előfizetési ára a következő 1/4 vre 75.— K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. II. II. Köztelek.

SEIFERT gyártmányú BILLIÁRDASZTAL

126—221 nagyságú, márványlapos jutányos árért eladó. Falra akasztható fiókos dákótartó négy darab jó dákóval és négy darab valódi elefántcsont golyóval **eladó.**

Cím: NAGY KESZTHELY, Stein-villa 1. szám.

EÖTVÖS LÁSZLÓ és T. KECSKEMÉT, Kápolna-utca 1. sz. Bor-, gazdasági árúkereskedelmi és bizományi vállalat Kiltűnő urasági és paraszt boroikat napi árban apróbb tételekben is szállít. Sürgőny cím: GRANARICUM. — Telefon: 1—24. Megkeresésnél hivatkozzék e lapra.

Korcsmaeladás.

Tolna-Ozora községben levő hercegi uradalmi korcsma és annak melléképületei 1921. évi október hó 15-én reggel 10 órakor a helyszínen nyilvános árlejtésen örökáron eladatik. Kikiáltási ár 300,000 korona.

Bánatpénz 10%. Bővebb felvilágosítást ad: a HERCEG GAZDASÁGI TISZTARTÓSÁG MIKLÓSVÁR, u. p. Tolna Tamási.

Önműködő villanyzongora

1000 méter kottával, Hupfeld gyártmány, egy pohárállvány, egy éttermi kredenc keveset használt és mindenféle vendéglői inventár china ezüst és alpacca, betegség miatt jutányosan **eladó.** — Cím a kiadóban tudható meg.

LIGNEUM

HÁZTARTÁSI ÉS KONYHA-FELSZERELÉSI CIKKEK,
BUDAPEST, IV., VÁMHÁZ-KÖRÚT 6. SZÁM.
Szállodások, vendéglősök stb. engedményben.

Használt vendéglői berendezés eladó.

Ajánlatok „Vendéglői berendezés“ jeligére
TENZER GYULA hirdetőjébe Budapest, IV., Szervita-tér 8

AMBRA

EGYESÜLT LIKÓRÓYÁRAK
ÉS
GYÜMÖLCSLEPÁROLÓ
R.T.

BUDAPEST
VII. ILKA-UTCA 25-27.

TELEFON:
JÓZSEF 22-44.

Szállodai, vendéglői és kávéházi üvegárúk | ERHARDT JÁNOS UTÓDA
SZITTNER FERENC
Budapest, IV., Mária Valéria-u. 1
a Schreiber J. Unokaöccsei
üveggyárainak lerakata. | a Bristol szállóval szemben.
TELEFON: 8-37.

Szolid árak, pontos kiszolgálás.

SZÜRŐK JAVÍTÁSA Frank és Berger
Budapest,
VIII., Bezerédai-utca 3. Telefon: József 74-08

Sör csapok, borászati cikkek!
MIKA TIVADAR FÉMÁRÚGYÁR BUDAPEST, VII., KAZINCZY-
UTCA 47. TELEFON: J. 128-27

**VENDEGLŐSÖK TÜZELŐANYAG
BESZERZŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA**

BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÚT 2. SZÁM

Raktárak: Dunaparti teherpályaudvar.

Szállít: szenet, fát, Cséry-kokszo & maximális áron alul.

TELEFON: JÓZSEF 73-28.

Marschall Józsefné vad- és tisztított
baromfi kereskedése
BUDAPEST, VI., HUNYADI-TÉR 2.

SCHWARCZ JAKAB

vaj- és tojásnagykereskedő. Budapest, VII., Klauzál-tér 16. szám.
Szállodáknak és vendéglőknek a legelőnyösebb áruk.
Garantált friss lámpázott teatojás. ♦ Telefon: József 105-09

Alapított 1820. FANDA ÁGOSTON és ZIMMER PÉTER UTÓDA
ZIMMER FERENC halászmester BUDAPEST.
Főüzlet: KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK. Fióküzlet: V., JÓZSEF-TÉR 13.
TELEFON: JÓZSEF 48-94 és 150-65.

PARAFADUGÓK, KÉNLAP ÉS BORDERÍTŐSZEREK
alamint az összes pincegazdászati cikkek
legjutányosabb beszerzési forrása
NAGY IGNÁC
BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRÚT 9. Tel.: József 115-15

Legújabb különlegesség:

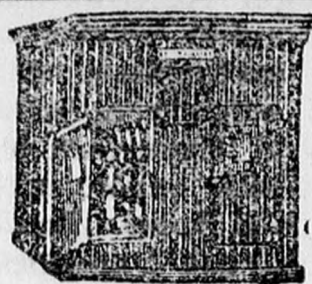
Hobé-Grand Monarque

HOBÉ

Likörkülönlegességek
-Triple sec
-Curacao
-Cherry-Brandy
-Kristálykömény
-Cacao
-Vanília
-Mocca
-Elixir
-Hobétine

Hobé Damase és Társa
francia rendszerű
nagy szeszárúpárolás r.-t.

Gyár és iroda: Budapest, VI., Lomb-utca 11. szám.

Mendelovits Farkas

első „Amerikai”-eredeti szétszedhető
jégszekrények, szállodai- és ven-
dégloői hűtőberendezések, bor- és sörki-
mérő készülékek gyára. A szakmában elis-
mert elsőrangú, versenyen kívül álló cég.

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 64.
Telefon: József 60-07. — A alapítást 1899. évben.
Az 1912. évi orsz. hőszilvári kiállításon arany éremmel kitüntetve.

**Az összes „Gessler”-féle
likörkülönlegességek
a Vendéglős Beszerző Csoport
R. T.-nál kaphatók.**

**Herceg Windischgrätz Lajos
borpincészetei és Tokaji Bor-
termelők Társ. Részvénytársaság**
SÁROSPATAK. ♦ TOKAJ. ♦ BUDAFOK.
Központi iroda:
Budapest, IV., Váci-utca 27/33. Telefon 56-20

BÁN és MIHALIK

exelött

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR RÉSZV. TÁRS. FŐRAKTÁRA
Budapest, V., Vörösmarthy-tér 1. (Gizella-tér) Haas-palota. Telefon: 33-83
Vendéglői és kávéházi üvegárúk nagy választék-
ban gyári áron.

VENDEGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R.-T.
BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÚT 2. SZ.

Igazgatóság: Vámház-körút 2. I. em. Elosztó osztály: Vámház-körút 2. földszint.

TELEFON: { IGAZGATÓSÁG JÓZSEF 72-67.
ELOSZTÓ OSZTÁLY JÓZSEF 73-26.
FŐPÉNZTÁR JÓZSEF 73-28.

CIFKA JÓZSEF BUDAPEST,

V., Vilmos császár-út 48. ♦ Telefon: 28-92
Sürgőnycim: Cifka 2892 Budapest.

Pincegazdasági cikkek szaküzlete. Borszivattyúk, prések, per-
metezők, borszűrők, palackok, parafadugók, kupakok, címkék, kén-
lap, borderítő anyagok, gelatin, vizahólyag, stb.
Koronadugók, dugaszológépek, sörfejtőberendezések, űrmértékek stb.

Az „OCEÁN” Magyar Konzervgyár és Keresk. r.-t.
BUDAPEST-DUNAKESZI

Ájánlja legjobb minőségű marinált, füstölt és sós
heringjeit, olajos szardiniát és laza-
cot, Ambrózia mustárt, gyümölcs- és
♦♦♦♦♦ főzelék konzervjeit. ♦♦♦♦♦

**Vidéki kartársak
találkozóhelye**

KESZEY VINCE étterme Budapest, VII., Rákóczi-út 44